
Rapport 1998:20

EØS-forvaltning i Norge

En kartlegging og systematisk oversikt over
EØS-oppgavene i den norske forvaltningen

Forord

Statskonsult har valgt å knytte sitt arbeid innen internasjonalisering til integrasjonsprosessene i Europa og spesielt fokusere på EØS-avtalens konsekvenser for forvaltningen. I januar 1998 utga Statskonsult "Håndbok i EØS-arbeid". Her presenteres EØS-avtalen og arbeidet med regelverksutviklingen i EØS-systemet. Men EØS-avtalen forplikter forvaltningen til langt mer enn å utvikle nye regler. EØS-avtalen forplikter blant annet statstjenestemenn til å utføre en rekke forvaltningsoppgaver. Denne rapporten kartlegger slike oppgaver. Målet med rapporten er å gi en oversikt over de oppgaver som EØS-avtalen forplikter den norske forvaltning til å utføre.

Rapporten inneholder en stikkordsmessig beskrivelse av i alt 317 EØS-oppgaver i statsforvaltningen. Oppgavene varierer sterkt både med hensyn til kompleksitet og hvor mye de koster å utføre.

Rapporten er utarbeidet av rådgiver Tom-Espen Carlsen og rådgiver Thomas Laudal. Vi takker forvaltningsorganene og departementene for meget god hjelp i arbeidet med å finne fram til EØS-oppgaver. Vi takker også Senter for Europarett for gode råd i en tidlig fase av prosjektet.

Statskonsult står alene ansvarlig for beskrivelsene av EØS-oppgavene i denne rapporten.

Oslo desember 1998

Jon Blaalid

INNHALDSFORTEGNELSE

1	INNLEDNING.....	7
1.1	Avgrensning av prosjektet.....	7
1.2	Rapportens kilder og inndeling av EØS-oppgaver.....	8
1.3	Målgruppen for rapporten	9
1.4	Nærmere undersøkelser av EØS-avtalens betydning for norsk forvaltning	10
1.5	Rapportens oppbygning	10
2	OVERSIKT OVER EØS-OPPGAVER OG KLAGESAKER	13
2.1	EØS-oppgaver og oppgavetyper fordelt på departementsområder.....	13
2.2	Forvaltningsorganer med EØS-oppgaver fordelt på departementsområder	14
2.3	Nærmere om EØS-oppgavene	15
2.3.1	EØS-oppgavene fordelt på forvaltningsorganer	16
2.3.2	Informasjons- og veiledningsoppgaver	17
2.3.3	Overvåkings- og kontrollopgaver og innhenting av informasjon.....	18
2.3.4	Rapportering av informasjon.....	18
2.3.5	Andre oppgaver	20
2.4	ESA-saker og saker for EFTA-domstolen	21
2.5	Generelt om EØS-forvaltningen i Norge	25
3	FORVALTNINGEN AV EØS-AVTALEN I NORGE	27
3.1	Arbeids- og administrasjonsdepartementet (AAD).....	28
3.1.1	Arbeidsmarkedssetaten.....	28
3.1.2	Konkurransetilsynet.....	30
3.2	Barne- og familiedepartementet (BFD).....	33
3.3	Finans- og tolldepartementet (FIN).....	34
3.3.1	Kredittilsynet.....	34
3.3.2	Oslo Børs.....	37
3.3.3	Norges Bank.....	38
3.3.4	Statistisk sentralbyrå (SSB).....	39
3.3.5	Toll- og avgiftsdirektoratet	40
3.4	Fiskeridepartementet (FID)	43
3.4.1	Fiskeridirektoratet	43
3.4.2	Kystdirektoratet	44
3.5	Forsvarsdepartementet (FD).....	45
3.6	Justis- og politidepartementet (JD).....	46
3.6.1	Brønnøysundregistrene	46
3.6.2	Politiet.....	47
3.7	Kirke-, utdannings- og forskningsdepartementet (KUF).....	48
3.7.1	Kirke-, utdannings- og forskningsdepartementet (KUF).....	48
3.7.2	Norges forskningsråd (NFR).....	49
3.7.3	Senter for internasjonalt universitetssamarbeid (SIU).....	49
3.7.4	Teknologisk institutt (TI).....	49
3.8	Kommunal- og regionaldepartementet (KRD).....	51
3.8.1	Arbeidstilsynet.....	51

3.8.2	Direktoratet for brann- og eksplosjonsvern (DBE).....	53
3.8.3	Produkt- og elektrisitetstilsynet (PE).....	56
3.8.4	Statens bygningstekniske etat.....	58
3.9	<i>Kulturdepartementet (KD)</i>	60
3.9.1	Kulturdepartementet (KD).....	60
3.9.2	Statens medieforvaltning	60
3.10	<i>Landbruksdepartementet (LD)</i>	62
3.10.1	Dyrehelsetilsynet	62
3.10.2	Landbrukstilsynet	63
3.10.3	Statens næringsmiddeltilsyn (SNT).....	65
3.11	<i>Miljøverndepartementet (MD)</i>	75
3.11.1	Miljøverndepartementet (MD)	75
3.11.2	Statens forurensningstilsyn (SFT).....	76
3.12	<i>Nærings- og handelsdepartementet (NHD)</i>	79
3.12.1	Nærings- og handelsdepartementet (NHD).....	79
3.12.2	Euro Info Centre (EIC).....	81
3.12.3	Justervesenet.....	81
3.12.4	Norges Standardiseringsforbund (NSF).....	83
3.12.5	Norsk elektroteknisk komité (NEK)	83
3.12.6	Sjøfartsdirektoratet	84
3.12.7	Patentstyret (Styret for det industrielle rettsvern)	86
3.13	<i>Olje- og energidepartementet (OED)</i>	87
3.13.1	Olje- og energidepartementet (OED).....	87
3.13.2	Oljedirektoratet (OD).....	88
3.13.3	Norges vassdrags- og energiverk (NVE)	88
3.13.4	Statnett	88
3.14	<i>Samferdselsdepartementet (SD)</i>	90
3.14.1	Samferdselsdepartementet (SD)	90
3.14.2	Post- og teletilsynet (PT).....	90
3.14.3	Statens Vegvesen (Vegdirektoratet)	93
3.14.4	Havarikommisjonen for sivil luftfart	95
3.14.5	Luftfartsverket	96
3.15	<i>Sosial- og helsedepartementet (SHD)</i>	100
3.15.1	Rikstrygdeverket (RTV), inkludert fylkestrygdekontorene og lokale trygdekontor	100
3.15.2	Statens institutt for folkehelse (Folkehelsa)	101
3.15.3	Statens helsetilsyn	102
3.15.4	Statens legemiddelkontroll.....	104
3.16	<i>Utenriksdepartementet (UD)</i>	106
3.16.1	Utenriksdepartementet (UD).....	106
3.17	<i>EØS-oppgaver som gjelder alle, eller mange, forvaltningsorganer</i>	107
3.17.1	Offentlige anskaffelser	107
3.17.2	Offentlig støtte.....	107
3.17.3	Konsekvensutredninger	108
3.17.4	Notifisering av utkast til tekniske forskrifter	109
4	OVERVÅKING, KONTROLL OG HÅNDHEVELSE	111
4.1	<i>EFTAs overvåkingsorgan (ESA):</i>	111
4.1.1	Bestemmelser som regulerer ESAs myndighetsområde	111
4.1.2	ESAs myndighet og oppgaver	112
4.1.3	Rapporteringer av opplysninger fra EFTA-statene til EFTA/ESA	115
4.2	<i>EFTA-domstolen og EF-domstolen</i>	115

4.3 EFTAs faste komité.....	116
4.4 EUROSTAT	117
Vedlegg:	119
VEDLEGG 1: EØS-AVTALENS OPPBYGGING OG INNLEMMING AV NYE RETTSAKTER.....	121
VEDLEGG 2: BEGREPER OG FORKORTELSER I RAPPORTEN.....	124
VEDLEGG 3: VEDLEGG TIL KAPITTEL 2: "SAMLET VURDERING AV EØS-OPPGAVENE"	126
VEDLEGG 4: RELEVANTE STATSKONSULTRAPPORTER	128
VEDLEGG 5: RAPPORTENS KILDER.....	129
VEDLEGG 6: ALFABETISK LISTE OVER FORVALTNINGSORGANENE.....	130

Diagrammer:

<i>Diagram 2.1. EØS-oppgaver fordelt på departementsområder</i>	<i>s. 11</i>
<i>Diagram 2.2. EØS-oppgaver fordelt på oppgavetyper</i>	<i>s. 12</i>
<i>Diagram 2.3. Antall forvaltningsorganer med EØS-oppgaver, fordelt på departementsområde</i>	<i>s. 13</i>
<i>Diagram 2.4. Forvaltningsorganer med oppgaver av typen "overvåking, kontroll og informasjonsinnhenting</i>	<i>s. 16</i>
<i>Diagram 2.5. Forvaltningsorganer med rapporteringsoppgaver</i>	<i>s. 17</i>
<i>Diagram 2.6. Forvaltningsorganer med oppgaver av typen "andre oppgaver"</i>	<i>s. 18</i>
<i>Diagram 2.7. Åpningsbrev fordelt på departementsområder</i>	<i>s. 21</i>

1 INNLEDNING

Høsten 1997 gjennomførte inspektører fra EFTAs overvåkingsorgan ESA inspeksjoner av i alt elleve slakterier og produksjonsbedrifter i samarbeid med representanter fra Statens næringsmiddeltilsyn. Inspektørene fant at norsk praksis brøt med rådsdirektivene 64/443/EØF og 80/778/EØF på i alt åtte punkter. Konsekvensene ble blant annet at 4.700 kg. ytrefilet måtte destrueres fordi den ikke var korrekt merket. Saken ble slått stort opp i Dagbladet den 13. februar 1998 under overskriften "EU slakter norsk kjøtt".

Dette eksemplet viser hvordan EØS-avtalens regelverk både har konsekvenser for forvaltningens arbeid og for private virksomheter og enkeltindivider i Norge.

1.1 Avgrensning av prosjektet

Denne rapporten kartlegger "EØS-oppgaver" i Norge. Slike oppgaver defineres som;

rutinemessige praktiske oppgaver som et forvaltningsorgan er forpliktet til å utføre i følge EØS-avtalen og som hører til organets vanlige former for myndighetsutøvelse.

Oppgavene skal være spesifisert i EØS-avtalens tekst eller i tilhørende rettsakter, eller nært knyttet til rettigheter/plikter som er forbundet med disse. Oppgavene behøver imidlertid ikke å være nye som følge av EØS-avtalen. Deltakelse i komiteer og arbeidsgrupper i EU er relevant bare så lenge deltakelsen er nært forbundet med arbeidet med EØS-oppgaver.

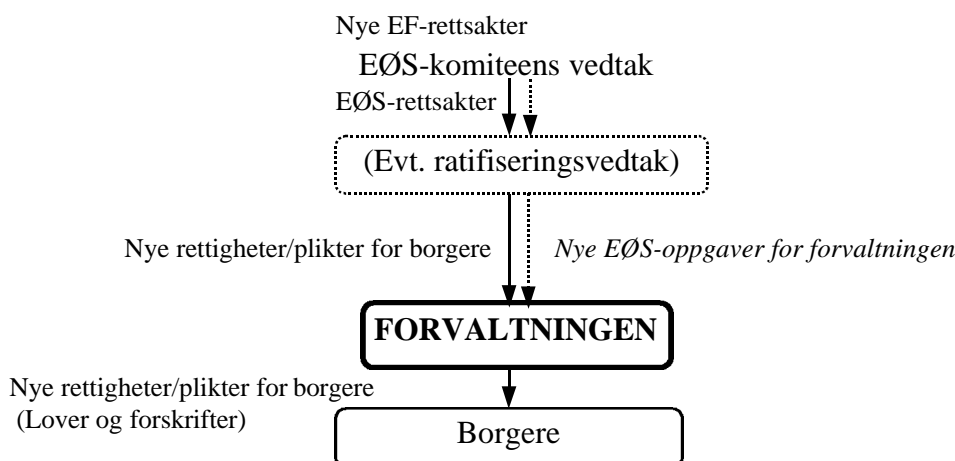
I denne rapporten blir ikke forvaltningsorganenes policy- og regelverksutvikling omtalt da slike oppgaver har preg av å være engangsuppgaver og dermed ikke er "rutinemessige oppgaver" – jfr. definisjonen av EØS-oppgaver ovenfor. Rapporten omfatter derfor ikke;

- deltakelse i grupper og komiteer i EU som utformer nytt EØS-regelverk
- deltakelse i arbeidsgrupper under EFTA-pillaren som utformer nytt EØS-regelverk
- arbeid i spesialutvalg i Norge (inkludert arbeid med rammenotater)
- gjennomføringen av vedtatt EØS-regelverk i norsk rett (utforming av lover og forskrifter)

Vi vurderer heller ikke hvorvidt EØS-avtalens pålegg faktisk er oppfylt, eller om påleggene er utført på en hensiktsmessig måte.

Å utarbeide nye lov- og forskriftsbestemmelser i forbindelse med gjennomføringen av EØS-rettsakter kan sies å være en engangsoppgave. Oppgavene som rettsaktene "legger igjen" i forvaltningsorganene vil derimot ofte være tilbakevendende. Arbeidsmengden som knytter seg til gjennomføring av nye EF-direktiver kan være konstant, mens antallet EØS-oppgaver vokser.

Dette kan illustreres slik:

1.2 Rapportens kilder og inndeling av EØS-oppgaver

Statskonsult står ansvarlig for beskrivelsene av EØS-oppgavene i denne rapporten.

Rapportens hovedkilde er EØS-avtalen og de tilhørende rettsaktene, offentlige meldinger/proposisjoner og årsmeldinger, hefter og notater fra forvaltningen. Ti forvaltningsorganer er intervjuet og en rekke andre organer er forespurt om supplerende opplysninger pr. brev. Det er også gjennomført intervjuer med tjenestemenn ved ESA i Brussel.

Alle departementer er informert om prosjektet i brev av 2. april 1998. Her ble de også bedt om å bistå med informasjon om hvilke underliggende enheter de antok hadde EØS-oppgaver, samt hvilke EØS-oppgaver departementet selv har ansvar for. Elleve departementer svarte på vår henvendelse.

Alle forvaltningsorganene som er oppført med EØS-oppgaver har fått anledning til å gjennomlese og kontrollere "sine" oppgaver. Statskonsult sendte ut utkast til omtale av EØS-oppgavene til alle forvaltningsorganer som omtales i rapporten som vedlegg til brev av 26. oktober 1998. Over 30 av de 47 forvaltningsorganene svarte på vår henvendelse, de aller fleste skriftlig.

Feil og unøyaktigheter

Det er ikke til å unngå at en rapport med en detaljert fortegnelse over mange hundre forvaltningsoppgaver vil inneholde noen feil og unøyaktigheter. Forhåpentligvis går ikke dette på bekostning av rapportens hovedformål – å gi en oversikt over omfanget og bredden av oppgaver som EØS-avtalen forplikter forvaltningen til å utføre.

Vi setter pris på tilbakemeldinger fra lesere som oppdager eventuelle mangler, feil eller unøyaktigheter i rapporten. Slike tilbakemeldinger kan sendes til:

Statskonsult (AKI)
Postboks 8115 Dep
0032 Oslo

Fire oppgavetyper

Vi har sortert EØS-oppgavene i denne rapporten under fire oppgavetyper:

1. Informasjons- og veiledningstjenester
2. Overvåkings- og kontrolloppgaver og innhenting av informasjon
3. Rapportering av informasjon
(Unntatt rapportering om ikrafttredelse og notifikering av nytt regelverk – se avsnitt 1.1.)
4. Andre oppgaver eller myndighetsområder som følger av forpliktelser i EØS-avtalen

Hver oppgave er beskrevet meget kort og inneholder som regel en referanse til de viktigste EØS/EFTA-bestemmelser som forplikter Norge på området og en referanse til relevante norske lover og forskrifter.

1.3 Målgruppen for rapporten

Rapportens målgruppe er ansatte i forvaltningen som har ansvar for EØS-oppgaver, spesielt de som har ansvaret for å samordne slike oppgaver.

Forskere og studenter som planlegger egne undersøkelser/studier av forvaltningens EØS-oppgaver, og andre som er interessert i å få en oversikt over forvaltningens EØS-oppgaver, vil også kunne ha nytte av rapporten.

Rapporten forutsetter at de viktigste beslutningsmekanismene og funksjonene til EU- og EØS-organene er kjent. Vi henviser til Statskonsult-publikasjonen ”Håndbok i EØS-arbeid” (1997) for

en beskrivelse av prosedyrene og organene som inngår i EØS-samarbeidet. Håndboken kan bestilles fra Statskonsult. Se vedlegg 4 for referanser til Statskonsult-publikasjoner om EØS-avtalen og EØS-oppgaver i Norge.

1.4 Nærmere undersøkelser av EØS-avtalens betydning for norsk forvaltning

Forhåpentligvis vil denne oversikten over EØS-oppgaver kunne være nyttig i forbindelse med senere undersøkelser av EØS-avtalens betydning for norsk forvaltning. Slike undersøkelser kan dreie seg om:

- Behovet for ytterligere samordning av rapporteringsarbeidet til EØS-organene. Mye av rapporteringen skjer fra mange kilder i Norge til noen få mottakere i EFTA eller EU. I tillegg forsinkes ofte rapporteringen av lang rapporteringsvei.
- Behovet for økt samarbeid om EØS-pålagte tilsyns- og overvåkingsoppgaver. Mange tilsynsoppgaver utføres i et samarbeid mellom flere forvaltningsorganer i dag.
- En vurdering av i hvilken grad forvaltningen følger opp sine forpliktelser i henhold til EØS-avtalen. Det kan være manglende oppfølging av forpliktelser, eller unødvendig oppfyllelse av ”sovende”/ikke-bindende forpliktelser.
- Hvilken innvirkning EØS-forpliktelsene har på arbeidsformene i norsk forvaltning generelt.

I motsetning til arbeidet med å utforme lover og forskrifter binder EØS-oppgaver offentlige ressurser på ubestemt tid. Der EØS-regelverket spesifiserer *hvordan* slike oppgaver skal utføres vil det kunne påvirke forvaltningens bruk av virkemidler og forvaltningens administrative rutiner.

Rapporten viser at mange forvaltningsoppgaver er spesifisert ned i minste detalj i direktiver og forordninger som forplikter Norge. Vil man studere forvaltningens bruk av virkemidler og administrative rutiner kan man derfor ha nytte av en oversikt som viser hvilke oppgaver forvaltningen er forpliktet til å utføre som følge av EØS-avtalen.

1.5 Rapportens oppbygning

I tillegg til dette innledningskapitlet består rapporten av tre kapitler og seks vedlegg.

I kapittel 2 oppsummeres fordelingen av EØS-oppgaver på departementsområder og på de enkelte forvaltningsorganer. Vi ser også nærmere på hvilke *typer* forvaltningsoppgaver de ulike organene har. Deretter presenterer vi fordelingen av klagesaker fra ESA og sammenligner dette med fordelingen av EØS-oppgaver. Avslutningsvis peker vi på interessante mønstre og aspekter ved fordelingen av EØS-oppgaver og klagesaker fra ESA.

Kapittel 3 inneholder en kort beskrivelse av hver enkelt EØS-oppgave. Oppgavene tilhørende det enkelte forvaltningsorgan er sortert etter type. Der hvor det eksisterer relevant EU/EØS-lovgivning og/eller norsk lovgivning, refererer vi til de rettsaktene som vi anser som mest sentrale i forhold til oppgaven.

I kapittel 4 redegjør vi for EØS-avtalens system for overvåking, kontroll og håndheving av regelverket. En grunnleggende forståelse av hvordan dette systemet fungerer er en viktig bakgrunn for å forstå samspillet mellom norske myndigheter og EU/EØS-organene. Sentralt i dette kapitlet er en beskrivelse av ESAs myndighetsområder og oppgaver, men vi berører også sentrale institusjoner som EFTA- og EF-domstolen, EFTAs faste komité og EUROSTAT.

I vedleggene finnes blant annet supplerende informasjon om EØS-avtalens oppbygging og datagrunnlaget for fordelingen av EØS-oppgaver på departementsområdene. I tillegg finnes det en alfabetisk liste over de forvaltningsorganene som har EØS-oppgaver, samt en forklaring av begreper og forkortelser brukt i rapporten.

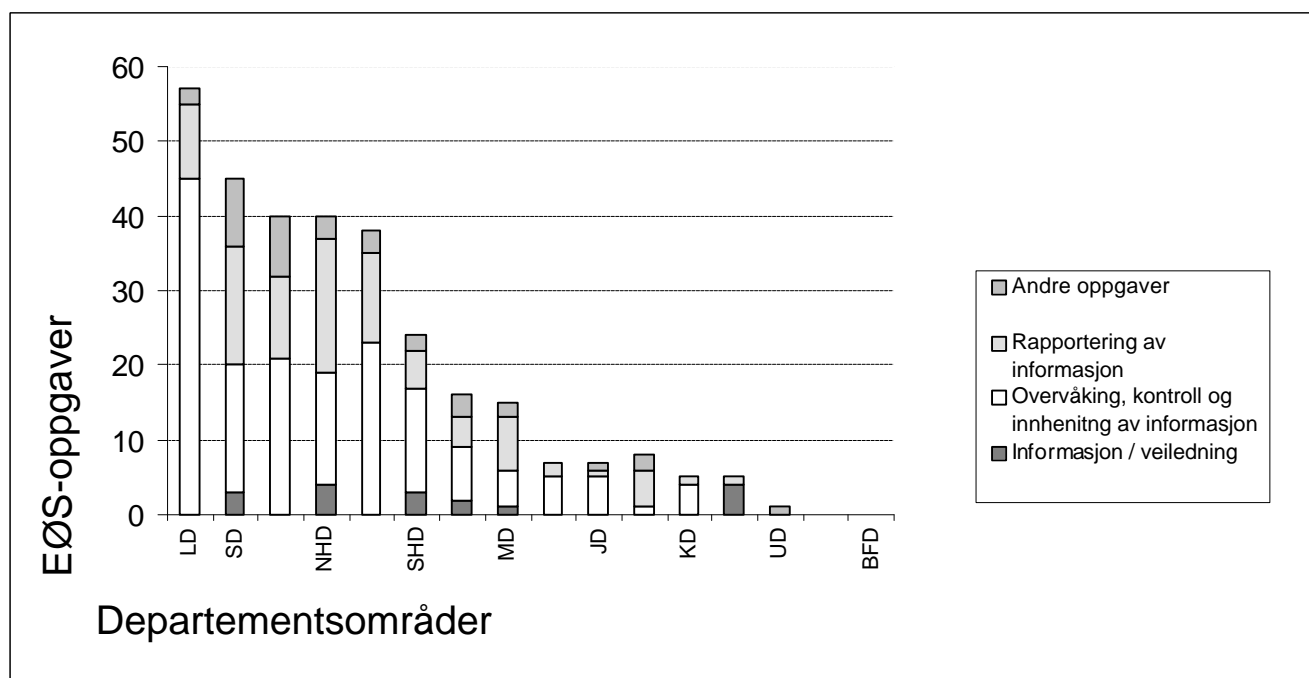
2 OVERSIKT OVER EØS-OPPGAVER OG KLAGESAKER

Denne rapporten inneholder en stikkordsmessig beskrivelse av i alt 308 EØS-oppgaver fordelt på 47 forvaltningsorganer i Norge samt 9 EØS-oppgaver som omfatter alle, eller mange, forvaltningsorganer. Oppgavene varierer sterkt med hensyn til hvor mange dagsverk de legger beslag på og hvor mye de koster å utføre.

I dette kapitlet presenterer vi hvordan EØS-oppgavene fordeler seg på ulike departementsområder og hvilke oppgavetyper som er mest vanlige. Fordelingen av EØS-oppgaver vil sees i sammenheng med fordelingen av ESA-klagesaker mot Norge og relevante saker for EFTA-domstolen. Avslutningsvis vil vi oppsummere tendensene som beskrives i kapitlet.

En rekke fordelinger/diagrammer i dette kapitlet viser til "departementsområder". Vi understreker at EØS-oppgaver og forvaltningsorganer i denne rapporten er knyttet til departementene som de er *administrativt* tilknyttet. Noen forvaltningsorganer har en *faglig* tilknytning til andre departementer.

2.1 EØS-oppgaver og oppgavetyper fordelt på departementsområder

[Diagram 2.1. EØS-oppgaver fordelt på departementsområder. Datagrunnlaget for diagrammet vises i vedlegg "3".

Det er flest registrerte EØS-oppgaver under Landbruksdepartementets og Samferdselsdepartementets område. Deretter følger Finansdepartementet, Nærings- og handelsdepartementet, og Kommunal- og regionaldepartementet.

Under Barne- og familiedepartementets og Forsvarsdepartementets område er det ikke registrert noen EØS-oppgaver.

Fordelingen av EØS-oppgavene på de fire ulike oppgavetyperne gir følgende fordeling:

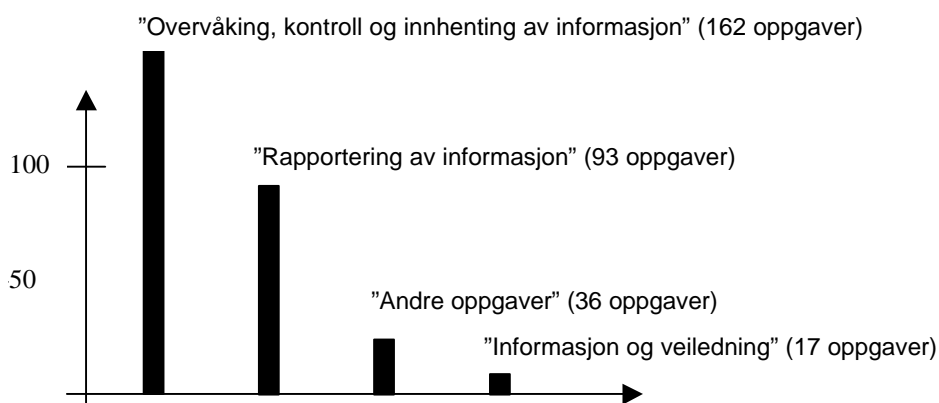

Diagram 2.2. EØS-oppgaver fordelt på oppgavetyper.

Den mest vanlige oppgavetyperen er "overvåking, kontroll og innhenting av informasjon" og "rapportering av informasjon". Dette har sammenheng med at de fleste EØS-oppgaver knytter seg til dokumentasjon av at norsk praksis er i tråd med våre EØS-forpliktelser. For å kunne gjøre dette er det nødvendig med enten overvåking, kontroll eller informasjonsinnhenting. Deretter må data rapporteres til en nøytral tredjepart som vurderer om forpliktelsene er oppfylt, og dette vil som regel være ESA.

2.2 Forvaltningsorganer med EØS-oppgaver fordelt på departementsområder

Forvaltningsorganene som har ansvaret for EØS-oppgaver fordeler seg slik på de ulike departementsområdene:

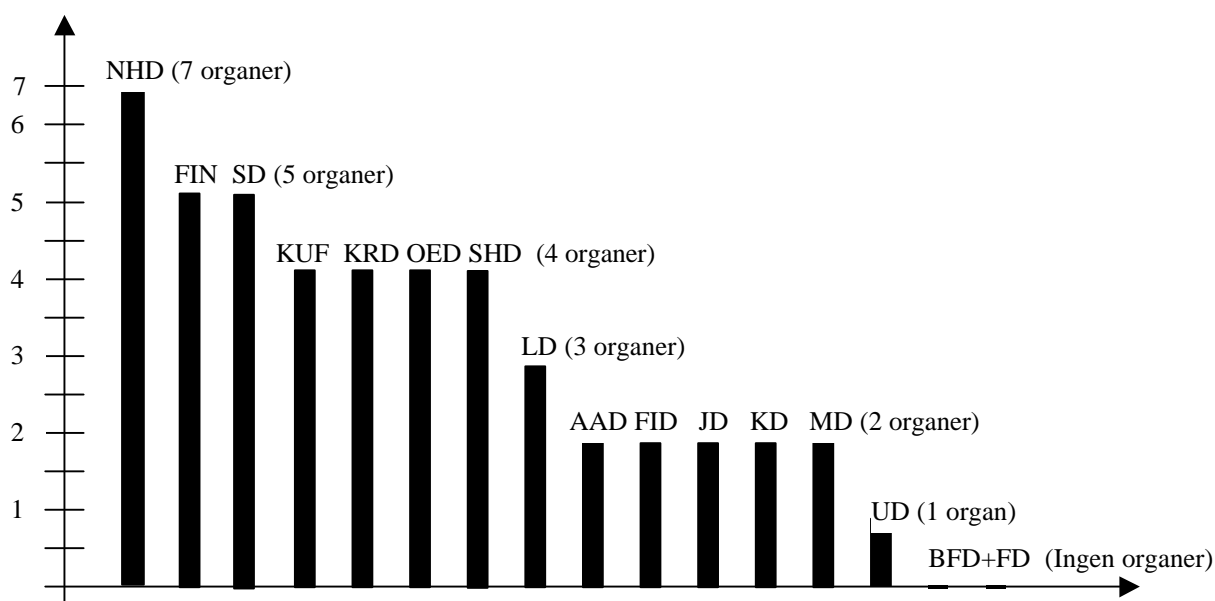

Diagram 2.3. Antall forvaltningsorganer med EØS-oppgaver, fordelt på departementsområde.

Organer med tekniske oppgaver:

Det er ikke så overraskende at Nærings- og handelsdepartementet har flest forvaltningsorganer med EØS-oppgaver. Departementet har flest tilknyttede forvaltningsorganer av alle departementene (uavhengig av EØS-arbeidet), og har også ansvaret for tekniske områder som standarder, typegodkjenninger og skipsfart hvor det er mange EØS-oppgaver.

Andre departementer med ansvar for tekniske oppgaver er Samferdselsdepartementet, Kommunal- og regionaldepartementet, Landbruksdepartementet og Sosial- og helsedepartementet. Vi ser at det er mange forvaltningsorganer med EØS-oppgaver også på disse departementsområdene.

Organer innen finansnæringen

Finansdepartementet har ansvar for statistikk-rapportering til EUROSTAT og har også tilknyttede organer som er sentrale for å sikre fri flyt av kapital. (Kredittilsynet, Norges Bank og Oslo Børs) I tillegg er det flere EØS-oppgaver hos Toll- og avgiftsdepartementet som er underlagt Finansdepartementet.

Utenriksdepartementet:

Det kan være verdt å merke seg at Utenriksdepartementet, som ellers er det sentrale departementet når det gjelder samordning og politikktutforming på EØS-området, har få EØS-oppgaver. Departementet har ingen underliggende forvaltningsorganer med EØS-oppgaver, og har selv bare én EØS-oppgave – oversettelse av rettsakter (se avsnitt 3.16 nedenfor).

2.3 Nærmere om EØS-oppgavene

2.3.1 EØS-oppgavene fordelt på forvaltningsorganer

Hvordan fordeler så EØS-oppgavene seg på de ulike forvaltningsorganene? Tabellen nedenfor lister forvaltningsorganene etter antall EØS-oppgaver:

	FORVALTNINGSORGANER:	Oppgaver
1.	Statens næringsmiddeltilsyn	37
2.	Kredittilsynet	17
3.	Statens Vegvesen (Vegdirektoratet)	16
4.	Sjøfartsdirektoratet	15
5.	Luftfartsverket	14
6.	Direktoratet for brann- og eksplosjonsvern	13
7.	Landbrukstilsynet	13
8.	Nærings- og handelsdepartementet	13
9.	Post- og teletilsynet	11
10.	Produkt- og elektrisitetstilsynet	11
11.	Statens forurensningstilsyn	11
12.	Statens helsetilsyn	10
13.	Justervesenet	9
14.	Arbeidsmarkedsetaten	8
15.	Konkurransetilsynet	8
16.	Toll- og avgiftsdirektoratet	7
17.	Arbeidstilsynet	7
18.	Dyrehelsetilsynet	7
19.	Fiskeridirektoratet	6
20.	Statens institutt for folkehelse (Folkehelse)	6
21.	Oslo Børs	6
22.	Statens legemiddelkontroll	5
23.	Norges Bank	5
24.	Statistisk sentralbyrå	5
25.	Brønnøysundregistrene	5
26.	Statens medieforvaltning	4
27.	Miljøverndepartementet	4
28.	Olje- og energidepartementet	4
29.	Rikstrygdeverket, inkl. fylkestrygdekontorene og lokale trygdekontor	3
30.	Patentstyret (Styret for det industrielle rettsvern)	3
31.	Euro Info Centre	2
32.	Havarikommisjonen for sivil luftfart	2
33.	Norges forskningsråd	2
34.	Norges Standardiseringsforbund	2
35.	Politiet	2
36.	Statens bygningstekniske etat	2
37.	Statnett	2
38.	Samferdselsdepartementet	2
39.	Oljedirektoratet	1
40.	Kirke-, utdannings- og forskningsdepartementet	1
41.	Kulturdepartementet	1
42.	Kystdirektoratet	1
43.	Norges elektrotekniske komite	1
44.	Utenriksdepartementet	1
45.	Norges vassdrags- og energiverk	1
46.	Senter for internasjonalt universitetssamarbeid	1
47.	Teknologisk institutt	1

OPPGAVER TOTALT:	308
------------------	-----

Det framgår av tabellen at forvaltningen har flest EØS-oppgaver innen

- helse og næringsmiddelforvaltning (Statens Næringsmiddelforvaltning, Landbrukstilsynet, Statens helsetilsyn og Dyrehelsetilsynet),
- samferdselssektoren (Statens Vegvesen, Sjøfartsdirektoratet og Luftfartsverket),
- miljø og sikkerhet (Direktoratet for brann og eksplosjonsvern, Produkt- og elektrisitetstilsynet, Statens forurensningstilsyn og Arbeidstilsynet) og
- næringsliv / finans (Kredittilsynet, Nærings- og handelsdepartementet og Oslo Børs)

I tillegg har Post- og teletilsynet, Arbeidsmarkedsetaten, Konkurransetilsynet og Toll- og avgiftsdirektoratet mange EØS-oppgaver.

Blant departementene står Nærings- og handelsdepartementet i en særstilling. Nærings- og handelsdepartementet har 13 egne EØS-oppgaver mens Miljøverndepartementet og Olje- og energidepartementet har fire, Samferdselsdepartementet to og Kirke, utdannings- og forskningsdepartementet, Kulturdepartementet og Utenriksdepartementet har én hver.

Vi finner relativt få EØS-oppgaver innen kultursektoren, energisektoren og innen forskning og undervisning.

Det er ikke funnet noen EØS-oppgaver innen bistandssektoren og forsvarssektoren.

2.3.2 Informasjons- og veiledningsoppgaver

Forvaltningsorganer med flest informasjons- og veiledningsoppgaver:

- Post- og teletilsynet
- Euro Info Centre
- Norges forskningsråd og
- Statens helsetilsyn.

Alt i alt er det bare funnet 17 informasjons- og veiledningsoppgaver som EØS-avtalen forplikter forvaltningsorganene til å utføre. Bare fire forvaltningsorganer hadde to slike oppgaver.

I tillegg har *alle* statlige forvaltningsorganer ansvar for å kunngjøre anskaffelsesplaner og anbud/tilbud i Norsk lysningsblad og i EUs Official Journal.

Uensartet gruppe

De ovennevnte forvaltningsorganene har lite eller ingenting til felles. Men denne kategorien oppgaver har også få fellesnevner. Informasjonsoppgavene spenner over alt fra kunngjøring av priser og anbud til markedet, til å gi veiledning om forskningsprogrammer til potensielle brukere og å informere om virkningen av EF-regelverket til allmennheten.

2.3.3 Overvåkings- og kontrolloppgaver og innhenting av informasjon

Forvaltningsorganer med flest oppgaver innen overvåking, kontroll og informasjonsinnhenting:

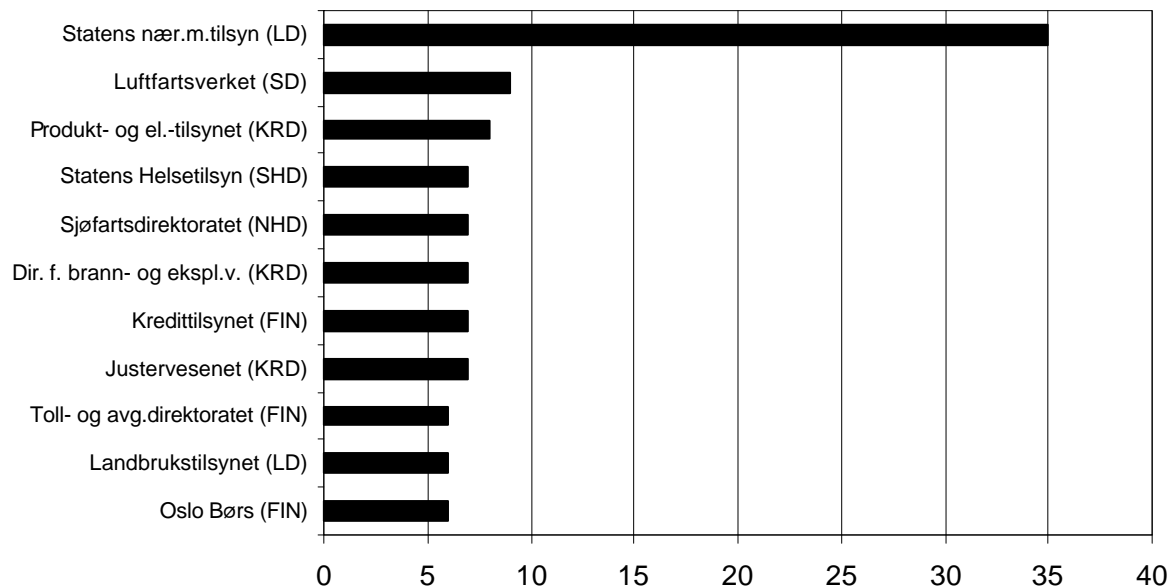

Diagram 2.4. Forvaltningsorganer med oppgaver av typen "overvåking, kontroll og informasjonsinnhenting."

Elleve forvaltningsorganer hadde minst seks oppgaver knyttet til overvåking, kontroll eller innhenting av informasjon.

Her står Statens næringsmiddeltilsyn i en særstilling. Årsaken til dette er det omfattende regelverket på næringsmiddel- og veterinærområdet og at en lang rekke overvåkingsoppgaver er knyttet til spesifikke næringsmidler.

Ellers ser vi at listen domineres av forvaltningsorganer med tekniske oppgaver innen områdene næringsmidler, helse og sikkerhet og finans.

2.3.4 Rapportering av informasjon

Forvaltningsorganer med flest rapporteringsoppgaver:

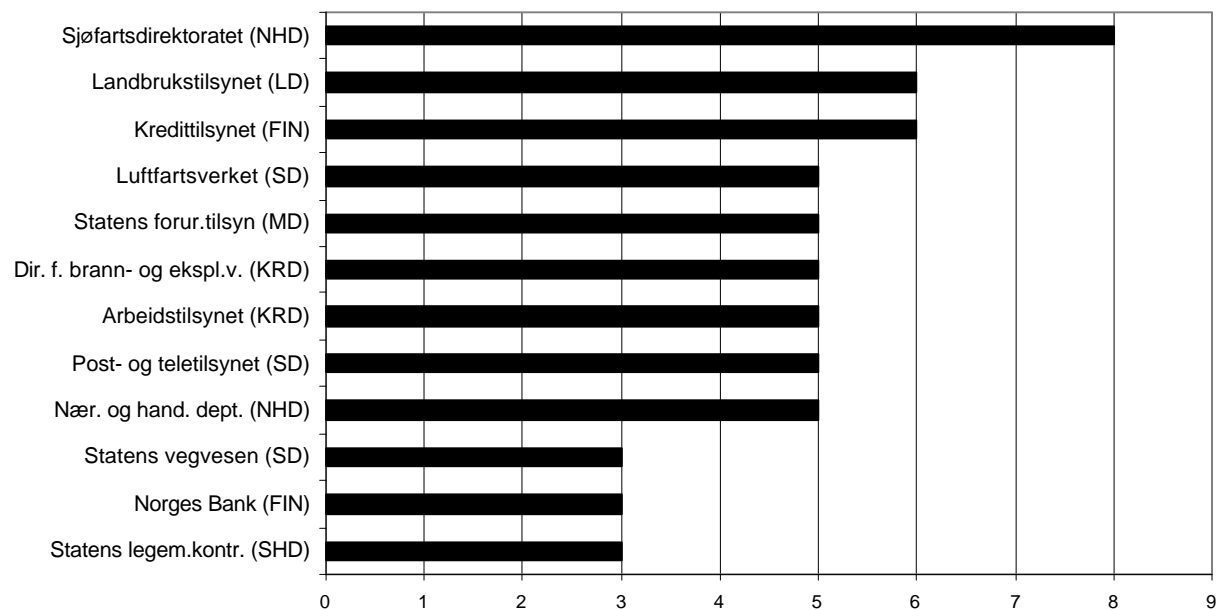

Diagram 2.5. Forvaltningsorganer med rapporteringsoppgaver.

Tolv forvaltningsorganer hadde minst tre rapporteringsforpliktelser. De fleste rapporteringsforpliktelsene gjelder rapporteringer til ESA. En mindre andel går til EFTAs faste komité, til Kommisjonen og til EUROSTAT.

Forvaltningsorganene med mange rapporteringsoppgaver har oppgaver som kan grupperes i tre grupper:

- *Rapportering av statistikk og annen informasjon innen transport- og kommunikasjonsområdet:*
Statistikk på dette området er viktig for kunne overvåke fri bevegelse av varer og tjenester. Eksempler på slike forvaltningsorganer er: Sjøfartsdirektoratet, Luftfartsverket, Statens vegvesen og Post- og teletilsynet.
- *Rapportering av finansopplysninger:*
Tilsyn med finansmarkedene er viktig for å sikre fri flyt av kapital. En del rapporter er knyttet til denne målsettingen i forhold til; pengemengden (Norges Bank), kreditter (Kredittilsynet) og offentlig støtte og investeringer (Nærings- og handelsdepartementet)
- *Rapportering som dokumenterer oppfyllelsen av helse- og sikkerhetskrav:*
Eksempler på forvaltningsorganer som har slike rapporteringsforpliktelser er Statens forurensningstilsyn, Direktoratet for brann- og eksplosjonsvern, Arbeidstilsynet og Statens legemiddelkontroll.

I tillegg har alle forvaltningsorganer som forvalter offentlige støtteordninger en rapporteringsplikt til Nærings- og handelsdepartementet (se avsnitt 3.17.2), og forvaltningsorganer som utformer tekniske forskrifter må notifisere disse til ESA (se avsnitt 3.17.4).

2.3.5 Andre oppgaver

Seks forvaltningsorganer har minst to oppgaver av kategorien ”Andre oppgaver”:

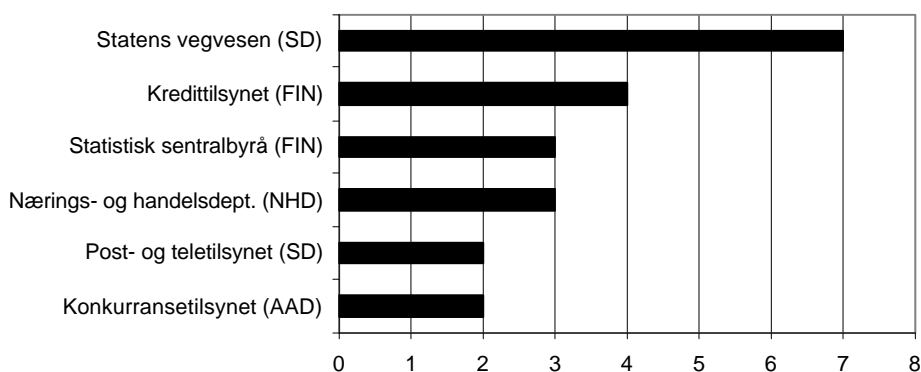

Diagram 2.6. Forvaltningsorganer med oppgaver av typen "andre oppgaver".

I denne kategorien finner vi oppgaver som

- utforming av nye kjørekort tilpasset felles EØS-standarder,
- tilpasning av prosedyren for konsesjonsbehandling av livforsikringsselskaper til en ny felles inndeling av forsikringsklasser i EØS-området,
- utarbeidelse av nye EØS-skjemaer på norsk og
- overordnet ansvar for utpeking av tekniske kontrollorganer.

I tillegg må alle forvaltningsorganer konsekvensutrede tiltak som kan ha konsekvenser for natur, naturressurser eller samfunn etter bestemmelser i EØS-regelverket. (Se avsnitt 3.17.3)

Som for informasjons- og veiledningsoppgavene er det få eller ingen fellesnevnerer for forvaltningsorganene under denne oppgavetypen.

2.4 ESA-saker og saker for EFTA-domstolen

Det er rimelig å anta at fordelingen av klagesaker fra ESA kan ha sammenheng med fordelingen av EØS-oppgaver i norsk forvaltning. Vi har derfor sett nærmere på fordelingen av klagesakene fra ESA. En klagesak fra ESA mot et EFTA-land starter med at ESA sender et såkalt "åpningsbrev" til nasjonalstaten. Nedenfor skal vi se hvordan åpningsbrevene fra ESA til Norge fordeler seg på sektorer og departementsområder. Deretter vil denne fordelingen sammenlignes med fordelingen av EØS-oppgaver i forvaltningen.

Åpningsbrev fra ESA

Dersom det ikke er mulig å finne en løsning gjennom uformelle kontakter med partene, kan ESA sende et "åpningsbrev" til den eller dem som de mener overtrer EØS-regelverket. I åpningsbrevet advares det om at hvis ikke overtredelsen bringes til opphør vil ESA kunne sende en "grunngitt uttalelse" i tråd med artikkel 31 i avtalen om opprettelse av et overvåkingsorgan og en domstol. (Se kapittel 4 for en nærmere beskrivelse av ESAs oppgaver.)

Oversikten over åpningsbrev fra ESA forteller ikke hvilke saker som knytter seg til gjennomføringen av regelverk i norsk rett og hvilke som har med utføring av EØS-oppgaver å gjøre. Det vi imidlertid vet er at *flertallet* av åpningsbrevene har med gjennomføringen av regelverket å gjøre. Når vi her likevel tillater oss å sammenligne data om åpningsbrev med data om EØS-oppgaver er det fordi omfanget og kompleksiteten av EØS-regelverket ofte går hånd i hånd med omfanget og kompleksiteten av tilhørende EØS-oppgaver. En sammenheng mellom fordelingen av åpningsbrev og fordelingen av EØS-oppgaver vil derfor kunne være interessant selv om åpningsbrevene i mange tilfelle handler om gjennomføring av EØS-regelverket i norsk rett.

Tabellen nedenfor viser alle åpningsbrev fra ESA til Norge, fordelt på sektorer, fra 1994 til 1998:

Åpningsbrev fra ESA til Norge fordelt på sektorer:

Sektor	1994	1995	1996	1997	1998	Totalt
Fri bevegelse av varer	7	9	8	7	7	38
▪ Motorkjøretøy	0	0	0	6	3	9
▪ Legemidler	2	0	1	0	2	5
▪ Næringsmidler	0	1	3	0	1	5
▪ Tekstiler	1	0	0	0	1	2
▪ Folkehelse	2	0	0	0	0	2
▪ Farlige kjemikalier	0	1	1	0	0	2
▪ Byggevarer	0	1	1	0	0	2
▪ Avgifter ved grensene	1	0	0	0	0	1
▪ Blandet gruppe	1	0	0	0	0	1
▪ Kvantitative restriksjoner	0	1	0	0	0	1
▪ Nasjonale skatter og avgifter	0	1	0	0	0	1
▪ Leker	0	1	0	0	0	1
▪ Husholdningsartikler	0	1	0	0	0	1
▪ Tekniske handelshindringer	0	1	0	0	0	1
▪ Kulturgoder	0	1	0	0	0	1
▪ Gjødning	0	0	1	0	0	1
▪ Elektriske artikler	0	0	1	0	0	1
▪ Miljøvernartikler	0	0	0	1	0	1
Fri bevegelse av personer	0	1	0	2	0	3
▪ Gjensidig anerkjennelse	0	1	0	0	0	1
▪ Sosiale ytelser	0	0	0	1	0	1
▪ Fri bevegelse av arbeidskraft	0	0	0	1	0	1
Fri bevegelse av tjenester	6	4	7	3	1	21
▪ Finansielle tjenester	0	3	6	0	0	9
▪ Innenlands veitransport	6	0	0	2	0	8
▪ Maritim transport	0	0	0	1	1	2
▪ Telekommunikasjonstjenester	0	1	0	0	0	1
▪ Ikke-harmoniserte tjenester	0	0	1	0	0	1
Fri bevegelse av kapital	0	0	0	0	0	0
Horisontale områder	1	1	14	7	3	26
▪ Helse og sikkerhet	0	0	8	3	2	13
▪ Selskapslovgivning	0	0	3	1	1	5
▪ Miljø	1	0	3	1	0	5
▪ Arbeidsrett	0	0	0	2	0	2
▪ Forbrukervern	0	1	0	0	0	1
Offentlige innkjøp	0	0	4	0	0	4
TOTALT:	14	15	33	19	11	92

Kilde: EFTAs overvåkingsorgan. For 1998 er bare første halvår dekket.

ESA hadde fram til sommeren 1998 sendt Norge flest åpningsbrev innen disse sektorene:

- helse og sikkerhet (13 åpningsbrev)
- motorkjøretøy (9 åpningsbrev)
- finansielle tjenester (9 åpningsbrev)
- innenlands veitransport (8 åpningsbrev)
- selskapslovgivning (5 åpningsbrev)
- miljø (5 åpningsbrev)
- legemidler (5 åpningsbrev)
- næringsmidler (5 åpningsbrev)

Helse- og næringsmiddelområdet:

Det kan virke som om forpliktelsene på helse- og næringsmiddelområdet har vært vanskelig å oppfylle da ESA har sendt Norge så mange som 23 åpningsbrev bare på dette området. Det er i alt registrert 55 slike oppgaver innen helse- og næringsmiddelområdet.

Veisektoren:

Norge har mottatt 17 åpningsbrev innen veisektoren. Denne sektoren har fått mange EØS-oppgaver og de dekker et bredt fagfelt. Blant oppgavene hører kontroll av alle kjøretøy, produksjon og distribusjon av nye førerkort, innføring av nye krav til kjøreundervisning, miljøvernoppgaver og nye rutiner for dataregistrering. Ingen andre forvaltningsorganer har så mange EØS-oppgaver i kategorien "andre oppgaver". Veisektorens EØS-oppgaver skal i tillegg gjennomføres i samarbeid med et nasjonalt nettverk av veikontorer, kontrollstasjoner, kjøreskoler og verksteder.

Åpningsbrevene fordeler seg slik på de ulike departementsområdene:

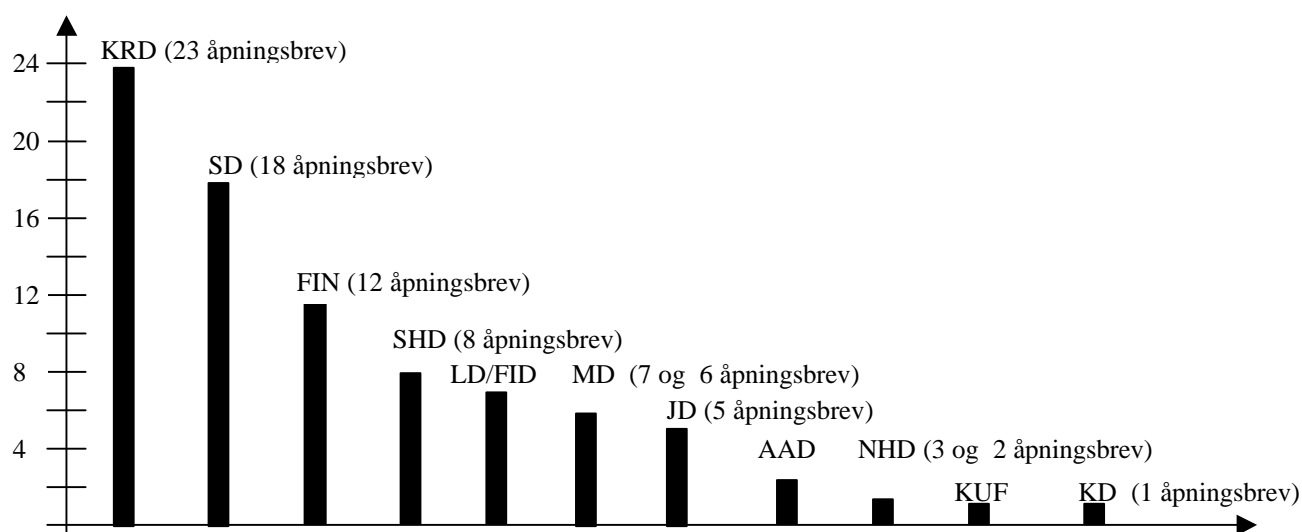

Diagram 2.7. Åpningsbrev fordelt på departementsområder.

Sammenligner vi fordelingen av åpningsbrev (diagram 2.7) med fordelingen av EØS-oppgaver (diagram 2.1) ser vi at det er liten eller ingen sammenheng mellom antall EØS-oppgaver og antall åpningsbrev fra ESA: Departementsområdene til Kommunal og regionaldepartementet, Sosial- og helsedepartementet og Fiskeridepartementet har relativt mange åpningsbrev men relativt få EØS-oppgaver. Mens det er relativt mange EØS-oppgaver og få åpningsbrev på departementsområdene til Landbruksdepartementet, Nærings- og handelsdepartementet og Arbeids- og administrasjonsdepartementet.

Fordelingen i diagram 2.7 ovenfor viser at Norge har fått flest klager på forvaltningsområdene til Kommunal- og regionaldepartementet, Samferdselsdepartementet og Finansdepartementet.

Det kan være mange grunner til at visse departementsområder har mottatt flere åpningsbrev. Det kan være en følge av EØS-regelverkets og/eller EØS-oppgavenes kompleksitet, det kan være en følge av at arbeidsbyrden ikke står i forhold til kapasiteten eller det kan skyldes at forvaltningsorganer under disse departementsområdene har gitt EØS-forpliktelsene for lav prioritet.

Våre data gir ikke grunnlag for å forklare hvorfor bestemte sektorer, eller departementsområder, har mottatt flere åpningsbrev enn andre.

Dommer og prejudisielle uttalelser fra EFTA-domstolen

EFTA-domstolen hadde høsten 1998 bare behandlet to saker som gjaldt utføringen av EØS-oppgaver i norsk forvaltning. Den første handler om bruken av statsstøtte og den andre gjelder sensur av fjernsynssendinger som sendes via satellitt.

- Statsstøtte til Husbanken (Sak E-4/97):
Bankforeningen påstår at statsstøtten som gis til Husbanken er i strid med EØS-regelverket. Statsstøtten til Husbanken administreres av Nærings- og handelsdepartementet. Se avsnitt 3.12.1 for en beskrivelse av EØS-oppgavene til Nærings- og handelsdepartementet. ESA sin rolle på dette området er nærmere beskrevet i avsnitt 4.1.2.
 - Relevant EØS/EFTA bestemmelse: EØS-avtalens artikkel 59 og 61.
- Sensur av fjernsynssignaler fra Sverige (Sak E-8/97):
Oslo byrett ba om en prejudisiell tolkning fra EFTA-domstolen angående tolkningen av EØS-regelverket på området. I praksis dreide det seg om mulighetene for å sensurere pornografiske sendinger fra Svensk TV1000 og FilmMax som ble sendt til norske fjernsynsseere. Statens medieforvaltning har kontrolloppgaver som følger av dette regelverket. Se avsnitt 3.9.2 for en beskrivelse av EØS-oppgavene til Statens medieforvaltning.
 - Relevant EØS/EFTA bestemmelse: EØS-avtalens vedlegg X, nr. 1 (rådsdirektiv 89/552/EØF).

Norge hadde ved årsskiftet 1998-99 fått to dommer mot seg for mangelfull implementering av EØS-regelverket. Dette gjaldt implementering av rådsdirektiv 92/104/EØF om sikkerhet for arbeidstakere i underjordisk virksomhet (dom av 30.4.98, sak E-7/97) og mangelfull implementering av direktiv 78/610/EØF om beskyttelse av arbeidstakere som kan utsettes for vinyl klorid (dom av 19.6.98, sak E-10/97). Til begge disse direktivene knytter det seg EØS-

oppgaver som Arbeidstilsynet er ansvarlig for. Se avsnitt 3.8.1 for en beskrivelse av EØS-oppgavene til Arbeidstilsynet.

2.5 Generelt om EØS-forvaltningen i Norge.

I dette kapitlet har vi vist hvordan EØS-oppgavene fordeler seg på departementsområder og forvaltningsorganer. Deretter så vi på fordelingen av klagesaker fra ESA og sammenlignet dette med fordelingen av EØS-oppgaver.

Forvaltningen har flest EØS-oppgaver innen samferdselssektoren, helse og næringsmiddelforvaltning og finanssektoren. Det er relativt få EØS-oppgaver innen kultursektoren, energisektoren og innen forskning og undervisning. Det er ikke funnet noen EØS-oppgaver innen bistandssektoren og forsvarssektoren. (Se avsnitt 2.3.1 over.)

Rapporten viser at det er flest oppgaver av typen ”overvåking, kontroll og innhenting av informasjon”. Her er det registrert 162 oppgaver fordelt på 35 forvaltningsorganer. Blant forvaltningsorganene med flest slike oppgaver finner vi Statens næringsmiddeltilsyn og Produkt- og elektrisitetstilsynet. De fleste av forvaltningsorganene med mange oppgaver av denne typen har overveiende teknisk kompetanse og kompetansen knytter seg til beskyttelse av forbrukere og arbeidstakere mot farlige stoffer, næringsmidler og i tillegg tjenester innen transportsektoren. (Se avsnitt 2.3.3 over.)

Det er registrert 93 oppgaver av typen ”rapportering av informasjon” i 33 forvaltningsorganer. Forvaltningsorganene med mange rapporteringsoppgaver faller i tre grupper:

- Rapportering av statistikk og annen informasjon innen transport- og kommunikasjonsområdet
- Rapportering av finansopplysninger
- Rapportering som dokumenterer oppfyllelse av sikkerhetskrav

(Se avsnitt 2.3.4 over.)

Det er registrert 36 oppgaver av typen ”andre oppgaver” i 19 forvaltningsorganer. Blant forvaltningsorganene er det Statens vegvesen som har flest oppgaver (7). Forvaltningsorganene med slike oppgaver har få fellestrekk. (Se avsnitt 2.3.5 over.)

Det er færrest EØS-oppgaver av typen ”informasjons og veiledningstjenester”. Det er her registrert 17 oppgaver fordelt på 13 forvaltningsorganer. Oppgavene har få fellestrekk. (Se avsnitt 2.3.2 over.)

Sammenligning mellom EØS-oppgaver og ESA-klagesaker

ESA har åpnet flest klagesaker mot Norge innen sektoren ”helse- og sikkerhet”.

En sammenligning av fordelingen av EØS-oppgaver og klagesaker fra ESA viser at det er liten sammenheng mellom antall EØS-oppgaver og antall klagesaker fra ESA.

Eksempler på departementsområder med mange EØS-oppgaver og få klagesaker:

-
- Landbruksdepartementet,
 - Nærings- og handelsdepartementet og
 - Arbeids- og administrasjonsdepartementet.

Forvaltningsorganer under disse departmentsområdene har 113 EØS-oppgaver og har mottatt 9 klagesaker fra ESA.

Eksempler på departementsområder med mange klagesaker og få EØS-oppgaver:

- Kommunal og regionaldepartementet,
- Sosial- og helsedepartementet og
- Fiskeridepartementet

Forvaltningsorganer under disse departmentsområdene har 69 EØS-oppgaver og har mottatt 37 klagesaker fra ESA.

Nå er dette kun en sammenligning av *antall* klagesaker og *antall* oppgaver. Det understrekes at EØS-oppgaver varierer sterkt med hensyn til kompleksitet og hvor mye ressurser de legger beslag på. At et forvaltningsorgan har "flere EØS-oppgaver" betyr ikke nødvendigvis at det har "mer arbeid knyttet til EØS-oppgaver". Den reelle arbeidsbyrden i forhold til EØS-oppgaver fanges ikke opp av denne rapporten, selv om man kan få et inntrykk av dette ved å vurdere oversiktene sammen med beskrivelsen av de enkelte oppgaver i kapittel 3.

Norge har flest klagesaker i forhold til Island og Liechtenstein. Norge hadde høsten 1998 mottatt 81 åpningsbrev, Island 72 og Liechtenstein 50. Det kan være naturlige forklaringer på at Norge med et bredere næringspekter, og dermed flere EØS-forpliktelser, topper denne statistikken.

3 FORVALTNINGEN AV EØS-AVTALEN I NORGE

Hvert kulepunkt i dette kapitlet representerer én EØS-oppgave. Oppgavene er listet under fire kategorier: Informasjons- og veiledningstjenester, overvåkings- og kontrolloppgaver (inkludert innhenting av informasjon), rapportering av informasjon og ”andre oppgaver”. I noen tilfeller er flere beslektede oppgaver plassert under ett kulepunkt.

Forvaltningsorganene er sortert under de departementer som de er administrativt tilknyttet. De har ofte faglige tilknytninger til andre departementer. Der departementene selv har EØS-oppgaver listes de som et forvaltningsorgan i et eget avsnitt. I vedlegg 6 er alle forvaltningsorganer som er beskrevet i rapporten listet alfabetisk.

For hver EØS-oppgave refereres det som regel til en eller flere relevante EØS/EFTA-bestemmelser. Det er referert til de EØS-rettsakter som regnes som mest sentrale i forhold til oppgaven. Samtlige relevante EØS-rettsakter fremgår av vedleggene til EØS-avtalen. Det er som regel ikke referert til endringsrettsakter eller til nye konsoliderte rettsakter så lenge den ”opprinnelige” rettsakten fortsatt er rettskraftig.

En del oppgaver er ikke spesifisert i EØS/EFTA-regelverket. Der slike oppgaver er tatt med her, regnes de som en nødvendig oppfølging av EØS-regelverket. Et eksempel på en slik oppgave er Statens Vegvesens veileder for periodisk kontroll av kjøretøy. En slik veileder er man ikke forpliktet til å utgi, men det ville være utenkelig å vedta et nytt EØS-regelverk som innebar kontroller av flere hundre tusen kjøretøy uten samtidig å gi de som skal utføre kontrollene en bedre veiledning enn det man finner i vedleggene til rettsaktene og i forskriftene.

Under hver EØS-oppgave er det også ofte referert til relevant norsk lovgivning. I mange tilfelle vil det imidlertid ikke være noen norsk lovgivning knyttet til EØS-oppgavene da dette ikke kreves. Lovbestemmelser er bare være nødvendig når oppgavene berører private borgere eller virksomheters rettsstilling.

3.1 Arbeids- og administrasjonsdepartementet (AAD)

Arbeids- og administrasjonsdepartementet er ansvarlig for følgende politikkområder:

- Statens forvaltningspolitikk og administrasjon,
- statens bruk av IT,
- arbeidsgiverpolitikken,
- inntektspolitikken (herunder levekårsspørsmål),
- konkurranse- og prispolitikken og
- arbeidsmarkedspolitikken (herunder trygd og attføring og likestillingspolitikk)

Forvaltningsorganer, tilknyttet Arbeids- og administrasjonsdepartementet, hvor det er funnet forpliktende EØS-oppgaver:

- Arbeidsmarkedsetaten
- Konkurransetilsynet

3.1.1 Arbeidsmarkedsetaten

Arbeidsmarkedsetaten omfatter Arbeidsdirektoratet, fylkesarbeidskontorene og de lokale arbeidskontorene. Under dette avsnittet omtales EØS-oppgavene som tilhører alle tre nivåene.

Arbeidsdirektoratet deltar i samarbeidet mellom de offentlige arbeidsmarkedsetatene i EU og EFTA: PES - Public Employment Service Cooperation. Dette forumet består av generaldirektørene, og utvikler metoder og aktiviteter for en aktiv. Et av redskapene i implementeringen av arbeidsmarkedssamarbeidet i EØS er EURES som er et nettverk for å fremme formidling av arbeidskraft over landegrensene. (Flere av oppgavene nedenfor er knyttet til EURES-nettverket.)

Informasjons- og veiledningstjenester

- *Europeisk arbeidsformidling (EURES-nettverket)*

Arbeidsdirektoratet er pålagt å informere om arbeids- og levevilkår og å formidle arbeidskraft til/fra EØS-land. Denne oppgaven ivaretas i første rekke av "eurokonsulenter". Det er ansatt 13 eurokonsulenter i Norge ved kontorer i Oslo, Hamar, Kristiansand, Stavanger, Bergen, Ålesund, Trondheim, Bodø og Tromsø. Det europeiske arbeidsformidlingsarbeidet forutsetter et nært samarbeid mellom de norske eurokonsulentene og de ca. 500 eurokonsulentene som finnes i de øvrige EØS-landene. Rammen for dette samarbeidet er det såkalte EURES-nettverket. Som hjelpemiddel har eurokonsulentene to databaser. Den ene inneholder en oversikt over ledige jobber i EØS-landene og den andre inneholder generell informasjon om arbeidsforhold og levevilkår i EØS-landene. Hvert land i EURES-samarbeidet har oppnevnt en representant - EURES manager - som skal utvikle og samordne eurokonsulentenes virksomhet på nasjonalt plan og som deltar som Arbeidsdirektoratets representant i arbeidsgrupper i Kommisjonen i forbindelse med drift og utvikling av EURES-nettet på europeisk plan.

 - Relevant EØS/EFTA-bestemmelse: EØS-avtalens art. 28, vedlegg V, rådsforordning (EØF) nr. 1612/68 om fri bevegelse for arbeidstakere innen Fellesskapet,

-
- Relevant norsk lovgivning : Lov om gjennomføring av norsk rett av EØS-avtalens vedlegg V punkt 2 (Rådsforordning (EØF) nr. 1612/68) om fri bevegelighet for arbeidstakere m.v. innenfor EØS (27.11.92 nr. 112), annen del, avdeling II.

Overvåkings- og kontrolloppgaver og innhenting av informasjon

- *Behandling av søknader om arbeid fra EØS-borgere*
Arbeidskontorene skal innen en frist på én måned gi svar på søknader om arbeid fra EØS-borgere som arbeider i Norge.
 - Relevant EØS/EFTA-bestemmelse: EØS-avtalens art. 28, vedlegg V, rådsforordning (EØF) nr. 1612/68 om fri bevegelighet for arbeidstakere innen Fellesskapet,
 - Relevant norsk lovgivning : Lov om gjennomføring av norsk rett av EØS-avtalens vedlegg V punkt 2 (Rådsforordning (EØF) nr. 1612/68) om fri bevegelighet for arbeidstakere m.v. innenfor EØS (27.11.92 nr. 112), annen del, avdeling II.
- *Beregning av grunnlag for utbetaling av dag- og attføringspenger*
Arbeidskontorene behandler søknader om dagpenger for personer som legger sammen arbeids- og trygdeperioder fra to eller flere EØS-land. Rettigheter opparbeidet i et annet EØS-land skal dokumenteres på attest E-301 som utstedes av arbeidskontoret på det stedet stønadssøkeren tidligere har arbeidet. (I saker vedrørende attføring foretas de praktiske beregningene av Rikstrygdeverket, mens den formelle vedtaksmyndigheten ligger hos Arbeidsdirektoratet.)
 - Relevant EØS/EFTA-bestemmelse: EØS-avtalens art. 29, vedlegg VI, rådsforordning (EØF) nr. 1408/71 om anvendelse av trygdeordninger på arbeidstakere, selvstendig næringsdrivende og deres familiemedlemmer som flytter innenfor fellesskapet, art. 45 (jfr. art. 18), 46, 67, 68 og 71, og Rådsforordning (EØF) 574/72 som fastsetter reglene for gjennomføring av Rådsforordning (EØF) nr. 1408/71
- *Eksport av dagpengerettigheter*
Arbeidskontorene skal på visse vilkår utstede attest E 303 til arbeidssøkere som vil reise til andre EØS-land for å søke jobb og samtidig beholde dagpengene. Arbeidskontorene skal refundere dagpenger som er utbetalt til arbeidssøkende av myndighetene i andre EØS-land på grunnlag av attest E 303 fra Norge
 - Relevant EØS/EFTA-bestemmelse: EØS-avtalens art. 29, vedlegg VI, rådsforordning (EØF) nr. 1408/71 om anvendelse av trygdeordninger på arbeidstakere, selvstendig næringsdrivende og deres familiemedlemmer som flytter innenfor fellesskapet, art. 69 og 70, og rådsforordning (EØF) 574/72 som fastsetter reglene for gjennomføring av rådsforordning (EØF) nr. 1408/71
- *Utbetaling og kontroll av dagpenger til EØS-borgere som er arbeidssøkere i Norge*
Arbeidskontorene skal utbetale dagpenger til arbeidssøkere fra EØS-land som kan fremlegge dokumentasjon på at de har rett til dagpenger (E 303) i inntil tre måneder. I den perioden arbeidssøkeren får utbetalt dagpenger i Norge skal vedkommende stå tilmeldt arbeidskontoret som arbeidssøker og sende inn meldingskort til denne.
 - Relevant EØS/EFTA-bestemmelse: EØS-avtalens art. 29, vedlegg VI, rådsforordning (EØF) nr. 1408/71 om anvendelse av trygdeordninger på arbeidstakere, selvstendig næringsdrivende og deres familiemedlemmer som flytter innenfor fellesskapet, art. 69, og rådsforordning (EØF) 574/72 som fastsetter reglene for gjennomføring av rådsforordning (EØF) nr. 1408/71

Rapportering av informasjon

- *Rapportering til EURES-nettverket*
Arbeidsdirektoratet skal jevnlig rapportere følgende opplysninger til EURES-kontorene i de andre EØS-landene og Det europeiske samordningskontor:
 - a) Tilbud om ledige stillinger som sannsynligvis vil kunne bli besatt med statsborgere i andre EØS-stater,
 - b) Tilbud om ledige stillinger som er meldt til tredjestater,
 - c) Søknader om arbeid fremlagt av personer som formelt har erklært at de ønsker å arbeide i en annen EØS-stat,
 - d) Opplysninger for de forskjellige geografiske områder og næringer om arbeidssøkere som har erklært seg faktisk villige til å ta arbeid i en annen stat.
 - Relevant EØS/EFTA-bestemmelse: EØS-avtalens art. 28, vedlegg V, rådsforordning (EØF) nr. 1612/68 om fri bevegelse for arbeidstakere innen Fellesskapet,
 - Relevant norsk lovgivning : Lov om gjennomføring av norsk rett av EØS-avtalens vedlegg V punkt 2 (Rådsforordning (EØF) nr. 1612/68) om fri bevegelse for arbeidstakere m.v. innenfor EØS (27.11.92 nr. 112), annen del, avdeling II.
- *Rapportering til EURES-nettverket og EFTAs faste komité*
Arbeidsdirektoratet skal regelmessig rapportere til EURES-kontorene i de andre EØS-landene, EFTAs faste komité og Det europeiske samordningskontor opplysninger om leve- og arbeidsvilkår og situasjonen på arbeidsmarkedet med sikte på informasjon til arbeidstakerne i de andre EFTA-statene.
 - Relevant EØS/EFTA-bestemmelse: EØS-avtalens art. 28, vedlegg V, rådsforordning (EØF) nr. 1612/68 om fri bevegelse for arbeidstakere innen Fellesskapet,
 - Relevant norsk lovgivning : Lov om gjennomføring av norsk rett av EØS-avtalens vedlegg V punkt 2 (Rådsforordning (EØF) nr. 1612/68) om fri bevegelse for arbeidstakere m.v. innenfor EØS (27.11.92 nr. 112), annen del, avdeling I.

Andre oppgaver eller myndighetsområder som følger av forpliktelser i EØS-avtalen

- *Gi bistand til EØS-statsborgere tilsvarende det norske borgere har krav på*
EØS-borgere som er bosatt i Norge og har oppholds- og arbeidstillatelse har de samme rettigheter i forhold til service fra Arbeidsmarkedsetaten, herunder tilgang på arbeidsmarkedstiltak, som norske borgere.
 - Relevant EØS/EFTA-bestemmelse: EØS-avtalens art. 28, vedlegg V, rådsforordning (EØF) nr. 1612/68 om fri bevegelse for arbeidstakere innen Fellesskapet,
 - Relevant norsk lovgivning : Lov om gjennomføring av norsk rett av EØS-avtalens vedlegg V punkt 2 (Rådsforordning (EØF) nr. 1612/68) om fri bevegelse for arbeidstakere m.v. innenfor EØS (27.11.92 nr. 112), første del avd. II.

3.1.2 Konkurransetilsynet

Informasjons- og veiledningstjenester

- *Informasjon om konkurranseregelverket i EØS*
Konkurransetilsynet har utgitt flere publikasjoner med EØS-informasjon, blant annet fire informasjonsark om EØS-regelverket (1995), ett hefte om EØS-avtalens konkurranseregler

(1994), en regelverkssamling for foretak i EØS (1998) og to redegjørelser for prosedyre- og overgangsregelverket.

Overvåkings- og kontrolloppgaver og innhenting av informasjon

- *Plikt til å bistå ESA og Kommisjonen ved kontroller, og å foreta egne kontroller*
Konkurransetilsynet skal på anmodning fra ESA foreta kontroller i den utstrekning ESA anser det nødvendig. Konkurransetilsynet skal også bistå ESA ved deres kontroller. Kontrollene foretas ved mistanke om misbruk av markedsrett, konkurransebegrensende avtaler eller i forbindelse med tilsyn med foretakssammenslutninger.
 - Relevant EØS/EFTA-bestemmelse: ODA, vedlegg II, protokoll 4.
 - Relevant norsk lovgivning: Lov om konkurranseregler i EØS-avtalen m.v. av 27.11.92, nr. 110 og forskrift om prosessuelle konkurranseregler i EØS-avtalen m.v. av 4.12.92 nr. 966.
- *Særskilt plikt til å bistå ESA og Kommisjonen ved kontroller av EDB-baserte reservasjonssystemer i luftfartssektoren*
Konkurransetilsynet skal bistå ESA og Kommisjonen ved deres kontroller av EDB-baserte reservasjonssystemet i luftfartssektoren. Enhver plikter uten hinder av taushetsplikt å gi ESA, Kommisjonen og EFTA-domstolen de opplysninger de måtte ønske, og å tillate kontroller, for dette formål. ESA kan også ilegge bøter for brudd dette regelverket.
 - Relevant EØS/EFTA-bestemmelse: EØS-avtalens vedlegg XIII, kap. VI nr. 63 (Rådsforordning (EØF) nr. 2299/89)
 - Luftfartsloven av 11.6.93 nr. 101, kap. XVI, § 16 (2).
- *Har krav på å motta alle relevante dokumenter fra ESA og Kommisjonen*
ESA skal umiddelbart oversende Konkurransetilsynet kopi av anmodninger og meldinger samt de viktigste dokumenter som er blitt sendt ESA for å få fastslått evt. overtredelse av EØS-avtalens art. 53 og 54. (I saker som dreier seg om misbruk av markedsrett, konkurransebegrensende avtaler eller tilsyn med foretakssammenslutninger.) I tillegg skal ESA videresende til Konkurransetilsynet tilsvarende dokumenter som de mottar fra Kommisjonen.
 - Relevant EØS/EFTA-bestemmelse: Overvåkings- og domstolsavtalen (ODA) vedlegg II, protokoll 4, art. 10
 - Relevant norsk lovgivning: Lov om konkurranseregler i EØS-avtalen m.v. av 27.11.92, nr. 110. Forskrift om prosessuelle konkurranseregler i EØS-avtalen m.v. av 4.12.92 nr. 966.

Rapportering av informasjon

- *Plikt til å overlevere opplysninger til ESA*
Konkurransetilsynet har plikt til å overlevere de opplysninger ESA mener er nødvendige for å utføre sine oppgaver.
 - Relevant EØS/EFTA-bestemmelse: Overvåkings- og domstolsavtalen (ODA) vedlegg II, protokoll 4.
- *Årlig oversendelse av rapporter til ESA om terminalutstyr*
Konkurransetilsynet skal oversende ESA en liste over alle tekniske spesifikasjoner og typegodkjenningrutiner som anvendes for terminalutstyr med henvisning til hvor de er

offentliggjort. I tillegg skal Konkurransetilsynet ved utgangen av hvert år fremlegge en rapport til ESA slik at ESA kan kontrollere bestemmelsene om konkurranse på markedet for teleterminalutstyr.

- Relevant EØS/EFTA-bestemmelse: EØS-avtalens vedlegg XI (Kommissjonsdirektiv 90/388/EØF) og EØS-avtalens vedlegg XIV (Kommissjonsdirektiv 88/301/EØF).

Andre oppgaver eller myndighetsområder som følger av forpliktelser i EØS-avtalen

- *Generell samarbeidsplikt med ESA/Kommisjonen*
 - Relevante EØS/EFTA-bestemmelser:
Når det gjelder foretakssammenslutninger: Rådsforordning (EØF) nr. 4064/89 art. 12(1)
Alle konkurransesaker i transportsektoren: Rådsforordning (EØF) nr. 1017/68 art. 19(1) (jernbane, vei og innelands vannveier) og rådsforordning (EØF) nr. 4056/86 art. 17(1) (Sjøtransport).
- *Løpende arbeid med konkurransesaker i rådgivende komité under ESA og Kommisjonen*

De aller fleste saker behandles under Kommisjonen. Konkurransetilsynet, eventuelt Konkurranseråden fra Delegasjonen i Brussel, deltar på omkring to komitémøter i måneden. Av og til deltar også fagdepartement – som regel Arbeids- og administrasjonsdepartementet og/eller Samferdselsdepartementet.

 - Relevant EØS/EFTA-bestemmelse: EØS-avtalens protokoll 23.

3.2 Barne- og familiedepartementet (BFD)

Barne- og familiedepartementet er ansvarlig for følgende politikkområder:

- Barne- og ungdomspolitikken,
- familiepolitikken (herunder barnehager og likestilling) og
- forbrukerpolitikk (herunder produktsikkerhet).

Det er ikke funnet forvaltningsorganer under Barne- og familiedepartementet som har ansvar for EØS-oppgaver.

3.3 Finans- og tolldepartementet (FIN)

Finansdepartementet er ansvarlig for følgende politikkområder:

- Finanspolitikken (inkludert statens finanser)
- skatte- og avgiftspolitikken (herunder tollpolitikk)
- skatteøkonomiske spørsmål i tilknytning til struktur- og skattepolitikken
- økonomisk politikk og
- struktur- og lovutvikling for finansmarkedene.

Forvaltningsorganer, tilknyttet Finansdepartementet, hvor det er funnet forpliktende EØS-oppgaver:

- Kredittilsynet
- Oslo Børs
- Norges Bank
- Statistisk sentralbyrå
- Toll- og avgiftsdirektoratet

3.3.1 Kredittilsynet

Overvåkings- og kontrolloppgaver og innhenting av informasjon

- *Årlig tilsyn med finansinstitusjoner*
Kredittilsynet skal gjennomføre årlig tilsyn på konsolidert grunnlag av finansinstitusjoner. Det foretas et betydelig antall inspeksjoner i finansieringsinstitusjoner hvert år.
 - Relevant EØS/EFTA-bestemmelse: EØS-avtalens vedlegg IX, rådsdirektivene 77/780/EØF og 83/350/EØF.
- *Godkjenning og tilsyn med verdipapirforetak og forvaltningsselskaper for verdipapirfond*
Alle verdipapirforetak og forvaltningsselskaper for verdipapirfond må være godkjent av Kredittilsynet og det skal føres tilsyn med alle slike selskaper. I løpet av 1997 gjennomførte Kredittilsynet 19 stedlige inspeksjoner i verdipapirforetak og 11 inspeksjoner i forvaltningsselskaper i verdipapirfond. Det dokumentbaserte tilsynet på verdipapiriområdet ble opprioritert i løpet av 1997.
 - Relevant EØS/EFTA-bestemmelse: EØS-avtalens vedlegg IX, rådsdirektiv 85/611/EØF.
- *Godkjenning av banker, finansieringsforetak og forsikringsselskaper*
Norge har plikt til å ha regler om krav til konsesjon for banker, finansieringsforetak og forsikringsselskaper. Kredittilsynet er i slike saker saksforberedende organ. Søknader avgjøres av Finansdepartementet.
 - Relevant EØS/EFTA-bestemmelse: EØS-avtalens vedlegg IX, rådsdirektivene 77/780/EØF, 83/350/EØF, 92/96/EØF og 92/49/EØF.
- *Tilsyn med skade- og livsforsikringsselskaper og samarbeid med ESA*
Kredittilsynet skal føre tilsyn med skade- og livsforsikringsselskaper i henhold til nærmere

bestemte krav i EØS-regelverket. Det foretas et betydelig antall inspeksjoner i forsikringsselskaper hvert år. Kredittilsynet skal også innhente tall vedrørende de norske forsikringsselskapers filial- og grenseoverskridende virksomhet i andre EØS-land, og herunder også samarbeide med ESA i forbindelse med ESAs utarbeidelse av en årlig rapport om avslag på godkjenning av EØS-forsikringsselskapers etablering av filial eller grenseoverskridende virksomhet i andre EØS-land. Tilsvarende gjelder ESAs rapport om tilsynsmessige tiltak i forbindelse med denne virksomheten.

- Relevant EØS/EFTA-bestemmelse: EØS-avtalens vedlegg IX, rådsdirektivene 92/96/EØF og 92/49/EØF.
- *Godkjenning av forsikringsmeglerforetak*
EØS-regelverket spesifiserer prosedyrer og kriterier for godkjenning av forsikringsmeglerforetak. Kredittilsynet arbeidet i 1997 med et tilsynsopplegg for forsikringsmeglerforetak. Det foretas et betydelig antall inspeksjoner hvert år.
 - Relevant EØS/EFTA-bestemmelse: EØS-avtalens vedlegg IX, rådsdirektiv 77/92/EØF.
- *Godkjenning og tilsyn med revisorer og revisjonsselskap*
Revisorer med godkjenning i et annet EØS-land vil kunne få godkjenning i Norge etter bestått egnethetsprøve. Godkjenning gis av Kredittilsynet og vedkommende vil også være under tilsyn av Kredittilsynet.
 - Relevant EØS/EFTA-bestemmelse: EØS-avtalens vedlegg IX, rådsdirektiv 89/48/EØF.
- *Beregning av nøkkeltall for kredittinstitusjoner*
Kredittilsynet skal beregne nøkkeltall for solvens og likviditet minst hver sjette måned for kredittinstitusjoner. I denne forbindelse nevnes det at forsikringsselskaper har plikt til å fremlegge årsmelding om foretakets samlede virksomhet, dets økonomiske situasjon og dets solvens.
 - Relevant EØS/EFTA-bestemmelse: EØS-avtalens vedlegg IX, rådsdirektiv 73/239/EØF, 77/780/EØF, 79/267/EØF, 92/121/EØF og 93/6/EØF.

Rapportering av informasjon

- *Rapportering til ESA av alle tillatelser som gis til kredittinstitusjoner*
Kredittilsynet skal rapportere alle tillatelser til å drive virksomhet som kredittinstitusjon til ESA.
 - Relevant EØS/EFTA-bestemmelse: EØS-avtalens vedlegg IX, rådsdirektiv 77/780/EØF (art. 3).
- *Rapportering til ESA av tillatelse til filialer fra tredjelands kredittinstitusjoner*
Kredittilsynet skal meddele ESA om alle tillatelser til å opprette filialer av kredittinstitusjoner som har sitt hovedkontor utenfor EØS.
 - Relevant EØS/EFTA-bestemmelse: EØS-avtalens vedlegg IX, rådsdirektiv 77/780/EØF (art. 9).
- *Rapportering til ESA av tillatelse til etablering av datterskap av tredjelands kredittinstitusjoner*
Kredittilsynet skal meddele ESA om alle tillatelser til å etablere datterselskap i Norge som gis til kredittinstitusjoner som har sitt hovedkontor utenfor EØS.

-
- Relevant EØS/EFTA-bestemmelse: EØS-avtalens vedlegg IX, rådsdirektiv 89/646/EØF.
 - *Rapportering til ESA av utenlandsk kredittinstitusjoners ervervelse av eierandeler*
Kredittilsynet skal rapportere all ervervelse av eierandeler i Norge som innebærer at norske foretak blir datterforetak av tredjelands kredittinstitusjon.
 - Relevant EØS/EFTA-bestemmelse: EØS-avtalens vedlegg IX, rådsdirektiv 89/646/EØF.
 - *Rapportering til ESA av endringer av gruppen godkjente gjeldsinstrumenter*
Kredittilsynet skal meddele ESA eventuelle endringer i fortegnelsen over godkjente gjeldsinstrumenter i Norge som sidestilles med verdipapirer. Meddelelsen skal også inneholde grunnene til at man gjør endringen.
 - Relevant EØS/EFTA-bestemmelse: EØS-avtalens vedlegg IX rådsdirektiv 85/611/EØF.
 - *Oversendelse til EØS-land av opplysninger om norsk kredittinstitusjoner, forsikringsselskaper, verdipapirforetak og investeringsforetak*
Norske kredittinstitusjoner, forsikringsselskaper, verdipapirforetak og investeringsforetak som ønsker å drive virksomhet i et annet EØS-land må underrette Kredittilsynet om dette. Kredittilsynet har deretter en måned på å oversende underretningene til vertslandets myndigheter.
 - Relevant EØS/EFTA-bestemmelse: EØS-avtalens vedlegg IX, rådsdirektiv 89/646/EØF (kredittinstitusjoner), 92/96/EØF (livsforsikringsselskaper), 92/49/EØF (skadeforsikringsselskaper), 93/22/EØF (verdipapirforetak) og 85/611/EØF (investeringsforetak).

Andre oppgaver eller myndighetsområder som følger av forpliktelser i EØS-avtalen

- *Utforming av skjemaer som er tilpasset EØS-regelverket*
Kredittilsynet har utformet tre nye skjemaer for innhenting av EØS-informasjon fra næringslivet og ti skjemaer hvor deler av skjemaet er tilpasset EØS-regelverket.
- *Tilpasning til EØS-inndeling i nye forsikringsklasser*
EØS-reglene har regler om inndeling av forsikringsvirksomhet i nærmere bestemte klasser. Kredittilsynet har vært nødt til å tilpasse prosedyren for konsesjonsbehandling av livsforsikringsselskaper til dette regelverket. (Tilsvarende tilpasning av prosedyrer for konsesjonsbehandling har vært nødvendig å gjøre for også andre finansforetak.)
 - Relevant EØS/EFTA-bestemmelse: EØS-avtalens vedlegg IX, rådsdirektiv 79/267/EØF.
 - Relevant norsk lovgivning: Forskrift om inndeling i forsikringsklasser som grunnlag for konsesjonstildeling av 18.9.95 nr. 797.
- *Godkjennelse av utdanning og tilsyn med praksis til eiendomsmeglere*
Kredittilsynet vil som følge av en forventet regelverksendring i Norge få EØS-oppgaver knyttet til godkjennelse av utdanning og tilsyn med praksis til eiendomsmeglere.
 - Relevant EØS/EFTA-bestemmelse: EØS-avtalens vedlegg VII, rådsdirektiv 92/51/EØF.
- *Samarbeid med Det europeiske monetære institutt (EMI)*
Kredittilsynet ønsker å utvikle et samarbeid med EMI (som vil gå over i EUs sentralbank ECB ved gjennomføringen av EUs økonomiske og monetære union) og har hatt flere kontaktmøter med representanter fra institusjonen i 1997.

3.3.2 Oslo Børs

Overvåkings- og kontrolloppgaver og innhenting av informasjon

- *Godkjenning av prospekter*

Alle informasjonsdokumenter om opptak til offisiell notering på fondsbørs (prospekter) skal godkjennes av børsen i Norge.

 - Relevant EØS/EFTA-bestemmelse: EØS-avtalens vedlegg IX, rådsdirektiv 80/390/EØF
 - Relevant norsk lovgivning: Lov om verdipapirbørs av 17.6.88 nr. 57 og Børsforskriften av 17.1.94 nr. 30.
- *Ansvar for å avgjøre opptak av verdipapirer til offisiell notering*

Oslo Børs er utøvende myndighet med kompetanse til å treffe avgjørelser om opptak av verdipapirer til offisiell notering på fondsbørs i Norge.

 - Relevant EØS/EFTA-bestemmelse: EØS-avtalens vedlegg IX, rådsdirektiv 79/279/EØF
 - Relevant norsk lovgivning: Lov om verdipapirbørs av 17.6.88 nr. 57.
- *Ansvar for å kontrollere og registrere prospekter*

Oslo Børs er ansvarlig for å kontrollere og registrere prospekter som skal offentliggjøres når verdipapirer legges ut til offentlig tegning.

 - Relevant EØS/EFTA-bestemmelse: EØS-avtalens vedlegg IX, rådsdirektiv 89/298/EØF
 - Relevant norsk lovgivning: Lov om verdipapirhandel av 19.6.97 nr. 79.
- *Samordning av krav til EØS-prospekter med andre EØS-land*

Når det søkes om opptak av et verdipapir som har vært eller skal noteres i en annen EØS-stat, kan Børsen kontakte myndighetene i disse stater for å samordne sine krav til prospektet og eventuelt frita verdipapirets utsteder fra plikten til å utarbeide et nytt prospekt.

 - Relevant EØS/EFTA-bestemmelse: EØS-avtalens vedlegg IX, rådsdirektiv 80/390/EØF
 - Relevant norsk lovgivning: Lov om verdipapirhandel av 19.6.97 nr. 79.
- *Plikt til å regulere børsmarkedet i tråd med EØS-regelverkets krav*

Oslo Børs skal regulere markedet på børsen i tråd med bestemmelsene i EØS-regelverket om investeringstjenester i forbindelse med verdipapirer.

 - Relevant EØS/EFTA-bestemmelse: EØS-avtalens vedlegg IX, rådsdirektiv 93/22/EØF
 - Relevant norsk lovgivning: Lov om verdipapirbørs av 17.6.88 nr. 57 og Børsforskriften av 17.1.94 nr. 30
- *Formidling av flaggmeldinger og annen informasjon fra børsnoterte selskaper*

Oslo Børs skal formidle såkalte flaggmeldinger som omhandles i Rådsdirektiv 88/627/EØF. Dette er opplysninger som skal offentliggjøres ved erverv eller avhendelse av en betydelig eierandel i et børsnotert selskap. Børsen skal også formidle informasjon de mottar regelmessig fra selskaper som er opptatt til offisiell notering på en fondbørs i tråd med rådsdirektiv 82/121/EØF.

 - Relevant EØS/EFTA-bestemmelse: EØS-avtalens vedlegg IX, rådsdirektivene 82/121/EØF og 88/627/EØF

-
- Relevant norsk lovgivning: Lov om verdipapirbørs av 17.6.88 nr. 57 og Børsforskriften av 17.1.94 nr. 30

3.3.3 Norges Bank

Overvåkings- og kontrolloppgaver og innhenting av informasjon

- *Innhenting av informasjon fra banker og finansieringsforetak*
Offentlig rapportering fra banker og finansieringsforetak (ORBOF) er f.o.m. 1.1. 1996 i sin helhet tilpasset EØS-avtalen. Dette gjelder i hovedsak de månedlige, kvartalsvise og årlige rapporter: Rapport 10 – Tilleggsspesifikasjoner, Rapport 20 og 21 – Års- og kvartalsresultatregnskap, Rapport 35 – Endring i realkapital, Rapport 50 – Endelig årsbalanse, Rapport 51 – Særskilte spesifikasjoner av verdipapirer og Rapport 60 – Årsbalanse med utvidete statistikkjennetegn.

Rapportering av informasjon

- *Rapportering av driftsregnskapet overfor utlandet til EUROSTAT*
Statistisk sentralbyrå rapporterer statistikk for driftsregnskapet overfor utlandet til EUROSTAT som et resultat av en "Gentleman´s Agreement" som ble undertegnet med EUROSTAT høsten 1998. Norges Bank er viktigste leverandør av grunndata til utenriksregnskapet, og vil sammen med Statistisk sentralbyrå undertegne avtalen.
 - Relevant EØS/EFTA-bestemmelse: EØS-avtalens vedlegg XXI, protokoll 30 og vedlegg til protokoll 30.
- *Rapporteringer av inn- og utgående direkte investeringer til EUROSTAT*
Som del av en "Gentleman´s Agreement" (se oppgaven over) rapporterer Norges Bank direkte til EUROSTAT land- og næringsfordelt statistikk for norske direkte investeringer i utlandet og utenlandske direkte investeringer i Norge. Rapporteringen er samordnet med tilsvarende rapportering til OECD, som i tillegg til transaksjonstall også omfatter rapportering av beholdningstall. Denne frivillige rapporteringen til OECD startet før EØS-avtalen trådte i kraft.
 - Relevant EØS/EFTA-bestemmelse: EØS-avtalens vedlegg XXI.
- *Rapportering av data om omsetning og sysselsetting i norske foretak*
På frivillig basis rapporterer Norges Bank via Statistisk sentralbyrå spesifikke data om omsetning og sysselsetting i norske foretak med utenlandske eiere (utenlandske direkte investeringer i Norge). Sammen med andre data fra Statistisk sentralbyrå inngår dataene i OECDs/EUROSTATs samordnede innsamling av årlige FATS-data (Foreign Affiliate Trade Statistics).

Andre oppgaver eller myndighetsområder som følger av forpliktelser i EØS-avtalen

- *Omlegging av bankstatistikken*
Arbeidet med statistikken fra banker, statlige låneinstitutter, finansieringsselskaper, kredittforetak og verdipapirfond utføres av Norges Bank. Statistikken blir utgitt i en ny

publikasjon, ”Finansstatistikk” og legges i FIKS-basen til Norges Bank. EØS-regelverket krever en mer detaljert bankstatistikk fordelt på en ny standard for sektor- og næringsinndeling.

- Relevant EØS/EFTA-bestemmelse: EØS-avtalens vedlegg XXI (relevante rettsakter er referert i beslutning i EØS-komiteen nr. 17 1998).
- Relevant norsk lovgivning: Forskrift om årsregnskap m.m. for banker, finansieringsforetak og morselskap for slike, av 13.9.96 nr. 920, jfr. Kredittilsynets rundskriv nr. 24/1995 og 27/1996.

3.3.4 Statistisk sentralbyrå (SSB)

Overvåkings- og kontrolloppgaver og innhenting av informasjon

- *Plikt til å registrere opplysninger om økonomiske enheter*
EØS-avtalen krever at alle EØS-land fører et register over alle økonomiske enheter i landet. I Norge er det SSB som skal føre dette registeret. (Brønnøysundregistrene har ansvaret for å føre administrative registre – bl.a. Foretaksregisteret og Enhetsregisteret – se avsnitt 3.6.1.)
 - Relevant EØS/EFTA-bestemmelse: Rådsforordning (EØF) 93/2186.
 - Relevant norsk lovgivning: Lov om registrering av foretak av 21.6.85 nr. 78.

Rapportering av informasjon

- *Regelmessig rapportering av data til EUROSTAT*
SSB skal i henhold til EØS-avtalen rapportere store mengder data via OSA EFTA (EFTAs statistiske rådgiver, se avsnitt 4.4 nedenfor) til EUROSTAT. Dette skjer både på papir og elektronisk til EUROSTATs database: Cronos. Statistikk innenfor følgende områder rapporteres regelmessig, som regel månedsvis eller kvartalsvis, til EUROSTAT (relevante EØS-rettsakter i parentes):
 - Næringsstatistikk (rådsdirektivene 58/97/EØF, 72/211/EØF og 78/166/EØF og rådsforordning 3924/91/EØF),
 - Transport- og turismestatistikk (rådsdirektivene 78/546/EØF, 80/1119/EØF, 80/1177/EØF, 95/64/EF, 95/57/EF og rådsbeslutning 93/704/EF),
 - Utenrikshandelsstatistikk (rådsforordningene (EF) 1172/95, 476/97 og Kommisjonsforordningene (EF) 895/97 og 840/96.
 - Arbeidsmarkedsstatistikk (rådsforordningene 311/76/EØF, 3711/91/EØF, 2744/95/EF og 23/97/EF),
 - Sosialstatistikk,
 - Økonomisk statistikk (rådsdirektiv 89/130/EØF og rådsforordningene 2494/95/EF og 2223/96/EF)
 - Landbruksstatistikk (rådsdirektiv 96/16/EF og rådsforordningene 571/88/EØF, 807/87/EØF, 2467/96/EF, 837/90/EØF og 959/93/EØF.
 - Fiskeristatistikk (rådsforordningene 1382/91, 3880/91/EØF og 2018/93/EØF),
 - Energistatistikk (rådsdirektiv 90/377/EØF) og
 - Finansiell tjenesteyting og forsikring.

Andre oppgaver eller myndighetsområder som følger av forpliktelser i EØS-avtalen

-
- *Omlegginger/tilpasninger av statistikk til EØS-krav*
Følgende statistikker er tilpasset krav i EØS-regelverket (relevante EØS-rettsakter i parentes):
 - Nasjonalregnskapssystem etter EUs nasjonalregnskapssystem ESA (rådsforordning 2223/96/EF).
 - Arbeidskraftundersøkelsene (AKU) (rådsforordning (EØF) 3711/91. Vil erstattes av rådsforordning 577/98/EØF.
 - Produksjonsstatistikk for industri tilpasset Prodcom.
 - Utenriksregnskapet. Norge må følge samme manual for oppstilling av nasjonalregnskap som EU.
 - Statistikk for finansiell tjenesteyting og forsikring. Her er det igangsatt et samarbeidsprosjekt mellom SSB, Kredittilsynet, Norges Bank og Norges Forsikringsforbund. Det er opprettet en ny database forsikringsstatistikk i Norges Bank. I SSB krever driften av dette statistikkområdet et halvt årsverk.
 - Strukturstatistikken: Dette omfatter tilpasninger innenfor bygge- og anleggsvirksomhet, varehandel, oljeutvinning, industri, kraftforsyning, forsikringsvirksomhet og samferdselsnæringene (rådsforordning (EF) 58/97).
 - Tilpasninger av territoriale inndelinger til NUTS-områder i EU.
 - Reiselivsstatistikk.
 - Havnestatistikk.
 EØS-avtalen har også krevet tilpasning av konsumprisindeksen (rådsforordning 2494/95/EF og tilknyttede kommisjonsforordninger). I tillegg må konjunkturstatistikken (rådsforordning 1165/98/EØF) og transportstatistikken utarbeides hyppigere og mer detaljert som følge av EØS-avtalen.

 - *Omlegging til ny standard for næringsgruppering*
EØS-avtalen krever at SSB benytter nomenklaturet NACE Rev. 1. Arbeidet med denne omleggingen av statistikken til disse vare- og tjenestekodene startet før EØS-avtalen var signert.
 - Relevante EØS/EFTA-bestemmelser: Rådsforordningene (EØF) 3037/90, (EF) 696/93 og (EF) 3696/93.

 - *Kostnadsdekning for lagring/spredning av data i EUROSTAT-publikasjoner*
EFTA har en avtale om kostnadsdekning for lagring og spredning av data i EUROSTATs publikasjoner og databaser. Avtalen må reforhandles jevnlig da kostnadene er knyttet til omfanget av EFTA-data.

3.3.5 Toll- og avgiftsdirektoratet

Overvåkings- og kontrolloppgaver og innhenting av informasjon

- *Beregning av tollavgift for (landbruks-)råvarer*
Når en deklarasjon for råvarer brukt i produksjonsprosessen forelegges for tollmyndighetene i forbindelse med import, skal tollmyndighetene, med mindre de har rimelig tvil med hensyn til riktigheten av opplysningene i deklarasjonen, beregne den variable avgift i forhold til nettovekten av den vare som fremlegges for tollklarering, og råvaremengdene angitt i deklarasjonen.
 - Relevante EØS/EFTA-bestemmelser: EØS-avtalens artikkel 8 og protokoll 3, art. 4.

-
- *Utstedelse av EUR.1 varesertifikat*

Tollmyndighetene skal utstede EUR.1 varesertifikat etter skriftlig søknad fra eksportør dersom vedkommende produkter kan anses som opprinnelsesprodukter i EØS.

Tollmyndighetene plikter å ta alle nødvendige skritt for å fastslå varenes opprinnelsesstatus og oppfyllelsen av de øvrige vilkår i protokoll 4 om opprinnelsesregler i EØS-avtalen.

 - Relevante EØS/EFTA-bestemmelser: EØS-avtalens artikkel 9 og protokoll 4, art. 17.

 - *Verifisering av opprinnelsesbevis og leverandørerklæringer*

Tollmyndighetene skal gjennomføre etterskuddsvis verifiseringer av varesertifikatet EUR.1 og fakturaerklæringer for importerte varer fra EØS-området. Verifiseringen kan foretas på stikkprøvebasis eller dersom det er rimelig grunn til å betvile dokumentenes ekthet.

Verifiseringen skal foretas av tollmyndighetene i eksportørlandet og resultatet av undersøkelsen skal snarest mulig meddeles tollmyndighetene i importørlandet.

 - Relevante EØS/EFTA-bestemmelser: EØS-avtalens artikkel 9 og protokoll 4, art. 32-34.

 - *Fremgangsmåter for tollkontroll*

Tollmyndighetene skal treffe de nødvendige tiltak for å sikre at:

 - a) De ulike former for kontroll og formaliteter i forbindelse med transport av varer som skal passere en grense mellom en EFTA-stat og Felleskapet, og likeledes mellom EFTA-statene, gjennomføres med minst mulig ventetid og, i størst mulig utstrekning, på ett sted.
 - b) Kontroller gjennomføres på stikkprøvebasis, unntatt når spesielle omstendigheter tilsier noe annet.
 - Relevante EØS/EFTA-bestemmelser: EØS-avtalens artikkel 21 og protokoll 10, art. 3.

 - *Bistand på anmodning i tollsaker*

På forespørsel fra tollmyndighetene i et annet EØS-land skal norske tollmyndigheter:

 - a) Oversende alle relevante opplysninger slik at den anmodende myndighet blir i stand til å forsikre seg om at tollovgivningen er korrekt anvendt, herunder opplysninger om foretatte eller planlagte forhold som medfører eller kan medføre overtredelse av denne lovgivningen.
 - b) Informere om hvorvidt varer som er utført fra en av avtalepartenes territorier er korrekt innført til den annen parts territorium, samt når det er aktuelt, med angivelse av den tollprosedyre som er anvendt overfor varene.
 - c) Holde tilsyn med fysiske eller juridiske personer som det er særlig grunn til å anta overtrer eller har overtrådt tollovgivningen; vareforsendelser som kan være gjenstand for betydelige overtredelser av tollovgivningen og transportmidler som det er særlig grunn til å anta har vært eller vil bli benyttet i forbindelse med overtredelse av tollovgivningen.
 - Relevante EØS/EFTA-bestemmelser: EØS-avtalens artikkel 21 og protokoll 11, art. 3.

 - *Bistand på eget initiativ i tollsaker*

Innen for rammen av sine fullmakter skal tollmyndighetene yte hverandre bistand når de finner det nødvendig for korrekt anvendelse av tollovgivningen, særlig når de får opplysninger som gjelder:

 - a) Forhold som har medført, medfører eller kan medføre overtredelse av tollovgivningen og som kan være av interesse for andre avtaleparter.
 - b) Nye hjelpemidler og metoder benyttet ved slike overtredelser

-
- c) Varer som er kjent for å være gjenstand for betydelig overtredelse av tollovgivningen i forbindelse med innførsel, utførsel, transittering eller enhver annen tollprosedyre
- Relevante EØS/EFTA-bestemmelser: EØS-avtalens artikkel 21 og protokoll 11, art. 4.

Rapportering av informasjon

- *Rapportering om uregelmessigheter i trafikkavviklingen til EØS-komiteen og EØS-land*
Tollvesenet skal når det på norsk territorium oppstår alvorlige forstyrrelser for godstransporten som vil kunne sette i fare målsetningene om forenkling og raskere passering av grensene, umiddelbart underrette myndighetene i andre EØS-land som blir berørt av forstyrrelsene. Tollvesenet skal i slike tilfeller også straks treffe passende tiltak for å sikre mest mulig jevn trafikkavvikling. Tiltakene skal meddeles EØS-komiteen.
 - Relevante EØS/EFTA-bestemmelser: EØS-avtalens artikkel 21 og protokoll 10, art. 12.

3.4 Fiskeridepartementet (FID)

Fiskeridepartementet er ansvarlig for følgende politikkområder:

- Kystforvaltning (herunder los- og fyrtenesten og andre navigasjonshjelpemidler),
- havbrukspolitikk og industri- og handelspolitikk for fiskeressurser og
- ressursforvaltning, konsesjonspolitikk og støttepolitikk innen fiskerisektoren.

Forvaltningsorganer tilknyttet Fiskeridepartementet hvor det er funnet forpliktende EØS-oppgaver:

- Fiskeridirektoratet og
- Kystdirektoratet.

3.4.1 Fiskeridirektoratet

Overvåkings- og kontrolloppgaver og innhenting av informasjon

- *Kvalitetskontroll av produksjon og omsetning av fiskeriprodukter*
Sakkyndige fra ESA kan i samarbeid med fiskeridirektoratet foreta kontroller av fiskeanlegg på stedet. I 1997 gjennomførte ESA og Fiskeridirektoratet inspeksjoner av fiskeanlegg i Nordland, Troms, Finnmark, Møre og Romsdal, Trøndelag og Hordaland. Prosedyrene for slike kontroller fastsettes i et samarbeid mellom Kommisjonen og Den faste veterinærkomité der Norge har observatørstatus. Når det gjelder innførsel fra tredjestater skal ESA, etter forslag fra medlemsstatene, utpeke de sakkyndige medlemsstatene som skal foreta slik kontroll. (Frem til juni 1997 var denne prosedyren ennå ikke brukt.)
 - Relevante EØS/EFTA-bestemmelser: EØS-avtalens artikkel 17 og vedlegg I, kapittel I, rådsdirektivene 91/492/EØF og 91/493/EØF.
 - Relevant norsk lovgivning: Lov om kvalitetskontroll med fisk og fiskevarer o.a. av 28.5.59 nr. 12.
- *Inspisering av fiskefartøyer og fiskeproduktbedrifter*
Fiskeridirektoratet skal med jevne mellomrom inspisere alle fiskeproduktbedrifter og fabrikkskip, og kontrollerte at EØS-regelverkets detaljerte hygienekrav følges.
 - Relevante EØS/EFTA-bestemmelser: EØS-avtalens artikkel 17 og vedlegg I, kapittel I, rådsdirektiv 91/493/EØF.
 - Relevant norsk lovgivning: Kvalitetsforskrift for fisk og fiskevarer av 14.6.96 nr. 667.
- *Opprette og ajourføre lister over områder og bedrifter*
Fiskeridirektoratet må opprette og ajourføre lister over produksjons- og gjenutleggingsområder der det kan innhøstes levende bløtdyr, godkjente ekspedisjonssentraler og rensesentraler for bløtdyr og lister over godkjente fiskeproduktbedrifter, fabrikkskip, engrosmarkeder og auksjonshaller.
 - Relevante EØS/EFTA-bestemmelser: EØS-avtalens vedlegg I, kapittel I, rådsdirektivene 91/492/EØF og 91/493/EØF.

-
- *Oppgaver som følger med den reviderte vetrinæravtalen*
Den nye vetrinæravtalen gir Fiskeridirektoratet plikt til å gjennomføre såkalt ”nasjonalt tilsyn” med fiskeprodukter. Dette er blant annet en konsekvens av avskaffelsen av grensekontrollen for levende fisk og for krepsdyr for oppdrett og utsetting. Fiskeridirektoratet har forberedt dette i samarbeid med Landbruksdepartementet, Statens næringsmiddeltilsyn Dyrehelsetilsynet.
 - Relevante EØS/EFTA-bestemmelser: EØS-avtalens vedlegg I, kapittel I. rådsdirektiv 89/662/EØF.

Rapportering av informasjon

- *Rapportering av statistikk over fiskeleveranser i Norge til ESA*
Fiskeridirektoratet skal rapportere data om all fisk som leveres til Norge. Dataene skal spesifisere følgende opplysninger: Fiskeart, del av fisken, anvendelse (konsum, industri eller agn), kvantum og pris.
 - Relevante EØS/EFTA-bestemmelser: EØS-avtalens vedlegg XXI, rådsforordning (EØF) 2104/93.
- *Statusrapport til ESA om arbeidsforhold på fiskefartøy*
På arbeidsmiljøområdet skal Fiskeridepartementet oversende en rapport til ESA hvert fjerde år om gjennomføringen av direktivet om arbeidsforhold på fiskefartøy.
 - Relevante EØS/EFTA-bestemmelser: EØS-avtalens vedlegg XX, rådsdirektiv 93/103/EF.

3.4.2 Kystdirektoratet

Overvåkings- og kontrollopgaver og innhenting av informasjon

- *Ansvar for å overvåke skip med farlig gods som forlater norske havner*
Kystdirektoratet har i følge EØS-regelverket ansvar for å samle inn og lagre nærmere spesifiserte data om skip med farlig gods som forlater norske havner. Informasjonen skal på anmodning formidles til andre medlemsstater.
 - Relevante EØS/EFTA-bestemmelser: EØS-avtalens vedlegg XIII, kapittel V, rådsdirektiv 93/75/EF.

3.5 Forsvarsdepartementet (FD)

Forsvarsdepartementet er ansvarlig for følgende politikkområder:

- Sikkerhetspolitikken (herunder beredskap og internasjonalt samarbeid),
- forsvarspolitikken (herunder planlegging og styring av de ulike forsvarsenheter) og
- ressursforvaltning for forsvaret (herunder materiellutvikling og anskaffelser).

Det er ikke funnet forvaltningsorganer under Forsvarsdepartementet som har ansvar for EØS-oppgaver.

3.6 Justis- og politidepartementet (JD)

Justisdepartementet er ansvarlig for følgende politikkområder:

- Domstolene,
- kriminalomsorgspolitikken (herunder drift av fengsler og fengselsskolen),
- lovkontroll og lovskrivning,
- politikken for de norske polarområdene,
- politikken for politi- og lensmannsetaten,
- beredskapspolitikken (herunder redningstjenestene og siviltjenesten),
- politikken for rettshjelpsordninger og advokatnæringen og
- utlendingspolitikken.

Forvaltningsorganer tilknyttet Justisdepartementet hvor det er funnet forpliktende EØS-oppgaver:

- Brønnøysundregistrene og
- Politiet.

3.6.1 Brønnøysundregistrene

Overvåkings- og kontrolloppgaver og innhenting av informasjon

- *Forpliktelse til å ha et sentralt foretaksregister*
Norsk regelverk som oppfyller dette kravet var på plass før EØS-avtalen trådte i kraft. Brønnøysundregistrene administrerer foretaksregisteret.
 - Relevante EØS/EFTA-bestemmelser: EØS-avtalens vedlegg XXII, rådsdirektiv 68/151/EØF.
- *Mottak og registrering av alle EMAS-bedrifter*
Alle bedrifter som ønsker å bli EMAS-registrert sender sine registreringspapirer til Brønnøysundregistrene. (EMAS er et frivillig EØS-register for bedrifter som vil dokumentere at de følger miljøprosedyrer.)
 - Relevante EØS/EFTA-bestemmelser: EØS-avtalens vedlegg XXII, rådsforordning (EØF) 1836/93.
- *Sørge for at bedrifter stiller sitt regnskap til rådighet for offentligheten*
Norsk regelverk var på plass før EØS-avtalen trådte i kraft. Regnskapsregisteret i Brønnøysund oppfyller kravet.
 - Relevante EØS/EFTA-bestemmelser: EØS-avtalens vedlegg XXII, rådsdirektiv 79/279/EØF.

Rapportering av informasjon

- *EMAS-rapportering til ESA*
Brønnøysundregistrene skal årlig rapportere alle EMAS-registrerte bedrifter i Norge til ESA. Relevante EØS/EFTA-bestemmelser: EØS-avtalens vedlegg XXII, rådsforordning 1836/93.

Andre oppgaver eller myndighetsområder som følger av forpliktelser i EØS-avtalen

- *Tilpasning til ny standard for europeiske økonomiske foretaksgrupper*
Brønnøysundregistrene må tilpasse sine registre og samle inn informasjon om en ny kategori foretak som er hjemlet i EØS-regelverket: Europeiske økonomiske foretaksgrupper. EFTA-statene skal underrette EFTAs faste komité om hvilke kategorier fysiske personer, selskaper og andre rettssubjekter som de utelukker fra deltakelse i en gruppe.
 - Relevant EØS/EFTA-bestemmelse: EØS-avtalens vedlegg XXII, rådsforordning (EØF) nr. 2137/85.
 - Relevant norsk lovgivning: Lov om registrering av foretak av 21.6.85 nr. 78, Lov om Enhetsregister av 3.6. 94 nr. 15 og Lov om europeiske økonomiske foretaksgrupper av 22.12.95 nr. 85.

3.6.2 Politiet

Overvåknings- og kontrolloppgaver og innhenting av informasjon

- *Politiet er første behandlingsinstans for søknader om oppholdstillatelse for EØS-borgere*
Dersom det ikke er tvil om at vilkårene er oppfylt, kan politiet innvilge søknader om opphold for EØS-borgere (Utlendingsforskriften § 159).
 - Relevant EØS/EFTA-bestemmelse: EØS-avtalens art. 28 og vedlegg V, rådsdirektiv 64/221/EØF, rådsdirektiv 68/360/EØF, Rådsforordning (EØF) nr. 1612/68, Kommisjonsforordning (EØF) nr. 1251/70
 - Relevant norsk lovgivning : Lov om utlendingers adgang til riket og deres opphold her (Utlendingsloven) av 24.6.88 nr. 64. og Forskrift om utlendingers adgang til riket og deres opphold her (utlendingsforskriften) av 21.12.90 nr. 1028.
- *Særskilte regler om oppholdstillatelse for EØS-borgere*
Utlendinger som er omfattet av EØS-avtalens regler om adgang til riket (jfr. Utlendingslovens §50) kan uten oppholdstillatelse komme til Norge og ta opphold eller arbeid her i inntil tre måneder, eller inntil seks måneder dersom de er arbeidssøkende. Bortvisning eller utvisning kan bare skje dersom etter spesifiserte kriterier i EØS-regelverket.
 - Relevant EØS/EFTA-bestemmelse: EØS-avtalens art. 28 og vedlegg V, rådsdirektiv 64/221/EØF, rådsdirektiv 68/360/EØF, Rådsforordning (EØF) nr. 1612/68, Kommisjonsforordning (EØF) nr. 1251/70
 - Relevant norsk lovgivning : Lov om utlendingers adgang til riket og deres opphold her (Utlendingsloven) av 24.6.88 nr. 64. og Forskrift om utlendingers adgang til riket og deres opphold her (utlendingsforskriften) av 21.12.90 nr. 1028.

3.7 Kirke-, utdannings- og forskningsdepartementet (KUF)

Kirke, utdannings- og forskningsdepartementet er ansvarlig for følgende politikkområder:

- Forskningspolitikk,
- universitets- og høyskolepolitikken,
- videregående opplæring,
- grunnskolepolitikken,
- voksenopplæring og folkeopplysning og
- kirkepolitikken.

Forvaltningsorganer, tilknyttet Kirke- og utdanningsdepartementet, hvor det er funnet forpliktende EØS-oppgaver:

- Norges forskningsråd
- Senter for internasjonalt universitetssamarbeid
- Teknologisk institutt

I tillegg har Kirke- og utdanningsdepartementet ansvaret for egne EØS-oppgaver.

3.7.1 Kirke-, utdannings- og forskningsdepartementet (KUF)

Rapportering av informasjon

- *Periodisk rapportering om gjennomføringen av bestemmelser om gjensidig godkjenning av kvalifikasjoner*
KUF skal i henhold til EØS-avtalen rapportere til EFTAs faste komité om gjennomføringen av bestemmelser om gjensidig godkjenning av kvalifikasjoner på følgende områder (relevante EØS-rettsakter i parentes):
 - Hvert annet år skal KUF sende en rapport om gjennomføringen av den generelle ordning for godkjenning av diplomer for høyere yrkeskompetansegivende utdanning av minst tre års varighet. Rapporten skal i tillegg til generelle merknader inneholde en statistisk oversikt over de beslutninger som er truffet, og en beskrivelse av de viktigste problemene gjennomføringen av direktivet har medført (EØS-avtalens art. 30, vedlegg VII, rådsdirektiv 89/48/EØF).
 - Hvert annet år skal KUF sende en rapport om gjennomføringen av den annen generelle ordning for godkjenning av yrkeskompetansegivende utdanning. Rapporten skal i tillegg til generelle merknader inneholde en statistisk oversikt over de beslutninger som er truffet, og en beskrivelse av de viktigste problemene gjennomføringen av direktivet har medført (EØS-avtalens art. 30, vedlegg VII, rådsdirektiv 92/51/EØF).
 - Hvert fjerde år skal KUF sende en rapport om gjennomføringen av rådsvedtaket om sammenlignbarhet mellom de kvalifikasjoner som oppnås ved yrkesrettet opplæring i medlemsstatene i Det europeiske økonomiske samarbeidsområde. Rapporten skal også omtale de resultater som er oppnådd (EØS-avtalens art. 30, vedlegg VII, rådsvedtak 85/368/EØF).

3.7.2 Norges forskningsråd (NFR)

Informasjons- og veiledningstjenester

- *Ansvar for informasjon om EUs forsknings- og utviklingsprogrammer i Norge*
NFR har et overordnet ansvar for å informere om EUs rammeprogram for forskning og utvikling (FOU) i Norge. For å ivareta denne oppgaven har NFR opprettet en felles norsk informasjonsenhet med betegnelsen EU Forskningsinfo. NFR har koordinatorsansvar for det enkelte fagområde, og koordinatoren samarbeider med EU Forskningsinfo om informasjons og veiledningsarbeid. NFRs informasjonsoppgaver er ikke nevnt eksplisitt i noen EØS-rettsakter. Oppgavene er en naturlig oppfølging av Norges deltagelse i EUs rammeprogrammer for forskning og utvikling der Norge hvert år betaler inn store beløp (cirka 350 millioner kr per år).
Informasjonsoppgavene gjennomføres i form av elektronisk informasjon (e-post/hjemmesider), informasjon på papir (produksjon av nyhetsbrev, partnersøk-publikasjoner, magasin med prosjekteksempler, veiledningsmateriell og artikkelproduksjon i dags- og fagpresse) og informasjonsmøter for (norske) brukere av EUs FOU-programmer.
 - Relevante EØS/EFTA-bestemmelser: EØS-avtalen art. 78 og 80 til 88, protokoll 31, art. 1, Hvert enkelt særprogram er i tillegg hjemlet i et rådsvedtak.
- *Utgivelse av nyhetsbladet EUs forskningsprogrammer*
EU Forskningsinfo gir ut nyhetsbladet EUs forskningsprogrammer fire til seks ganger per år.

3.7.3 Senter for internasjonalt universitetssamarbeid (SIU)

Informasjons- og veiledningstjenester

- *Ansvar for informasjon om EUs handlingsprogram for allmennutdannelse (SOKRATES)*
SIU er tillagt ansvar for den nasjonale administrasjonen av SOKRATES. SIUs informasjonsoppgaver er ikke nevnt eksplisitt i noen EØS-rettsakter, men må ses som et naturlig ledd i oppfølgingen av Norges deltagelse i EUs utdannelsesprogrammer. En vesentlig del av SIUs virksomhet er å tilby informasjon og veiledning til norske brukere. Informasjonsoppgavene gjennomføres i form av elektronisk informasjon (databaser/Internett), informasjon på papir (kompendier, brosjyrer og rapporter) samt seminarer og informasjonsmøter.
 - Relevante EØS/EFTA-bestemmelser: EØS-avtalen art. 78 og 80 til 88, protokoll 31, art. 1, Hvert enkelt utdannelsesprogram er i tillegg hjemlet i et rådsvedtak.

3.7.4 Teknologisk institutt (TI)

Informasjons- og veiledningstjenester

- *Ansvar for informasjon om EUs utdannelsesprogram for yrkes- og profesjonsutdannelse (Leonardo da Vinci)*
TI er tillagt ansvar for den nasjonale administrasjon av Leonardo da Vinci. I den forbindelse er

det opprettet en nasjonal koordineringsenhet, Leonardo Norge, underlagt TI. Leonardo Norge har blant annet til oppgave å informere om programmet, koordinere søknadsbehandling, holde kontakt med aktuelle søkermiljøer i Norge og Europa, samt andre Leonardo-sekretariater, Kirke-, utdannings- og forskningsdepartementet og Europakommisjonen. TIs informasjonsoppgaver er ikke nevnt eksplisitt i noen EØS-rettsakter, men må ses som et naturlig ledd i oppfølgingen av Norges deltagelse i EUs utdannelsesprogrammer. Informasjonsoppgavene gjennomføres i form av elektronisk informasjon (databaser/Internett), informasjon på papir (kataloger, brosjyrer og rapporter) samt seminarer og informasjonsmøter.

- Relevante EØS/EFTA-bestemmelser: EØS-avtalen art. 78 og 80 til 88, protokoll 31, art. 1, Hvert enkelt utdannelsesprogram er i tillegg hjemlet i et rådsvedtak.

3.8 Kommunal- og regionaldepartementet (KRD)

Kommunal- og regionaldepartementet er ansvarlig for følgende politikkområder:

- Arbeidsmiljøpolitikken (herunder arbeidsrett),
- boligpolitikken,
- innvandringspolitikk,
- kommune- og fylkespolitikk,
- distrikts- og regionalpolitikken og
- samepolitikk.

Forvaltningsorganer, tilknyttet Kommunal- og regionaldepartementet, hvor det er funnet forpliktende EØS-oppgaver:

- Arbeidstilsynet
- Direktoratet for brann og eksplosjonsvern
- Produkt- og elektrisitetstilsynet
- Statens bygningstekniske etat

3.8.1 Arbeidstilsynet

Overvåkings- og kontrolloppgaver og innhenting av informasjon

- *Kontroll av helse, miljø og sikkerhet på arbeidsplasser*
Arbeidstilsynet skal føre tilsyn med at bestemmelsene gitt i eller i medhold av arbeidsmiljøloven overholdes. Herunder skal Arbeidstilsynet undersøke om krav til kjemikalier, maskiner, personlig verneutstyr, ergonomi, inneklime og støybelastning er oppfylt på arbeidsplassen. Disse kravene er nedfelt både i EØS-regelverk og i særnorsk lovgivning. EØS-regelverket bestemmer ikke *hvordan* myndighetene skal kontrollere at kravene er oppfylt. Finner Arbeidstilsynet at et produkt er farlig sier EØS-regelverket at de kan sørge for å trekke produktet ut av markedet. (Fram til høsten 1998 har ikke dette vært nødvendig.) Kontrollene gjennomføres som del av internkontrollen i virksomheter. Arbeidstilsynet samarbeider på dette området med Produkt- og elektrisitetstilsynet, Direktoratet for brann- og eksplosjonsvern, Statens forurensningstilsyn og Næringslivets sikkerhetsorganisasjon. (I 1997 ble det gjennomført 19.500 tilsynsbesøk.)
 - Kjemikalier:
Relevant EØS/EFTA-bestemmelse: EØS-avtalens vedlegg II, kapittel XV, rådsdirektivene 67/548/EØS, 76/769/EØF, 88/379/EØF og 92/32/EØF samt Kommissjonsdirektiv 91/442/EØF, 91/155/EØF, 93/112/EØF, 91/322/EØF og 96/94/EF. EØS-avtalens vedlegg XVIII, rådsdirektivene 78/610/EØF, 80/1107/EØF, 82/605/EØF, 88/364/EØF, 90/394/EØF og 92/85/EØF.
Norsk lovgivning: Forskrift om arbeid med kreftframkallende kjemikalier av 26.2.98 nr. 242, forskrift om klassifisering, merking m.v. av farlige kjemikalier av 21.8.97 nr. 996, forskrift om utarbeidelse og distribusjon av helse- og miljø og sikkerhetsdatablad for farlige kjemikalier (HMS-databladforskriften) av 19.12.97 nr. 1323 og Forskrift om valg av sikkerhetssetninger og krav til merking av farlige kjemikalier av 23.12.97 nr. 1493.
 - Maskiner:

Relevant EØS/EFTA-bestemmelse: EØS-avtalens vedlegg II, kapittel VI, rådsdirektivene 79/113/EØF (lyder avgitt av materiell på byggeplasser), 84/532/EØF (materiell på byggeplasser) og kapittel XXIV, rådsdirektivene 89/392/EØF, 91/368/EØF, 93/44/EØF, EØS-avtalens vedlegg II kapittel XIX, rådsdirektiv 93/68/EØF og EØS-avtalens vedlegg XVIII rådsdirektiv 89/655/EØF og 95/63/EØF.

Norsk lovgivning: Forskrift om maskiner av 19.8.94 nr. 820, forskrift om bruk av arbeidsutstyr av 26.6.98 nr. 608 og Forskrift om støy fra tekniske innretninger på bygg- og anleggsplasser av 16.2.95 nr. 171.

Personlig verneutstyr:

Relevant EØS/EFTA-bestemmelse: EØS-avtalens vedlegg II, kapittel XXII, rådsdirektivene 89/656/EØF og 89/686/EØF.

Norsk lovgivning: Forskrift om konstruksjon, utforming og produksjon av personlig verneutstyr av 19.8.94 nr. 819 og Forskrift om bruk av arbeidsutstyr av 26.6.98 nr. 608.

Ergonomi, inneklima og støybelastning:

Relevant EØS/EFTA-bestemmelse: EØS-avtalens vedlegg XVIII, rådsdirektivene 90/270/EØF (arbeid ved dataskjerm) og 90/269/EØF (tungt ensformig arbeid).

Norsk lovgivning: Forskrift om arbeid ved dataskjerm av 15.12.94 nr. 1259, forskrift om tungt og ensformig arbeid av 20.1.95 nr. 156 og Forskrift om støy på arbeidsplassen av 22.6.93 nr. 787.

Andre EØS-rettsakter:

Relevant EØS/EFTA-bestemmelse: Direktiver som gjelder sikkerhet på arbeidsplasser: EØS-avtalens vedlegg XVIII, rådsdirektivene 89/391/EØF, 89/654/EØF, 92/57/EØF og 92/104/EØF.

Norsk lovgivning og veiledere: Forskrift om sikkerhet, helse og arbeidsmiljø på bygge- og anleggsplasser av 21.4.95 nr. 37, forskrift om arbeidsplasser og arbeidslokaler av 16.2.95 nr. 170 og Forskrift om helse og sikkerhet i forbindelse med bergarbeid av 21.11.97 nr. 1268. Veiledning om administrative normer for forurensning i arbeidsatmosfæren, utgitt av Arbeidstilsynet.

- *Forhåndsmelding av bygge- og anleggsarbeide til Arbeidstilsynet*
Alle byggherrer/prosjektledere må etter EØS-regelverket forhåndsmelde bygge- og anleggsarbeide med mer enn 60 dagers varighet til Arbeidstilsynet. (Blankett 369e brukes i Norge.)
 - Relevant EØS/EFTA-bestemmelse: EØS-avtalens vedlegg XVIII, rådsdirektiv 92/57/EØF, art. 3 (3).
 - Relevant norsk lovgivning: Forskrift om sikkerhet, helse og arbeidsmiljø på bygge- og anleggsplasser av 21.4.95 nr. 377

Rapportering av informasjon

- *Rapportering til ESA i tilfelle man finner farlige kjemikalier, maskiner eller personlig verneutstyr som det må iverksettes tiltak mot*
Finner Arbeidstilsynet at kjemikalier, maskiner eller personlig verneutstyr er å anse som farlige og fatter vedtak om tiltak, skal ESA underrettes. Aktuelle tiltak kan være forbud mot omsetning, krav om at produktet utbedres eller at produktet trekkes fra markedet. Arbeidstilsynet hadde pr. juni 1998 ikke behovd å ta et slikt initiativ.

- *Oversending av statusrapporter til ESA*
På arbeidsmiljøområdet skal Arbeidstilsynet regelmessig oversende en rapport til ESA om den praktiske gjennomføringen av bestemmelsene i en rekke direktiver. Områder hvor man har slike rapporteringsforpliktelser (ikke uttømmende):
 - Sikkerhet og helse på arbeidsplassen (rådsdirektivene 89/391/EØF og 89/654/EØF) – hvert femte år
 - Sikkerhet ved bruk av arbeidsutstyr (rådsdirektiv 89/655/EØF) – hvert femte år
 - Sikkerhet på byggearbeidsplasser (rådsdirektiv 92/57/EØF) – hvert fjerde år
 - Sikkerhet for arbeidstakere i dagbrudd eller i underjordisk gruvevirksomhet (rådsdirektiv 92/104/EØF) – hvert femte år
 - Merking av sikkerhetsfare og/eller helsefare på arbeidsplassen (rådsdirektiv 92/58/EØF) – hvert femte år
 - Gravide eller ammende arbeidstakere (rådsdirektiv 92/85/EØF) – hvert 5. år
 - Personlig verneutstyr (rådsdirektiv 89/656/EØF) – hvert femte år
 - Sikkerhet ved midlertidige arbeidsforhold (rådsdirektiv 91/383/EØF) – hvert femte år
 - Tungt ensformig arbeid (rådsdirektiv 90/269/EØF) – hvert fjerde år
 - Arbeid ved dataskjermer (rådsdirektiv 90/270/EØF) – hvert fjerde år
 Rapportene har som regel form av besvarelser på enquirer som Arbeidstilsynet mottar fra ESA.

- *Rapportering av arbeidsulykker til Kommisjonen*
Arbeidstilsynet deltar i etableringen av et europeisk register over arbeidsulykker under DG V i Kommisjonen. Her sender Norge årlig inn statistikk over arbeidsulykker i Norge.

- *Rapportering til Kommisjonen av alle regelverksendringer på området farlige stoffer*
Arbeidstilsynet bistår Kommunal- og regionaldepartementet i forbindelse med departementets underretning til Kommisjonen om lover og forskrifter som vedtas om farlige stoffer.
 - Relevant EØS/EFTA-bestemmelse: EØS-avtalens vedlegg II, kapittel XV, rådsdirektiv 67/548/EØF.

- *Utpeking og melding av tekniske kontrollorganer*
Arbeidstilsynet bistår Kommunal- og regionaldepartementet i å avgjøre hvilke organer som skal være godkjente som tekniske kontrollorganer på maskindirektivets område og på området for personlig verneutstyr. Disse skal rapporteres til EFTAs faste komité.
 - Relevant EØS/EFTA-bestemmelse: EØS-avtalens vedlegg II, kapittel XXIV, rådsdirektivene 89/392/EØF og 89/686/EØF.
 - Relevant norsk lovgivning : Lov om tekniske kontrollorgan (10. juni 1994) og Forskrift om konstruksjon, utforming og produksjon av personlig verneutstyr av 19.8.94 nr. 819 og Forskrift om bruk av arbeidsutstyr av 26.6.98 nr. 608.

3.8.2 Direktoratet for brann- og eksplosjonsvern (DBE)

Overvåknings- og kontrolloppgaver og innhenting av informasjon

- *Tilsyn med brann- eller eksplosjonsfarlige stoffer*
DBE har ansvaret for å føre tilsyn med at brann- og eksplosjonsfarlige stoffer ikke markedsføres dersom de ikke oppfyller nærmere spesifiserte krav.

-
- Relevant EØS/EFTA-bestemmelse: EØS-avtalens vedlegg II, kap. XV, rådsdirektiv 67/548/EØF (mange senere endringsdirektiv).
 - Relevant norsk lovgivning: Forskrift om klassifisering, merking m.v. av farlige kjemikalier (av 21.8.97).

 - *Gjennomgå virksomheters beredskapsplaner hvert tredje år*
Eksterne beredskapsplaner skal gjennomgås, utprøves og ajourføres hvert tredje år i henhold til en detaljert liste. DBE har ansvaret for å sende slike lister til ESA.
 - Relevant EØS/EFTA-bestemmelse: EØS-avtalens vedlegg XX, rådsdirektiv 96/82/EF.

 - *Utstedte tillatelse ved overføring av eksplosive varer og ammunisjon fra en EØS-stat til en annen*
DBE har ansvaret for å utstede slike tillatelser.
 - Relevant EØS/EFTA-bestemmelse: EØS-avtalens vedlegg XXIX, rådsdirektiv 93/15/EØF.

 - *Sørge for at arealbrukspolitikken tar hensyn til faren for større ulykker*
Dette omfatter både påvirkning av utbyggingen av nye industriområder og endringer i arealutnyttelsen på allerede utbygde industriområder.
 - Relevant EØS/EFTA-bestemmelse: EØS-avtalens vedlegg XX, rådsdirektiv 96/82/EF.

 - *Føre tilsyn med CE-merking*
DBE skal føre tilsyn med CE-merking av følgende produkter:
 - utstyr og sikkerhetssystemer til bruk i eksplosjonsfarlige omgivelser.
Relevant EØS/EFTA-bestemmelse: EØS-avtalens vedlegg II, kap. X, rådsdirektiv 94/9/EF.
 - enkle serieproduserte trykkbeholdere.
Relevant EØS/EFTA-bestemmelse: EØS-avtalens vedlegg II, kap. VIII, rådsdirektiv 87/404/EØF.
 - eksplosive varer til sivilt bruk
Relevant EØS/EFTA-bestemmelse: EØS-avtalens vedlegg II, kap. XXIX, rådsdirektiv 93/15/EØF.
 - gassapparater og utstyr
Relevant EØS/EFTA-bestemmelse: EØS-avtalens vedlegg II, kap. V, rådsdirektiv 90/396/EØF.
 - trykkpåkjent utstyr
Relevant EØS/EFTA-bestemmelse: EØS-avtalens vedlegg II, rådsdirektiv 97/23/EØF.
(Direktivet er ikke innlemmet i EØS-avtalen, men DBE antar at det vil bli det.)
I 1997 gjennomførte DBE 29 tilsyn av områder hvor eksplosive varer inngår, 24 tilsyn på tankanlegg og 25 tilsyn på propananlegg.

 - *Gjennomgang av årlige sikkerhetsrapporter fra norske virksomheter som håndterer farlige stoffer*
Sikkerhetsrapportens innhold er nærmere spesifisert i vedlegg til direktiv 96/82/EF. I 1997 leverte 25 virksomheter inn slike sikkerhetsrapporter til DBE. Rapportene skal som hovedregel gjøres tilgjengelig for publikum.
 - Relevant EØS/EFTA-bestemmelse: EØS-avtalens vedlegg XX, rådsdirektiv 96/82/EF.

-
- *Behandle søknader fra EØS-borgere om tillatelse til å utøve visse yrker*
DBE behandler søknader fra EØS-borgere om tillatelse til å utøve yrker innen sprengningsarbeid, brannvesen og feiervesen i samsvar med EØS-bestemmelser.
 - Relevant EØS/EFTA-bestemmelse: EØS-avtalens vedlegg VII, rådsdirektiv 89/48/EF.
 - Relevant norsk lovgivning : Forskrift om eksplosive varer (22.3.77 nr. 1), forskrift om organisering og dimensjonering av brannvesen (3.5.95 nr. 405) og forskrift om feiing og tilsyn med fyringsanlegg (15.1.98 nr. 33).

Rapportering av informasjon

- *Underrette ESA og de andre EFTA-statene i tilfelle produkter trekkes tilbake fra markedet og rapportere til komité under Kommisjonen dersom man finner standarder som ikke oppfyller sikkerhetskrav*
DBE skal underrette ESA og de andre EFTA-statene dersom man trekker tilbake, eventuelt forbyr, følgende produkter fra markedet;
 - utstyr og sikkerhetssystemer til bruk i eksplosjonsfarlige omgivelser.
Relevant EØS/EFTA-bestemmelse: EØS-avtalens vedlegg II, kap. X, rådsdirektiv 94/9/EF.
 - serieproduserte trykkbeholdere.
Relevant EØS/EFTA-bestemmelse: EØS-avtalens vedlegg II, kap. VIII, rådsdirektiv 87/404/EØF.
 - eksplosive varer til sivilt bruk.
Relevant EØS/EFTA-bestemmelse: EØS-avtalens vedlegg II, kap. XXIX, rådsdirektiv 93/15/EØF.
 - gassapparater og utstyr.
Relevant EØS/EFTA-bestemmelse: EØS-avtalens vedlegg II, kap. V, rådsdirektiv 90/396/EØF.
 - trykkpåkjent utstyr .
Relevant EØS/EFTA-bestemmelse: EØS-avtalens vedlegg II, rådsdirektiv 97/23/EØF.
(Direktivet er ikke innlemmet i EØS-avtalen, men DBE antar at det vil bli det.)Dersom DBE finner standarder som ikke oppfyller grunnleggende krav til sikkerhet, på de samme produktområdene som ovenfor, skal saken legges fram for en komite under Kommisjonen nedsatt ved direktiv 83/189/EØF.
- *Rapportering til ESA hvert annet hvert år om godkjenning av EØS-borgere i yrker innen DBEs ansvarsområde*
DBE skal hvert annet hvert år rapportere til ESA statistiske oversikter over beslutninger om godkjenning av EØS-borgere i yrker innen ansvarsområdet til DBE. Rapporten skal også inneholde en beskrivelse av de viktigste problemene man har hatt i forbindelse med gjennomføringen av direktivet.
 - Relevant EØS/EFTA-bestemmelse: EØS-avtalens vedlegg VII, rådsdirektiv 89/48/EF.
- *Rapport til EFTAs faste komité hvert tredje år om standardisering og rasjonalisering på miljøområdet som ledd i forebyggingen av større ulykker*
DBE skal underrette EFTAs faste komité om hvordan bestemmelser i direktivet fungerer i praksis.
 - Relevant EØS/EFTA-bestemmelse: EØS-avtalens vedlegg XX, rådsdirektiv 96/82/EF.

-
- *Underrette EFTAs faste komité om større ulykker på vårt territorium*
DBE skal gi EFTAs faste komité informasjon så snart om mulig etter større ulykker på norsk territorium etter spesifikasjoner i EØS-regelverket.
 - Relevant EØS/EFTA-bestemmelse: EØS-avtalens vedlegg XX, rådsdirektiv 96/82/EF.
 - *Oversende ESA grunnlagt liste over "risikovirksomheter" (farlige stoffer)*
DBE har ansvaret for å sende slike lister til ESA.
 - Relevant EØS/EFTA-bestemmelse: EØS-avtalens vedlegg XX, Rådsdirektiv 96/82/EF.

Andre oppgaver eller myndighetsområder som følger av forpliktelser i EØS-avtalen

- *Faglig vurdering av tekniske kontrollorganer*
DBE vurderer og utpeker tekniske kontrollorganer for trykkbeholdere, gassapparater, trykkpåkjent utstyr og for eksplosive varer til sivil bruk. Formelt sett vurderer DBE de tekniske kontrollorganene for Kommunal- og regionaldepartementet som i sin tur anbefaler godkjenning overfor EFTAs faste komité.
 - Relevant EØS/EFTA-bestemmelse: EØS-avtalens vedlegg II, rådsdirektivene 87/404/EØF, 93/15/EF, 90/396/EØF og 97/23/EF.
 - Relevant norsk lovgivning : Lov om tekniske kontrollorgan av 10.6.94.

3.8.3 Produkt- og elektrisitetstilsynet (PE)

Overvåknings- og kontrolloppgaver og innhenting av informasjon

- *Tilsyn og markeds kontroll av elektrisk utstyr*
Tilsyn og kontroll av elektrisk utstyr, herunder kontroll av CE-merking og påkrevet dokumentasjon/fabrikanterklæringer.
 - Relevant EØS/EFTA-bestemmelse: EØS-avtalens vedlegg II, kap. X, rådsdirektivene 73/23/EØF, 76/117/EØF, 79/176/EØF, 82/130/EØF, 84/539/EØF, 89/336/EØF, 90/385/EØF, 93/42/EØF og 93/68/EØF
 - Relevant norsk lovgivning : Lov om tilsyn med elektrisk anlegg og utstyr (24. mai 1929 nr. 4), forskrift om elektrisk utstyr (10.8.95 nr. 713)
 - Underenheter: Hvert elverk med alminnelig forsyning har eget eltilsynsansvar overfor forhandlere i sitt lokalområde. For importørene er det Produkt- og Elektrisitetstilsynets regionkontorer som har tilsynsansvar.
- *Tilsyn og markeds kontroll av leketøy*
Tilsyn og kontroll av leketøy, herunder kontroll av CE-merking og påkrevet dokumentasjon/fabrikanterklæringer.
 - Relevant EØS/EFTA-bestemmelse: EØS-avtalens vedlegg II, kap. XXIII, rådsdirektivene 88/378/EØF og 93/68/EØF
 - Relevant norsk lovgivning : Produktkontrollloven (11.6.76, endret 11.6.93), forskrift om sikkerhet ved leketøy (19.12.95/04.01.96)

-
- *Tilsyn og markedskontroll av personlig verneutstyr*
Tilsyn og kontroll av personlig verneutstyr, herunder kontroll av CE-merking og påkrevet dokumentasjon/ fabrikanterklæringer.
 - Relevant EØS/EFTA-bestemmelse: EØS-avtalens vedlegg II, kap. XXII, rådsdirektiv 89/686/EØF og 93/68/EØF
 - Relevant norsk lovgivning: Produktkontrollloven (11.6.76, endret 11.6.93), forskrift om konstruksjon, utforming og produksjon av personlig verneutstyr (PVU) (19.8.94)
 - *Håndhevelse av forbud mot farlige næringsmiddelimitasjoner*
 - Relevant EØS/EFTA-bestemmelse: EØS-avtalens vedlegg II, kap. XIX, rådsdirektiv 87/357/EØF
 - Relevant norsk lovgivning: Produktkontrollloven (11.6.76, endret 11.6.93), forskrift om farlige næringsmiddelimitasjoner (26.5.92)
 - *Tilsyn og markedskontroll av maskiner til bruk for forbruker*
Tilsyn og kontroll av maskiner til bruk for forbruker (i fritiden), herunder kontroll av CE-merking og påkrevet dokumentasjon/ fabrikanterklæringer.
 - Relevant EØS/EFTA-bestemmelse: EØS-avtalens vedlegg II, kap. XXIV, rådsdirektivene 89/392/EØF og 93/68/EØF
 - Relevant norsk lovgivning : Produktkontrollloven (11.6.76, endret 11.6.93), forskrift om maskiner (19.8.94 nr. 820)
 - *Tilsyn og markedskontroll av produkter for spedbarn og småbarn*
 - Relevant EØS/EFTA-bestemmelse: EØS-avtalens vedlegg II, kap. XIX, rådsdirektiv 92/59/EØF
 - Relevant norsk lovgivning : Produktkontrollloven (11.6.76, endret 11.6.93), forskrift om sikkerhet ved lekeplassutstyr (19.7.96 nr. 703)
 - *Tilsyn og markedskontroll av brennbarhet i tekstiler, møbler og madrasser*
 - Relevant EØS/EFTA-bestemmelse: EØS-avtalens vedlegg II, kap. XIX, rådsdirektiv 92/59/EØF
 - Relevant norsk lovgivning : Produktkontrollloven (11. juni 1976, endret 11. juni 1993), forskrift om brennbarhet av stoppede møbler (18.1.89 nr. 334), forskrift om forbud mot svært brennbare tekstiler (13.2.84 nr. 427), forskrift om brennbarhet av madrasser (14.5.92 nr. 354)
 - *Tilsyn og markedskontroll av levende lys*
 - Relevant EØS/EFTA-bestemmelse: EØS-avtalens vedlegg II, kap. XIX, rådsdirektiv 92/59/EØF
 - Relevant norsk lovgivning : Produktkontrollloven (11.6.76, endret 11.6.93)

Rapportering av informasjon

- *”Early warning”-rapporter*
Dersom PE mottar melding om at et produkt er stoppet på det europeiske markedet er PE forpliktet til å undersøke om produktet finnes på det norske markedet og rapportere tilbake innen tre dager. Det skal også rapporteres om hvilke tiltak som eventuelt blir iverksatt.

-
- Relevant EØS/EFTA-bestemmelse: EØS-avtalens vedlegg II, kap. XIX, rådsdirektiv 92/59/EØF, art. 8.

- *RAPEX-systemet*

RAPid Exchange of information er et meldingssystem for utveksling av informasjon om farlige produkter. Dersom PE finner produkter som blir vurdert som farlig i Norge og som dermed blir stoppet, skal PE sende ut melding gjennom RAPEX-systemet.

- Relevant EØS/EFTA-bestemmelse: EØS-avtalens vedlegg II, kap. X, rådsdirektiv 73/23/EØF, art. 9 og kap. XIX og 92/59/EØF, art. 7.

Andre oppgaver eller myndighetsområder som følger av forpliktelser i EØS-avtalen

- *Utpeking av tekniske kontrollorganer*

PE har som følge av bestemmelsene i EØS-regelverket fått til oppgave å vurdere tekniske kontrollorganer. (Formelt sett vurderer PE de tekniske kontrollorganene for Barne- og familiedepartementet for så vidt gjelder produkter som faller inn under Produktkontrollloven og for Kommunal- og regionaldepartementet når det gjelder produkter som faller inn under lov om tilsyn med elektrisk anlegg og utstyr.) Departementene anbefaler deretter godkjenning overfor EFTAs faste komité.

- Relevant EØS/EFTA-bestemmelse: EØS-avtalens vedlegg II, kap. X punkt I (rådsdirektiv 73/23/EØF), punkt 6 (89/336/EØF), punkt 7 (rådsdirektiv 90/385/EØF), punkt 7a (rådsdirektiv 94/9/EF), kap. XVIII punkt 4 (91/263/EØF), kap. XIX punkt 3d (rådsvedtak 93/465/EØF), kap. XXII punkt 1 (rådsdirektiv 89/686/EØF), kap. XXIII punkt I (rådsdirektiv 88/378/EØF), kap. XXIV punkt 1 (rådsdirektiv 89/372/EØF)
- Relevant norsk lovgivning : Lov om tekniske kontrollorgan (10.6.94)

3.8.4 Statens bygningstekniske etat

Overvåknings- og kontrolloppgaver og innhenting av informasjon

- *Tilsyn og markeds kontroll av byggevarer og andre produkter til byggverk*

Herunder kontroll med CE-merking og påkrevet dokumentasjon/fabrikanterklæringer.

- Relevant EØS/EFTA-bestemmelse: EØS-avtalens vedlegg II, kap. III om løfteutstyr rådsdirektiv 84/529/EØF og 95/16/EF, kap. XXI om byggevarer rådsdirektiv 89/106/EØF, kap. XXIV om maskiner rådsdirektiv 89/392/EØF og 98/37/EF og vedlegg IV om energi rådsdirektiv 78/170/EØF og 92/42/EØF med senere endringer.
- Relevant norsk lovgivning : Plan og bygningsloven (14.6.85 nr. 77) med endringer og Teknisk forskrift 1997 til plan- og bygningsloven (TEK) kap. V.

Andre oppgaver eller myndighetsområder som følger av forpliktelser i EØS-avtalen

- *Faglig vurdering av tekniske kontrollorganer*

Statens bygningstekniske etat har som følge av EØS-bestemmelsene fått i oppgave fra Kommunal- og regionaldepartementet å vurdere tekniske kontrollorganers kompetanse. De tekniske kontrollorganer utpekes i sin tur av Kommunal- og regionaldepartementet som meddeler dette til Utenriksdepartementet.

-
- Relevant EØS/EFTA-bestemmelse: EØS-avtalens vedlegg II, kap. III om løfteutstyr rådsdirektiv 84/529/EØF og 95/16/EF, kap. XXI om byggevarer rådsdirektiv 89/106/EØF, kap. XXIV om maskiner rådsdirektiv 89/392/EØF og 98/37/EF og vedlegg IV om energi rådsdirektivene 78/170/EØF og 92/42/EØF med senere endringer.
 - Relevant norsk lovgivning : Plan og bygningsloven (14.6.85 nr. 77) med endringer og Lov om tekniske kontrollorgan av 10.6. 94 nr. 20. Tekniske forskrift 1997 til plan- og bygningsloven (TEK) kap. V.

3.9 Kulturdepartementet (KD)

Kulturdepartementet er ansvarlig for følgende politikkområder:

- Idrettspolitikk,
- kulturpolitikk (herunder kulturvern, språk, bibliotek, kunstnerpolitikk, teater, opera og musikk) og
- mediepolitikk (herunder opphavsrett).

Forvaltningsorganer, tilknyttet Kulturdepartementet, hvor det er funnet forpliktende EØS-oppgaver:

- Statens medieforvaltning

I tillegg har Kulturdepartementet ansvaret for egne EØS-oppgaver.

3.9.1 Kulturdepartementet (KD)

Overvåknings- og kontrolloppgaver og innhenting av informasjon

- *Tilbakeføring av kulturgjenstander*
Kulturdepartementet skal bistå myndighetene i andre EØS-land med å ettersøke ulovlig utførte kulturgjenstander og sikre at slike kulturgjenstander tilbakeføres etter bestemte prosedyrer.
 - Relevant EØS/EFTA-bestemmelse: EØS-avtalens vedlegg II, kap. XXVIII, rådsdirektiv 93/7/EØF og i Kulturminneloven.
 - Relevant norsk lovgivning : Lov om kulturminner (9.6.78 nr. 50) §§ 23 a-f og Forskrift om tilbakelevering av kulturgjenstander som er fjernet ulovlig fra territoriet til en stat som inngår i Det europeiske økonomiske samarbeidsområdet (EØS) og som befinner seg i Norge (28.2.97 nr. 236)

3.9.2 Statens medieforvaltning

Overvåknings- og kontrolloppgaver og innhenting av informasjon

- *Kontroll av fjernsynsselskaper underlagt norsk jurisdiksjon*
Statens medieforvaltning skal i følge EØS-regelverket kontrollere at alle fjernsynsselskaper som ligger under norsk jurisdiksjon oppfyller kravene i norsk lovgivning og i EØS-regelverket om fjernsynssendinger. Kriteriene for hvilke fjernsynsselskaper som er underlagt det enkelte lands jurisdiksjon er spesifisert i EØS-regelverket.
 - Relevant EØS/EFTA-bestemmelse: EØS-avtalens vedlegg X, rådsdirektiv 89/552/EØF om samordning av visse bestemmelser om utøvelse av fjernsynsvirksomhet fastsatt ved lov eller forskrift i medlemsstatene, kap. II, samt rådsdirektiv 97/36/EF om endring av rådsdirektiv 89/552/EØF.
 - Relevant norsk lovgivning: Lov om kringkasting (4.12.92 nr. 127) og forskrift om kringkasting (28.2.97 nr. 153), § 1-1.

-
- *Overvåkning av andelen europeisk programmateriale i fjernsyn*
Statens medieforvaltning skal innhente årlig statistikk fra fjernsynsselskaper underlagt norsk jurisdiksjon vedrørende andelen av sendetiden som er viet europeisk programmateriale og programmer produsert av uavhengige produsenter. Det er fastsatt at minst 50 prosent av sendetiden som ikke består av nyheter, sport, underholdningsprogram med konkurransepregede innslag, reklame eller tekstfjernsyn skal avsettes til europeiske verk og at det likeledes skal avsettes 10 prosent av sendetiden til europeiske verk produsert av virksomheter som er uavhengige av fjernsynsselskapet.
 - Relevant EØS/EFTA-bestemmelse: EØS-avtalens vedlegg X, rådsdirektiv 89/552/EØF om samordning av visse bestemmelser om utøvelse av fjernsynsvirksomhet fastsatt ved lov eller forskrift i medlemsstatene, kap. III, samt rådsdirektiv 97/36/EF om endring av rådsdirektiv 89/552/EØF.
 - Relevant norsk lovgivning: Lov om kringkasting (4.12. 92 nr. 127) og forskrift om kringkasting (28.2.97 nr. 153), kap. 2.
 - *Tilsyn med reklame og sponsing i kringkastingsprogram*
Statens medieforvaltning skal føre tilsyn med at fjernsynsselskapene følger regelverket for reklame og sponsing.
 - Relevant EØS/EFTA-bestemmelse: EØS-avtalens vedlegg X, rådsdirektiv 89/552/EØF om samordning av visse bestemmelser om utøvelse av fjernsynsvirksomhet fastsatt ved lov eller forskrift i medlemsstatene, kap. IV, samt rådsdirektiv 97/36/EF om endring av rådsdirektiv 89/552/EØF.
 - Relevant norsk lovgivning: Lov om kringkasting (4.12.92 nr. 127) og forskrift om kringkasting (28.2.97 nr. 153), kap. 3.

Rapportering av informasjon

- *Rapportering av andelen europeisk programmateriale i fjernsyn*
Statens medieforvaltning skal hvert annet år avgi rapport til ESA om andelen europeisk programmateriale og andelen europeisk programmateriale produsert av uavhengige produsenter for fjernsynsselskaper underlagt norsk jurisdiksjon.
 - Relevant EØS/EFTA-bestemmelse: EØS-avtalens vedlegg X, rådsdirektiv 89/552/EØF om samordning av visse bestemmelser om utøvelse av fjernsynsvirksomhet fastsatt ved lov eller forskrift i medlemsstatene, kap. III, samt rådsdirektiv 97/36/EF om endring av rådsdirektiv 89/552/EØF.
 - Relevant norsk lovgivning: Lov om kringkasting (4.12.92 nr. 127) og forskrift om kringkasting (28.2.97 nr. 153), kap. 2.

3.10 Landbruksdepartementet (LD)

Landbruksdepartementet er ansvarlig for følgende politikkområder:

- landbrukspolitikk (inkludert matproduksjon, reindrift, markeds- og tilskuddsordninger, næringsavtaler og handelspolitikk),
- næringsmiddelpolitikk, dyrehelse og plantehelse,
- arealforvaltning (inkludert miljøpolitikk i landbrukssektoren) og
- skogforvaltning.

Forvaltningsorganer, tilknyttet Landbruksdepartementet, hvor det er funnet forpliktende EØS-oppgaver:

- Dyrehelsetilsynet
- Landbrukstilsynet
- Statens næringsmiddeltilsyn

3.10.1 Dyrehelsetilsynet

Overvåkings- og kontrolloppgaver og innhenting av informasjon

- *Kontroll av virksomheter som behandler melk*
Dyrehelsetilsynet skal regelmessig kontrollere næringsvirksomheter som behandler melk. Det skal også opprettholdes lister over alle virksomheter som varmebehandler melk i Norge.
 - Relevante EØS/EFTA-bestemmelser: EØS-avtalens vedlegg I, kapittel I, rådsdirektiv 85/397/EØF.
- *Kontroll av virksomheter som behandler svinekjøtt*
Dyrehelsetilsynet skal regelmessig kontrollere næringsvirksomheter som behandler svinekjøtt.
 - Relevante EØS/EFTA-bestemmelser: EØS-avtalens vedlegg I, kapittel I, rådsdirektiv 80/217/EØF.
- *Kontroll av munn- og klovsyke*
Dyrehelsetilsynet skal regelmessig kontrollere med sikte på å oppdage mulige utbrudd av munn- og klovsyke.
 - Relevante EØS/EFTA-bestemmelser: EØS-avtalens vedlegg I, kapittel I, rådsdirektiv 85/511/EØF.
- *Kontroll av oppdrettsanlegg*
Dyrehelsetilsynet har ansvaret for å kontrollere all oppdrettsfisk (laks og regnbueørret). Hvert år skal det tas prøver i 50% av driftsenhetene i fastlandssonen. (I 1997 ble det foretatt 1725 prøver.) Man arbeider med å etablere såkalte "godkjente soner" som gir kontrollfrihet for den enkelte eksportør.
 - Relevante EØS/EFTA-bestemmelser: EØS-avtalens vedlegg I, kapittel I, rådsdirektiv 91/67/EØF.

Rapportering av informasjon

-
- *Ansvar for å melde i fra om utbrudd av dyresykdommer til ESA og EØS-statene*
Dyrehelsetilsynet er ansvarlig for å melde fra om eventuelle utbrudd av ni dyresykdommer 24 timer etter det oppdages til ESA og alle EØS-stater. (Norge har hittil bare benyttet denne meldingsprosedyren en gang i forbindelse med et utbrudd av Newcastle disease, i februar 1997.)
 - Relevante EØS/EFTA-bestemmelser: EØS-avtalens vedlegg I, kapittel I, rådsdirektiv 82/894/EØF.
 - *Rapportering av status når det gjelder zoonose til ESA*
I henhold til Zoonose-direktivets art. 5(1) må man rapportere årlig status for fire zoonose-sykdommer. Det er et råd som står for denne rapporteringen. Rådet har representanter fra Veterinærinstituttet, Statens landbrukstilsyn, Statens næringsmiddeltilsyn, Statens helsetilsyn, Folkehelse og Dyrehelsetilsynet. ("Zoonose" er sykdommer som er felles for dyr og mennesker.)
 - Relevante EØS/EFTA-bestemmelser: EØS-avtalens vedlegg I, kapittel I, rådsdirektiv 92/117/EØF.

Andre oppgaver eller myndighetsområder som følger av forpliktelser i EØS-avtalen

- *Nye EØS-oppgaver etter revisjonen av EØS-avtalen*
I forbindelse med revisjonen av EØS-avtalen når det gjelder den veterinær grensekontrollen arbeide Dyrehelsetilsynet i samarbeid med Statens næringsmiddeltilsyn, Fiskeridirektoratet og Tollvesenet med planer for grensekontrollstasjoner og for systemer for betjening av slike. Det antas å bli flere nye EØS-oppgaver etter denne revisjonen av EØS-avtalen.
 - Relevante EØS/EFTA-bestemmelser: EØS-avtalens vedlegg I, kapittel I. (EØS-komiteens beslutning 17. juli 1998.

3.10.2 Landbrukstilsynet

Overvåkings- og kontrolloppgaver og innhenting av informasjon

- *Sørge for offentlig kontroll av en rekke jordbruksprodukter*
Landbrukstilsynet skal sørge for at det ved markedsføring foretas offentlig kontroll for å sikre at kravene i EØS-rettsaktene overholdes. Det som skal kontrolleres er frø og sorter av bete, forvekster, korn, oljevekster og fibervekster og grønnsaksvekster.
 - Relevante EØS/EFTA-bestemmelser: EØS-avtalens vedlegg I, kapittel II, rådsdirektivene 77/101/EØF, 66/400/EØF, 66/401/EØF, 66/402/EØF, 69/208/EØF, 70/457/EØF og 70/458/EØF.
- *Kontroll av gjødsel som selges under merket "EØF-gjødsel"*
Landbrukstilsynet skal sørge for at gjødsel som selges under merket "EØF-gjødsel" blir gjenstand for offentlig kontroll, i det minste ved stikkprøver, for å sikre at den er i samsvar med kravene i direktivene for gjødsel. Direktivene foreskriver også analysemetoder.

-
- Relevante EØS/EFTA-bestemmelser: EØS-avtalens vedlegg II, kapittel XIV, rådsdirektiv 76/116/EØF, 80/876/EØF, 89/284/EØF og 89/530/EØF samt Kommisjonsdirektivene 77/535/EØF, 87/94/EØF og 85/519/EØF.
 - *Analysemetoder med henblikk på kontroll av forvarer*

Hvilke analysemetoder som Landbrukstilsynet skal bruke ved kontroll av forvarer er beskrevet detaljert i EØS-regelverket.

 - Relevante EØS/EFTA-bestemmelser: EØS-avtalens vedlegg I, kapittel II, rådsdirektiv 70/373/EØF samt første til og med tiende Kommisjonsdirektiv om fastsettelse av analysemetoder for kontroll av forvarer.
 - *Godkjenning av sorter av grønnsaks- og jordbruksvekster*

Landbrukstilsynet skal følge krav til kjennetegn ved undersøkelser med sikte på godkjenning av sorter av grønnsaks- og jordbruksvekster fastsatt i to EØS-rettsakter.

 - Relevante EØS/EFTA-bestemmelser: EØS-avtalens vedlegg I, kapittel II. Kommisjonsdirektivene 72/168/EØF og 72/180/EØF.
 - *Inspeksjon av produsenter innen økologisk jordbruk*

Landbrukstilsynet skal ha et system for inspeksjon av produsenter av økologiske produkter. Den praktiske kontrollen utføres av Debio som er en privat merkeorganisasjon og kontrollinstans.

 - Relevante EØS/EFTA-bestemmelser: EØS-avtalens vedlegg II, kapittel XII, rådsforordning (EØF) 2092/91
 - Relevant norsk lovgivning: Forskrift om produksjon og merking av økologiske landbruksvarer (5.5.98 nr. 402)
 - *Kontroll med at forvarer er godkjente*

Landbrukstilsynet må sørge for at alle forvarer som brukes oppfyller kvalitetskrav som er publisert i vedlegg til rådsdirektiv. Man skal også kontrollere at alle forvarer som brukes oppfyller de samme kravene.

 - Relevante EØS/EFTA-bestemmelser: EØS-avtalens vedlegg II, kapittel XII, rådsdirektiv 96/25/EØF

Rapportering av informasjon

- *Underrette alle EØS-stater og ESA i tilfelle man finner farlige tilsetningsstoffer*

Landbrukstilsynet skal umiddelbart underrette ESA og de øvrige medlemsstatene i EØS dersom man finner at et tilsetningsstoff til forvarer kan utgjøre en fare for dyrs eller menneskers helse, eller til for miljøet.

 - Relevante EØS/EFTA-bestemmelser: EØS-avtalens vedlegg I, kapittel II, rådsdirektiv 70/524/EØF
- *Underrette alle EØS-stater og ESA om forekomster av farlige stoffer i forvarer*

Landbrukstilsynet skal umiddelbart underrette ESA og de øvrige medlemsstatene i EØS dersom man finner farlige stoffer (etter en nærmere spesifisert liste) i forvarer.

 - Relevante EØS/EFTA-bestemmelser: EØS-avtalens vedlegg I, kapittel II, rådsdirektiv 74/63/EØF

-
- *Årlig rapportering til ESA av opplysninger om produsenter innen økologisk landbruk*
Rapporten skal inneholde opplysninger om produsenter innen økologisk landbruk i Norge som er omfattet av en særskilt kontrollordning.
 - Relevante EØS/EFTA-bestemmelser: EØS-avtalens vedlegg II, kapittel XII, rådsforordning (EØF) 2092/91
 - *Rapportering til ESA av godkjente tilsetningsstoffer til forvarer*
Landbrukstilsynet skal sende ESA en liste over tilsetningsstoffer til forvarer, og endringer i listen, som godkjennes i Norge utover de som er oppført i vedlegg II i den relevante EØS-rettsakten.
 - Relevante EØS/EFTA-bestemmelser: EØS-avtalens vedlegg I, kapittel II, rådsdirektiv 70/524/EØF
 - *Rapportering av godkjente jordbruksprodukter til Kommisjonen*
Sortslistene, og endringer i disse listene, skal sendes til EUs planterettskontor og EUs faste komité for frø og formeringsmateriale under DG VI i Kommisjonen. Listene skal dekke følgende produkter:
Bete, forvekster, korn, oljevekster og fibervekster og grønnsakvekster. Denne rapporteringen skjedd også før signeringen av EØS-avtalen. Listene – og eventuelle endringer – skal også rapporteres til ESA.
 - Relevante EØS/EFTA-bestemmelser: EØS-avtalens vedlegg I, kapittel II, rådsdirektivene 66/400/EØF, 66/401/EØF, 66/402/EØF, 69/208/EØF, 70/457/EØF, 70/458/EØF
 - *Mottak og kontroll av lister over godkjente jordbruksprodukter fra andre EØS-stater*
Landbrukstilsynet er pliktig til å gå igjennom slike lister og kommentere punkter der Norge har merknader. (Det er gitt flere slike kommentarer.)
 - Relevante EØS/EFTA-bestemmelser: EØS-avtalens vedlegg I, kapittel II, rådsdirektivene 77/101/EØF, 66/400/EØF, 66/401/EØF, 66/402/EØF, 69/208/EØF, 70/457/EØF, 70/458/EØF

Andre oppgaver eller myndighetsområder som følger av forpliktelser i EØS-avtalen

- *Møte i komité under Kommisjonen som vurderer nye tilsetningsstoffer til landbruket*
Landbrukstilsynet møter i Faste komité for forvarer 20 ganger i året hvor man vurderer nye tilsetningsstoffer i forvarer. Omfatter både forvarer til produksjonsdyr i landbruket, oppdrettsfisk og kjæledyr.
 - Relevante EØS/EFTA-bestemmelser: EØS-avtalens vedlegg I, kapittel II, rådsdirektivene 70/524/EØF.

3.10.3 Statens næringsmiddeltilsyn (SNT)

SNT forvalter næringsmiddelregulering underlagt Sosial- og helsedepartementet, Landbruksdepartementet og Fiskeridepartementet. SNT er også tillagt forvaltningsansvaret for

kosmetikklovgivningen underlagt Sosial- og helsedepartementet. EØS-avtalen har bestemmelser både på næringsmiddel- og kosmetikkområdet. I Norge er det hittil vedtatt ca. 50 forskrifter på matvareområdet som en konsekvens av EØS-avtalen. Det innebærer at Norge på praktisk talt hele matvareområdet nå har samme regelverk som EU når det gjelder krav til helse og hygiene.

Utøvende tilsyn med næringsmidler utføres i hovedsak lokalt av Det kommunale næringsmiddeltilsynet (KNT). SNTs tilsynsoppgaver er først og fremst samordning og planlegging, samt tilsynsoppgaver som krever spesiell kompetanse. I denne rapporten vil vi for enkelthets skyld behandle KNTs og SNTs forvaltningsoppgaver samlet.

Overvåkings- og kontrolloppgaver og innhenting av informasjon

- *Tilsyn med bruk av tilsetningsstoffer i næringsmidler*
SNT/KNT skal påse at de generelle bestemmelsene følges og at tilsetningsstoffene som benyttes er produsert i samsvar med fastsatte renhetskriterier. SNT/KNT skal også føre tilsyn med at tilsetningsstoffer i næringsmidler som selges til forbrukere og industrien er merket etter bestemte retningslinjer. SNT har delegert tilsynsansvaret til KNT, men har det overordnede ansvaret (overtilsyn).
 - Relevante EØS/EFTA-bestemmelser: EØS-avtalens vedlegg II, kapittel XII, nr. 46 (rådsdirektiv 89/107/EØF)
 - Relevant norsk lovgivning: Lov om tilsyn med næringsmidler m.v. (19.5.33 nr. 3) og forskrift om tilsetningsstoffer til næringsmidler (21.12.93 nr. 1378).
- *Tilsyn med bruk av aromastoffer i næringsmidler*
KNT skal påse at de generelle bestemmelsene vedrørende renhet og restinnhold av visse uønskede stoffer m.m. i tilsatt aroma følges, og at aromastoffene som benyttes er produsert i samsvar med fastsatte renhetskriterier. SNT/KNT skal også føre tilsyn med at aromastoffer i næringsmidler til forbruker er merket etter bestemte retningslinjer.
 - Relevante EØS/EFTA-bestemmelser: EØS-avtalens vedlegg II, kapittel XII, nr. 44 (rådsdirektiv 88/388/EØF)
 - Relevant norsk lovgivning: Lov om tilsyn med næringsmidler m.v. (19.5.33 nr. 3) og forskrift om aromaer m.v. til næringsmidler (21.12.93 nr. 1379).
- *Tilsyn med bruk av ekstraksjonsmidler ved fremstilling av næringsmidler og næringsmiddelingsredienser*
SNT/KNT skal påse at det ikke brukes andre ekstraksjonsmidler ved fremstilling av næringsmidler og næringsmiddelingsredienser enn de som er spesifisert i rådsdirektiv 88/344/EØF med endringer, og at ekstraksjonsmidlene som benyttes er produsert i samsvar med fastsatte renhetskriterier. SNT skal også kontrollere at ekstraksjonsmidler bare kan markedsføres når de er merket etter bestemte retningslinjer.
 - Relevante EØS/EFTA-bestemmelser: EØS-avtalens vedlegg II, kapittel XII, nr. 43 (rådsdirektiv 88/344/EØF)
 - Relevant norsk lovgivning: Lov om tilsyn med næringsmidler m.v. (19.5.33 nr. 3) og forskrift om ekstraksjonsmidler til fremstilling av næringsmidler (21.12.93 nr. 1380).
- *Tilsyn med materialer og gjenstander i kontakt med næringsmidler*
SNT/KNT skal påse at materialer og gjenstander som kommer i kontakt med næringsmidler ikke avgir stoffer til næringsmidler i en slik mengde at de kan utgjøre en helsefare eller føre til

en uakseptabel endring av næringsmidlenes sammensetning eller sensoriske egenskaper. Det skal også føres tilsyn med merkingen av materialer og gjenstander som ennå ikke har kommet i kontakt med næringsmidler. SNT har delegert tilsynsansvaret til KNT, men har det overordnede ansvaret (overtilsyn). Tilsynsansvaret omfatter alle typer materialer og gjenstander i kontakt med næringsmidler.

- Relevante EØS/EFTA-bestemmelser: EØS-avtalens vedlegg II, kapittel XII, nr. 15 (Rådskonklusjon 78/142/EØF), nr. 24 (Kommissjonsdirektiv 80/590/EØF), nr. 25 (Kommissjonsdirektiv 80/766/EØF), nr. 28 (Kommissjonsdirektiv 81/432/EØF), nr. 30 (Rådskonklusjon 82/711/EØF), nr. 34 (Rådskonklusjon 84/500/EØF), nr. 36 (Rådskonklusjon 85/572/EØF), nr. 48 (Rådskonklusjon 89/109/EØF), nr. 52 (Kommissjonsdirektiv 90/128/EØF), nr. 54h (Kommissjonsdirektivene 93/10/EØF og 93/11/EØF)
 - Relevant norsk lovgivning: Lov om tilsyn med næringsmidler m.v. (19.5.33 nr. 3) og forskrift om materialer og gjenstander i kontakt med næringsmidler (21.12.93 nr. 1381).
- *Tilsyn med næringsmidler til bruk ved spesielle ernæringsmessige behov*

SNT skal påse at næringsmidler til bruk ved spesielle ernæringsmessige behov oppfyller krav vedrørende sammensetning, merking, markedsføring/reklame og emballering.

 - Relevante EØS/EFTA-bestemmelser: EØS-avtalens vedlegg II, kapittel XII, nr. 51 (rådskonklusjon 89/398/EØF)
 - Relevant norsk lovgivning: Lov om tilsyn med næringsmidler m.v. (19.5.33 nr. 3) og forskrift om næringsmidler til bruk ved spesielle ernæringsmessige behov (21.12.93 nr. 1382).
- *Tilsyn med innholdet av erukasyre i olje og fett beregnet på direkte konsum og i næringsmidler tilsatt olje eller fett*

SNT skal påse at olje, fett og blandinger av dette bestemt til direkte konsum, samt sammensatte næringsmidler tilsatt olje, fett eller blandinger av disse med et samlet fettinnhold på mer enn 5 prosent, ikke skal inneholde mer enn 5 prosent erukasyre.

 - Relevante EØS/EFTA-bestemmelser: EØS-avtalens vedlegg II, kapittel XII, nr. 12 (rådskonklusjon 76/621/EØF)
 - Relevant norsk lovgivning: Lov om tilsyn med næringsmidler m.v. (19.5.33 nr. 3) og forskrift om øvre grense for innhold av erukasyre i olje og fett m.v. (21.12.93 nr. 1383).
- *Tilsyn med identifikasjonsmerking av næringsmiddelpartier*

SNT skal påse at næringsmidler som markedsføres skal være merket slik at det er mulig å identifisere hvilket parti et næringsmiddel kommer fra.

 - Relevante EØS/EFTA-bestemmelser: EØS-avtalens vedlegg II, kapittel XII, nr. 49 (rådskonklusjon 89/396/EØF)
 - Relevant norsk lovgivning: Lov om tilsyn med næringsmidler m.v. (19.5.33 nr. 3) og forskrift om identifikasjonsmerking av næringsmiddelpartier (21.12.93 nr. 1384).
- *Tilsyn med merking og visse aspekter ved presentasjon av, og reklame for, næringsmidler*

SNT skal påse at næringsmidler som markedsføres skal være merket slik at forbrukerne sikres tilstrekkelig og korrekt informasjon med hensyn til næringsmidlers art, sammensetning og egenskaper.

 - Relevante EØS/EFTA-bestemmelser: EØS-avtalens vedlegg II, kapittel XII, nr. 18 (Rådskonklusjon 79/112/EØF), nr. 33 (Kommissjonsdirektiv 83/463/EØF), nr. 41 (Kommissjonsdirektiv 87/250/EØF) og nr. 47 (Rådskonklusjon 89/108/EØF).

-
- Relevant norsk lovgivning: Lov om tilsyn med næringsmidler m.v. (19.5.33 nr. 3) og forskrift om merking mv av næringsmidler (21.12.93 nr. 1385).
 - *Tilsyn med deklarasjon av næringsinnhold i næringsmidler*

SNT skal påse at næringsmidler der en ernæringsmessig påstand er angitt i merkingen, presentasjonen eller reklamen for produktet, er merket med en deklarasjon av næringsinnhold etter fastsatte retningslinjer. Plikten til deklarasjon av næringsinnhold omfatter næringsmidler som er beregnet på leveranse til forbruker og storhusholdninger. Retningslinjene for utforming av deklarasjon av næringsinnhold gjelder også for produkter der produsentene påfører slik merking på frivillig basis.

 - Relevante EØS/EFTA-bestemmelser: EØS-avtalens vedlegg II, kapittel XII, nr. 53 (Rådskonklusjon 90/496/EØF).
 - Relevant norsk lovgivning: Lov om tilsyn med næringsmidler m.v. (19.5.33 nr. 3) og forskrift om deklarasjon av næringsinnhold (21.12.93 nr. 1386).
 - *Tilsyn med utnyttelse og markedsføring av naturlig mineralvann*

Alle produsenter av naturlig mineralvann skal godkjennes av SNT før mineralvannet kan markedsføres og selges til forbrukere i Norge. Godkjennelse kan kun gis dersom fastsatte krav med hensyn til utvinning, behandling, kvalitet og merking oppfylles. For naturlig mineralvann som importeres fra andre EØS-land er det tilstrekkelig at produktet er godkjent av den ansvarlige myndighet i hjemlandet.

 - Relevante EØS/EFTA-bestemmelser: EØS-avtalens vedlegg II, kapittel XII, nr. 26 (Rådskonklusjon 80/777/EØF).
 - Relevant norsk lovgivning: Lov om tilsyn med næringsmidler m.v. (19.5.33 nr. 3) og forskrift om utvinning og frambud mv av naturlig mineralvann og kildevann (21.12.93 nr. 1387).
 - *Tilsyn med bestemmelser om rester av plantevernmidler i næringsmidler*

SNT skal overvåke at næringsmidler som markedsføres ikke inneholder rester av plantevernmidler i konsentrasjoner som overskrider fastsatte maksimumsverdier.

 - Relevante EØS/EFTA-bestemmelser: EØS-avtalens vedlegg II, kapittel XII, nr. 13 rådskonklusjon 76/895/EØF, nr. 38 rådskonklusjon 86/362/EØF, nr. 39 rådskonklusjon 86/363/EØF og nr. 54 rådskonklusjon 90/642/EØF.
 - Relevant norsk lovgivning: Lov om tilsyn med næringsmidler m.v. (19.5.33 nr. 3) og forskrift om rester av plantevernmidler mv i næringsmidler (21.12.93 nr. 1388).
 - *Tilsyn med bestemmelser om forurensende stoffer i næringsmidler*

SNT skal påse at næringsmidler som markedsføres ikke inneholder rester av forurensende stoffer i konsentrasjoner som kan utgjøre helsefare eller overskrider fastsatte maksimumsverdier.

 - Relevante EØS/EFTA-bestemmelser: EØS-avtalens vedlegg II, kapittel XII, nr. 54 f rådskonklusjon (EØF) nr. 315/93) og rådskonklusjon (EF) 194/97
 - Relevant norsk lovgivning: Lov om tilsyn med næringsmidler m.v. (19.5.33 nr. 3) og forskrift om forurensende stoffer i næringsmidler (30.6.94 nr. 829).
 - *Tilsyn med produksjon av eggprodukter*

SNT skal påse at eggprodukter som brukes til næringsmidler eller til å fremstille næringsmidler oppfyller fastsatte vilkår vedrørende artsopphav, merking, hygiene,

produksjonsprosess, spesifikasjoner for analyse, hygienekontroll, innpakning, lagring og transport samt stempelmerking. Videre skal alle virksomheter som produserer eggprodukter i Norge skal godkjennes av SNT. Godkjennelse kan kun gis dersom virksomheten oppfylder fastsatte vilkår i rådsdirektiv 89/437/EØF. I tillegg til sin egen løpende kontroll med eggprodukter skal SNT også bistå sakkyndige fra ESA/Kommisjonen dersom disse ønsker å foreta kontroll av virksomheter i Norge.

- Relevante EØS/EFTA-bestemmelser: EØS-avtalens vedlegg I, del I, nr. 23 rådsdirektiv 89/437/EØF.
- Relevant norsk lovgivning: Lov om tilsyn med næringsmidler m.v. (19.5.33 nr. 3) og forskrift for produksjon m.v. av eggprodukter (18.8.94 nr. 833).

- *Tilsyn med vannforsyning og drikkevann*

DKN skal påse at drikkevannforsyningen er av tilfredsstillende mengde og kvalitet til drikke og næringsmiddelformål. Tilsynsoppgavene omfatter godkjennelse og kontroll av det enkelte vannverk. I denne forbindelse skal det undersøkes at krav vedrørende dokumentasjon, leveringssikkerhet, kvalitet, transport og vannbehandling overholdes.

- Relevante EØS/EFTA-bestemmelser: EØS-avtalens vedlegg XX, nr. 3 (Rådsdirektiv 75/440/EØF), nr. 5 (Rådsdirektiv 79/869/EØF), nr. 7 rådsdirektiv 80/778/EØF og nr. 13 b kommisjonsvedtak 92/446/EØF.
- Relevant norsk lovgivning: Lov om tilsyn med næringsmidler m.v. (19.5.33 nr. 3) og forskrift om vannforsyning og drikkevann m.m. (1.1.95 nr. 68).

- *Tilsyn med produksjon av kjøttprodukter*

SNT skal påse at fastsatte bestemmelser om hygiene ved produksjon, lagring og salg av kjøttprodukter og enkelte andre produkter med animalsk opprinnelse følges. Videre skal alle virksomheter som produserer kjøttprodukter i Norge godkjennes av SNT. Godkjennelse kan kun gis dersom virksomheten oppfylder fastsatte vilkår i rådsdirektiv 77/99/EØF. I tillegg til sin egen løpende kontroll med kjøttprodukter skal SNT også bistå sakkyndige fra ESA/Kommisjonen dersom disse ønsker å foreta kontroll av virksomheter i Norge.

- Relevante EØS/EFTA-bestemmelser: EØS-avtalens vedlegg I, del I, nr. 21 rådsdirektiv 77/99/EØF).
- Relevant norsk lovgivning: Lov om tilsyn med næringsmidler m.v. (19.5.33 nr. 3) og forskrift om hygiene ved produksjon og frambud m.v. av kjøttprodukter og enkelte andre produkter av animalsk opprinnelse (6.4.95 nr. 353).

- *Tilsyn med produksjon av melkeprodukter*

SNT skal påse at melkeprodukter som brukes til næringsmidler eller til å fremstille næringsmidler oppfylder fastsatte vilkår vedrørende merking, hygiene, produksjonsprosess, spesifikasjoner for analyse, hygienekontroll, innpakning, lagring og transport samt stempelmerking. Videre skal alle meieri og bearbeidingsvirksomheter i Norge godkjennes av SNT. Godkjennelse kan kun gis dersom virksomheten oppfylder fastsatte vilkår i rådsdirektiv 85/397/EØF. I tillegg til sin egen løpende kontroll med melkeprodukter skal SNT også bistå sakkyndige fra ESA/Kommisjonen dersom disse ønsker å foreta kontroll av virksomheter i Norge.

- Relevante EØS/EFTA-bestemmelser: EØS-avtalens vedlegg I, del I, nr. 31 rådsdirektiv 89/437/EØF, nr. 31 a rådsdirektiv 92/46/EØF, nr. 31 b rådsdirektiv 92/47/EØF, nr. 74 kommisjonsdirektiv 89/362/EØF, nr. 75 rådsdirektiv 89/384/EØF, nr. 76 kommisjonsvedtak 91/180/EØF og nr. 76 a rådsvedtak 92/608/EØF.

-
- Relevant norsk lovgivning: Lov om tilsyn med næringsmidler m.v. (19.5.33 nr. 3) og forskrift for produksjon og frambud av rå melk, varmebehandlet melk og melkebaserte produkter m.v. (30.6.95 nr. 636).
 - *Tilsyn med morsmelkerstatning og tilskuddsblandinger*

SNT skal påse at morsmelkerstatning og tilskuddsblandinger som markedsføres i Norge eller produseres for eksport til andre EØS-land oppfyller fastsatte vilkår vedrørende sammensetning, merking, markedsføring og reklame.

 - Relevante EØS/EFTA-bestemmelser: EØS-avtalens vedlegg II, kapittel XII, nr. 54 a kommisjonsdirektiv 91/321/EØF.
 - Relevant norsk lovgivning: Lov om tilsyn med næringsmidler m.v. (19.5.33 nr. 3) og forskrift om morsmelkerstatning og tilskuddsblandinger (26.10.95 nr. 870).
 - *Tilsyn med bestemmelser om restmengder av veterinærpreparater i næringsmidler av animalsk opprinnelse*

SNT skal påse at næringsmidler som markedsføres ikke inneholder rester av veterinærpreparater i konsentrasjoner som kan medføre helsefare eller som overskrider fastsatte maksimumsverdier. I den veterinære tilleggsavtalen er det i tillegg bestemmelser som innebærer at SNT får ansvar for å opprette en særskilt overvåkningsordning på dette området.

 - Relevante EØS/EFTA-bestemmelser: EØS-avtalens vedlegg II, kapittel XIII, nr. 14 rådsforordning (EØF) nr. 2377/90, samt rådsdirektiv 96/23/EF, kommisjonsvedtak 97/747/EF og kommisjonsvedtak 98/179/EF som inngår i den utvidede EØS-avtalen på det veterinære området som ennå ikke har trådt i kraft.
 - Relevant norsk lovgivning: Lov om tilsyn med næringsmidler m.v. (19.5.33 nr. 3), lov om slakterier, kjøttindustri og offentlig kjøttkontroll m.v. (12.4.57 nr. 2), lov om kvalitetskontroll med fisk og fiskevarer o.a. (28.5.59 nr. 12), lov om kjøttproduksjon (10.1.97 nr. 9), forskrift om maksimumsgrenser for restmengder av veterinærpreparater i næringsmidler av animalsk opprinnelse (10.10.96 nr. 997) og instruks om undersøkelse av restmengder i slakt (1.3.97).
 - *Tilsyn med næringsmidlers hygieniske kvalitet*

SNT skal påse at fastsatte bestemmelser vedrørende næringsmiddelhygiene i forbindelse med produksjon, bearbeiding, tilberedning, pakking, lagring, transport, distribusjon, håndtering og markedsføring av næringsmidler, overholdes. Tilsynsoppgavene omfatter utforming av lokaler, transportmidler, krav til utstyr, driftshygiene og avfallshåndtering, vannforsyning, personalets helse og personlige hygiene, behandling av råvarer og næringsmidler samt temperaturmåleutstyr.

 - Relevante EØS/EFTA-bestemmelser: EØS-avtalens vedlegg II, kapittel XII, nr. 47 rådsdirektiv 89/108/EØF, nr. 54 c kommisjonsdirektiv 92/1/EØF og nr. 54 j rådsdirektiv 93/43/EØF.
 - Relevant norsk lovgivning: Lov om tilsyn med næringsmidler m.v. (19.5.33 nr. 3) og forskrift om næringsmiddelhygiene (12.11.97 nr. 1239).
 - *Tilsyn med kosmetikk og kroppspfleieprodukter*

SNT skal påse at kosmetikk som markedsføres oppfyller fastsatte vilkår vedrørende sammensetning, merking, markedsføring og dokumentasjon (dossier).

 - Relevante EØS/EFTA-bestemmelser: EØS-avtalens vedlegg II, kapittel XVI rådsdirektiv 76/768/EØF med endringer.

-
- Relevant norsk lovgivning: Lov om tilsyn med næringsmidler m.v. (19.5.33 nr. 3) og generell forskrift for produksjon, import og frambud m.v. av kosmetikk og kroppspfleieprodukter (26.10.95 nr. 871).
 - *Tilsyn med produksjon av viltkjøtt*

SNT skal påse at fastsatte bestemmelser om hygiene og kontroll ved behandling av felt vilt, samt ved produksjon, lagring, transport og markedsføring av viltkjøtt, følges. Videre skal alle virksomheter som produserer viltkjøtt i Norge godkjennes av SNT. Godkjennelse kan kun gis dersom virksomheten oppfyller fastsatte vilkår i rådsdirektiv 92/45/EØF. I tillegg til sin egen løpende kontroll med viltkjøtt skal SNT også bistå sakkyndige fra ESA/Kommisjonen dersom disse ønsker å foreta kontroll av virksomheter i Norge.

 - Relevante EØS/EFTA-bestemmelser: EØS-avtalens vedlegg I, del I, nr. 34 a rådsdirektiv 92/45/EØF.
 - Relevant norsk lovgivning: Forskrift om hygiene og kontroll mv ved produksjon og frambud av viltkjøtt (2.2.96 nr. 133).
 - *Kjøttkontroll og tilsyn med slaktedyr, slaktning, nedskjæring, lagring og transport av ferskt kjøtt*

SNT skal påse at fastsatte bestemmelser om hygiene og kontroll ved behandling av ferskt kjøtt av storfe, svin, sau, geit, hest og andre enhodede husdyr, kløvbærende oppdrettsvilt og tamrein følges. Bestemmelsene omfatter prosedyrer for undersøkelse og godkjennelse ved tilsynsveterinær, stempelmerking, hygienesertifikat samt vilkår for godkjennelse kjøtt til konsum.

 - Relevante EØS/EFTA-bestemmelser: EØS-avtalens vedlegg I, del I, nr. 18 rådsdirektiv 64/433/EØF, nr. 19 (rådsdirektiv 91/498/EØF og nr. 34 rådsdirektiv 91/495/EØF).
 - Relevant norsk lovgivning: Forskrift om kjøttkontroll m.v. (25.4.94 nr. 320)
 - *Tilsyn med produksjon av kaninkjøtt*

SNT skal påse at fastsatte bestemmelser om krav til hygiene og kontroll ved produksjon, emballering, lagring, transport og markedsføring av kaninkjøtt overholdes. Bestemmelsene omfatter prosedyrer for undersøkelse og godkjennelse ved tilsynsveterinær, stempelmerking, hygienesertifikat samt vilkår for godkjennelse kjøtt til konsum. Videre skal alle virksomheter som produserer kaninkjøtt i Norge godkjennes av SNT. Godkjennelse kan kun gis dersom virksomheten oppfyller fastsatte vilkår i rådsdirektiv 91/495/EØF. I tillegg til sin egen løpende kontroll med kaninkjøtt skal SNT også bistå sakkyndige fra ESA/Kommisjonen dersom disse ønsker å foreta kontroll av virksomheter i Norge.

 - Relevante EØS/EFTA-bestemmelser: EØS-avtalens vedlegg I, del I nr. 34 rådsdirektiv 91/495/EØF.
 - Relevant norsk lovgivning: Forskrift om hygiene og kontroll m.v. ved produksjon og frambud m.v. av kaninkjøtt (2.2.96 nr. 132)
 - *Tilsyn med produksjon av fjørfekjøtt*

SNT skal påse at fastsatte bestemmelser om krav til hygiene og kontroll ved produksjon, emballering, lagring, transport og markedsføring av fjørfekjøtt overholdes. Bestemmelsene omfatter prosedyrer for undersøkelse og godkjennelse ved tilsynsveterinær, stempelmerking, hygienesertifikat samt vilkår for godkjennelse kjøtt til konsum. Videre skal alle virksomheter som produserer fjørfekjøtt i Norge godkjennes av SNT. Godkjennelse kan kun gis dersom

virksomheten oppfyller fastsatte vilkår i rådsdirektiv 71/118/EØF. I tillegg til sin egen løpende kontroll med viltkjøtt skal SNT også bistå sakkyndige fra ESA/Kommisjonen dersom disse ønsker å foreta kontroll av virksomheter i Norge.

- Relevante EØS/EFTA-bestemmelser: EØS-avtalens vedlegg I, del I, nr. 20 rådsdirektiv 71/118/EØF og nr. 34 rådsdirektiv 91/495/EØF.
 - Relevant norsk lovgivning: Forskrift om hygiene og kontroll m.v. ved produksjon og frambud av ferskt fjørfekjøtt (21.3.95 nr. 265).
- *Håndhevelse av forbud mot bearbeiding og markedsføring av kjøtt fra produksjonsdyr som er gitt visse stoffer som vekstfremmere*

SNT skal påse at kjøtt fra dyr som er gitt visse stoffer som vekstfremmere ikke bearbeides eller markedsføres i Norge. For kjøtt som innføres fra land utenom EØS-området skal det medfølge dokumentasjon som bekrefter at produksjonsdyrene ikke har fått tilført forbudte stoffer.

 - Relevante EØS/EFTA-bestemmelser: EØS-avtalens vedlegg I, del I, nr. 26 rådsdirektiv 81/602/EØF, nr. 27 rådsdirektiv 85/358/EØF, nr. 28 rådsdirektiv 88/146/EØF og nr. 73 rådsdirektiv 88/299/EØF.
 - Relevant norsk lovgivning: Forskrift om forbud mot bearbeiding og frambud av kjøtt fra produksjonsdyr som er gitt visse stoffer som vekstfremmere (19.4.96 nr. 377).
- *Tilsyn med virksomheter som pakker, foredler og importerer økologiske produkter*

SNT skal påse at næringsmidler som markedsføres som økologiske er fremstilt på en måte som tilfredsstiller rådsforordning (EØF) 2092/91. SNT er registrerings- og tilsynsmyndighet for virksomheter som pakker foredler og importerer økologiske produkter. Debio som er en privat merkeorganisasjon og kontrollinstans, fører tilsyn med primærprodusentene av økologiske landbruksvarer etter delegasjon fra Landbrukstilsynet.

 - Relevante EØS/EFTA-bestemmelser: EØS-avtalens vedlegg II, kapittel XII, nr. 54 b rådsforordning (EØF) nr. 2092/91 med endringer.
 - Relevant norsk lovgivning: Forskrift om produksjon og merking av økologiske landbruksvarer (5.5.98 nr. 402)
- *Tilsyn med vin og alkoholsterke drikker*

DKN skal påse at bestemmelser vedrørende analyse og definisjon av, betegnelse på og presentasjon av vin og alkoholsterke drikker overholdes.

 - Relevante EØS/EFTA-bestemmelser: EØS-avtalens vedlegg II, kapittel XXVII nr. 1 rådsforordning (EØF) nr. 1576/89, nr. 2 kommisjonsforordning (EØF) nr. 1014/90, nr. 3 rådsforordning (EØF) nr. 1601/91, nr. 4 kommisjonsforordning (EØF) 3664/91, nr. 5 kommisjonsforordning (EØF) nr. 1238/92 og nr. 6 kommisjonsforordning (EØF) nr. 2009/92 samt protokoll 47
 - Relevant norsk lovgivning: Forskrift om vin og alkoholsterke drikker m.v. ved handel mellom EØS-statene (1.7.94 nr. 710).
- *Tilsyn med sukker og lignende produkter*

DKN skal påse at sukker som markedsføres oppfyller krav vedrørende varebetegnelser, sammensetning og merking.

 - Relevante EØS/EFTA-bestemmelser: EØS-avtalens vedlegg II, kapittel XII nr. 7 rådsdirektiv 73/437/EØF.

-
- Relevant norsk lovgivning: Forskrift om sukker og lignende produkter (20.12.93 nr. 1377).
 - *Tilsyn med konserverte helt eller delvis dehydrert melk*

DKN skal påse at konserverte helt eller delvis dehydrert melk som markedsføres oppfyller krav vedrørende varebetegnelser, sammensetning, konservering, emballasje og merking.

 - Relevante EØS/EFTA-bestemmelser: EØS-avtalens vedlegg II, kapittel XII nr. 11 rådsdirektiv 76/118/EØF.
 - Relevant norsk lovgivning: Forskrift om konserverte helt eller delvis dehydrert melk (20.12.93 nr. 1376).
 - *Tilsyn med melkeproteiner beregnet på konsum (kaseiner og kaseinater)*

DKN skal påse at melkeproteiner beregnet for konsum produseres og merkes i henhold til fastsatte krav.

 - Relevante EØS/EFTA-bestemmelser: EØS-avtalens vedlegg II, kapittel XII nr. 32 rådsdirektiv 83/417/EØF.
 - Relevant norsk lovgivning: Forskrift om kaseiner og kaseinater (20.12.93 nr. 1375)
 - *Tilsyn med kakao- og sjokoladeprodukter*

DKN skal påse at kun produkter som er produsert og merket i samsvar med fastsatte krav kan markedsføres som kakao- og sjokoladeprodukter.

 - Relevante EØS/EFTA-bestemmelser: EØS-avtalens vedlegg II, kapittel XII nr. 6 rådsdirektiv 73/241/EØF.
 - Relevant norsk lovgivning: Forskrift om kakao- og sjokoladeprodukter (20.12.93 nr. 1374)
 - *Tilsyn med kaffe- og sikoriekstraktprodukter*

DKN skal påse at kaffe- og sikoriekstraktprodukter bare kan markedsføres dersom de er produsert og merket i samsvar med fastsatte krav.

 - Relevante EØS/EFTA-bestemmelser: EØS-avtalens vedlegg II, kapittel XII nr. 14 (Rådsdirektiv 77/436/EØF)
 - Relevant norsk lovgivning: Forskrift om kaffe- og sikoriekstraktprodukter m.v. (20.12.93 nr. 1373)
 - *Tilsyn med fruktjuice og –nektar*

DKN skal påse at fruktjuice og lignende produkter bare kan markedsføres dersom de er produsert og merket i samsvar med fastsatte krav.

 - Relevante EØS/EFTA-bestemmelser: EØS-avtalens vedlegg II, kapittel XII nr. 10 rådsdirektiv 75/726/EØF, nr. 54 k kommisjonsdirektiv 93/45/EØF og nr. 54 m rådsdirektiv 93/77/EØF.
 - Relevant norsk lovgivning: Forskrift om fruktjuice og lignende produkter (20.12.93 nr. 1372)
 - *Tilsyn med honning*

DKN skal påse at honning bare kan markedsføres dersom den er produsert og merket i samsvar med fastsatte krav.

 - Relevante EØS/EFTA-bestemmelser: EØS-avtalens vedlegg II, kapittel XII nr. 9 rådsdirektiv 74/409/EØF.

-
- Relevant norsk lovgivning: Forskrift om honning (20.12.93 nr. 1371)
 - *Tilsyn med syltetøy og lignende produkter*
DKN skal påse at syltetøy og lignende produkter bare kan markedsføres dersom de er produsert og merket i samsvar med fastsatte krav.
 - Relevante EØS/EFTA-bestemmelser: EØS-avtalens vedlegg II, kapittel XII nr. 19 rådsdirektiv 79/693/EØF.
 - Relevant norsk lovgivning: Forskrift om syltetøy og lignende produkter (20.12.93 nr. 1370)

Rapportering av informasjon

- *Rapportering av bedrifter som er godkjent for produksjon av næringsmidler*
SNT skal utarbeide en liste over bedrifter som har fått et særskilt godkjenningssnummer for produksjon av næringsmidler. Listen skal sendes til de andre medlemsstatene og ESA. Tilbakekallelser av godkjenninger skal også sendes til de andre medlemsstatene og ESA.
 - Relevante EØS/EFTA-bestemmelser: EØS-avtalens vedlegg I, del I, nr. 20 (Rådsdirektiv 71/118/EØF (fjørfekjøtt)), nr. 21 (Rådsdirektiv 77/99/EØF (kjøtt)), nr. 23 (Rådsdirektiv 89/437/EØF (eggprodukter)), nr. 31 (Rådsdirektiv 85/397/EØF (melkeprodukter)), nr. 34 (Rådsdirektiv 91/495/EØF (kaninkjøtt)) nr. 34 a (Rådsdirektiv 92/45/EØF (viltkjøtt)).
- *Rapportering av opplysninger om laboratorier som overvåker reststoffer i animalske produkter*
 - Relevante EØS/EFTA-bestemmelser: EØS-avtalens vedlegg 1 rådsdirektiv 96/23/EF (inngår i den utvidede EØS-avtalen på det veterinære området som ennå ikke har trådt i kraft).

3.11 Miljøverndepartementet (MD)

Miljøverndepartementet er ansvarlig for følgende politikkområder:

- Klimapolitikken og internasjonalt miljørarbeid,
- naturforvaltning (herunder arealforvaltning, biomangfold/bioteknologi, viltforvaltning, friluftsliv og kulturminner),
- regional-/areal-planlegging og kartpolitikk og
- forurensningspolitikken.

Forvaltningsorganer, tilknyttet Miljøverndepartementet, hvor det er funnet forpliktende EØS-oppgaver:

- Statens forurensningstilsyn

I tillegg har Miljøverndepartementet ansvaret for egne EØS-oppgaver.

3.11.1 Miljøverndepartementet (MD)

Overvåkings- og kontrolloppgaver og innhenting av informasjon

- *Kartlegge arealer og iverksetting av handlingsprogrammer for å hindre vannforurensning fra nitrater i landbruket*
MD skal kartlegge, overvåke og utarbeide retningslinjer for landbruket for å hindre utslipp av nitrat fra landbrukskilder til vann. Regelverket setter opp detaljerte krav til slike retningslinjer og handlingsprogrammer.
 - Relevant EØS/EFTA-bestemmelse: EØS-avtalens vedlegg XX, rådsdirektiv 91/676/EØF.

Rapportering av informasjon

- *Rapportering til ESA av opplysninger om genmodifiserte organismer*
MD skal hvert år rapportere til ESA opplysninger om genmodifiserte organismer som er tillatt markedsført/utsatt i forskningsøyemed på norsk jord.
 - Relevant EØS/EFTA-bestemmelse: EØS-avtalens vedlegg XX. Rådsdirektiv 90/220/EØF.
- *Rapportering til ESA av opplysninger om nitratutslipp til vann*
MD skal hvert fjerde år utarbeide en omfattende rapport til ESA over arbeidet med å kartlegge, overvåke og veilede landbruket for å hindre utslipp av nitrat fra landbrukskilder til vann.
 - Relevant EØS/EFTA-bestemmelse: EØS-avtalens vedlegg XX, rådsdirektiv 91/676/EØF.

Andre oppgaver eller myndighetsområder som følger av forpliktelser i EØS-avtalen

- *Rutiner for behandling av søknad om markedsføring av genmodifiserte produkter*
MD skal utarbeide rutiner for behandling av søknader om markedsføring av nye genmodifiserte produkter.

-
- Relevant EØS/EFTA-bestemmelse: EØS-avtalens vedlegg XX, rådsdirektiv 90/220/EØF.

3.11.2 Statens forurensningstilsyn (SFT)

Informasjons- og veiledningstjenester

- *Informasjon om ozonkonsentrasjon til befolkningen*

Norge er forpliktet i EØS-avtalen til å informere befolkningen når bakkenær ozonkonsentrasjon kommer over 180 mikron pr. m³. Norge har vedtatt egen nasjonal grense på 160 µg/m³. Oppgaven er delegert til SFT som igjen har gitt Norsk institutt for luftforskning i oppdrag å foreta kontrollen og å sende ut standardiserte pressemeldinger. Man venter snart vedtatt nytt EU-regelverk med grenseverdier for andre luftforurensende stoffer som skal meldes etter samme prosedyre.

 - Relevant EØS/EFTA-bestemmelse: Rådsdirektiv 92/72/EF.
 - Relevant norsk lovgivning: Forurensningsloven av 13.3.81 nr. 6.

Overvåkings- og kontrolloppgaver og innhenting av informasjon

- *Kontrollere stoffer som bryter ned ozonlaget*

Selskaper som ønsker fri omsetning av stoffer som bryter ned ozonlaget skal fremvise en importlisens for ESA. Lisensen sendes i kopi til SFT hvis den gjelder stoffer som importeres til Norge. SFT skal foreta de undersøkelser som ESA anser som nødvendige for formålet.

 - Relevante EØS/EFTA-bestemmelser: Rådsforordning (EØF) nr. 594/91.
 - Relevant norsk lovgivning: Forurensningsloven av 13.3.81 nr. 6.
- *Grensekryssende transport av avfall*

SFT skal gi tillatelse til transport av avfall over landegrensene. Egne skjema for dette skal leveres til SFT. SFT skal oppbevare skjemaene for å kunne kontrollere opplysningene dersom det skulle være behov i ettertid. Dette har medført mer arbeid for SFT.

 - Relevante EØS/EFTA-bestemmelser: EØS-avtalens vedlegg XX, punkt 32c og rådsforordning (EF) 259/93.
 - Relevant norsk lovgivning: Forurensningsloven av 13.3.81 nr. 6.
- *Vurdering og kontroll av risikoer ved kjemiske stoffer*

SFT har gjennom EØS-avtalen ansvar for å administrere godkjennelsesprosedyren for nye kjemikalier som innføres til Norge fra land utenfor EØS-området. Produsenten/importøren skal sende resultatet av tester til SFT som sjekker disse. SFT rapporterer deretter resultatene av testene videre til Kjemikaliebyrået underlagt EU-kommisjonen; European Chemical Bureau (ECB). SFT rapporterer i tillegg data om eksisterende kjemikalier til ECB. For selve kontrollprosedyren deler SFT arbeidet med Arbeidstilsynet og Oljedirektoratet og Direktoratet for brann og eksplosjonsvern. Opplysningene om kjemikaliene lagres i en database i Produktregisteret som ligger under Kommunal- og regionaldepartementet.

 - Relevante EØS/EFTA-bestemmelser: EØS-avtalens vedlegg II, kap XV punkt 12e og rådsdirektiv 67/548/EØF.
 - Relevant norsk lovgivning: Produktkontrollloven av 11.6.76 nr. 79.

-
- *Regelmessig tilsyn med spillolje*
SFT skal regelmessig føre tilsyn med foretak som håndterer spillolje.
 - Relevante EØS/EFTA-bestemmelser: Rådskonferanse 75/439/EØF

Rapportering av informasjon

- *Rapportering til tredjeland av import/eksport av farlige stoffer*
SFT skal informere mottakerland ved førstegangs eksport av visse farlige stoffer til land utenfor EØS-området.
 - Relevante EØS/EFTA-bestemmelser: EØS-avtalens vedlegg II, kapittel XV, punkt 12c, rådskonferanse 76/769/EØF, rådskonferanse (EØF) 2455/92 og kommisjonsforordningene (EF) 41/94 og 3135/94
- *Rapportering til ESA hvert tredje år om gjennomføring av regelverk*
SFT skal rapportere til ESA hvert tredje år om gjennomføringen av regelverk om:
 - utslipp av farlige stoffer i vannholdig miljø (rådskonferanse 76/464/EØS)
 - grunnvann (rådskonferanse 80/68/EØS)
 - kvaliteten på drikkevann (rådskonferanse 80/778/EØS)
 - overflatevann som brukes til drikkevann (rådskonferanse 75/440/EØF, 79/869/EØF)
 - giftig og farlig avfall (rådskonferanse 78/319/EØF og 91/689/EØF)
 - forebygging og gradvis reduksjon av forurensning forårsaket av avfall fra titandioksidindustrien (rådskonferanse 78/176/EØF)
 - direktiv om avfall (rådskonferanse 75/442/EØF)
 - emballasjeavfall (rådskonferanse 94/62/EØF)
 - luftkvalitet (rådskonferanse 82/884/EØF)
 - luftkvalitet – sulfid-dioksid (rådskonferanse 80/779/EØF)
 - luftkvalitet – nitrogen-dioksid (rådskonferanse 85/203/EØF)
 - luftforurensning fra fabrikkanlegg (rådskonferanse 84/360/EØF)
 - forebygging av luftforurensning fra asbest (rådskonferanse 87/217/EØF)
 - større miljøulykker fra visse industrielle aktiviteter (rådskonferanse 82/501/EØF)
 - spillolje (rådskonferanse 75/439/EØF)
 - kloakkutslipp til dyrket mark (rådskonferanse 86/278/EØF)Felles kilde i EØS-avtalen for disse rapportene: EØS-avtalens vedlegg XX, rådskonferanse 91/692/EØF.
- *Rapportering til ESA av statistikk om avløpsvann*
SFT skal rapportere til ESA hvert annet år hvordan Norge arbeider med program for rensing av avløpsvann.
 - Relevante EØS/EFTA-bestemmelser: Rådskonferanse 91/271/EØF
- *Rapportering til ESA av status ved håndtering av emballasje*
SFT skal årlig rapportere gjenvinningsandeler pr. materiale til ESA.
 - Relevante EØS/EFTA-bestemmelser: Rådskonferanse 94/62/EF og kommisjonsbeslutning 97/138/EØF.
- *Bidrag til miljøstatusrapporter m.m. fra EEA*
EU har opprettet Det Europeiske miljøbyrå (EEA) i København hvor Norge er fullverdig medlem. SFT koordinerer norske innspill til EEA's publikasjoner.. Seksjon for overvåking av

miljødata i SFT koordinerer fungerer som kontaktpunkt ("Focal Point") mot miljøbyrået. SFT møter også i EEAs styre ca. 3-4 ganger i året.

- Relevante EØS/EFTA-bestemmelser: EØS-avtalens (reviderte) protokoll 31.

Andre oppgaver eller myndighetsområder som følger av forpliktelser i EØS-avtalen

- *Programmer for giftig og farlig avfall*
SFT skal utarbeide og ajourføre programmer for håndtering av giftig og farlig avfall.
 - Relevante EØS/EFTA-bestemmelser: Rådsdirektiv 78/319/EØF

3.12 Nærings- og handelsdepartementet (NHD)

Nærings- og handelsdepartementet er ansvarlig for følgende politikkområder:

- Offentlig støtte og offentlige anskaffelser,
- internasjonal næringspolitikk og skipsfart (sammen med Utenriksdepartementet),
- forsknings- og teknologipolitikken (herunder standarder og patenter),
- næringspolitikken (herunder bransjeanalyser, næringsstøtte og omstillinger) og
- IT-politikken (samordning av regjeringens politikk).

Forvaltningsorganer, tilknyttet Nærings- og handelsdepartementet, hvor det er funnet forpliktende EØS-oppgaver:

- Euro Info Centre
- Justervesenet
- Norges Standardiseringsforbund
- Norsk elektrotekniske komité
- Sjøfartsdirektoratet

I tillegg har Nærings- og handelsdepartementet ansvaret for egne EØS-oppgaver.

3.12.1 Nærings- og handelsdepartementet (NHD)

Informasjons- og veiledningstjenester

- *Utgivelse av EØS-veiledninger*
Departementet har utgitt tre fyldige veiledninger om EØS-oppgaver: Veileder i EØS-regelverket for støtte til næringslivet, veileder til EØS-forskrift om anskaffelser til forsyningssektorene og veileder til EØS-forskrift om offentlige anskaffelser.

Overvåkings- og kontrolloppgaver og innhenting av informasjon

- *Mottak av notifisering av nye/endringer i eksisterende offentlige støtteordninger*
Som hovedregel skal alle nye/endringer i eksisterende offentlige støtteordninger meldes til NHD. Dette skjer på egne skjema som er utarbeidet av NHD. Ingen nye støtteordninger eller endringer i eksisterende støtteordninger kan tre i kraft før de er godkjent av ESA.
 - Relevante EØS/EFTA-bestemmelser: EØS-avtalens protokoller 26 og 27 og avtalens vedlegg XV.
 - Relevant norsk lovgivning: Lov om offentlig støtte av 27.11.92 nr. 117.
- *Oppfølging av henvendelser fra ESA angående anskaffelsesregler eller støtteregler*
NHD tar imot henvendelser fra ESA om brudd på støtteregler og anskaffelsesregler. Departementet må i den forbindelse innhente informasjon fra berørte oppdragsgivere eller støtteyttere.
 - Relevante EØS/EFTA-bestemmelser: ODA-avtalen, artikkel 6.
- *Mottak av rapporter om eksisterende støtte / enkelttildelinger*
Opplysninger om eksisterende støtte / enkelttildelinger skal rapporteres til ESA dersom det er,

tildelinger utenfor støtteordninger, til jern- og stålindustrien, til skipsbygging eller til syntetisk fiberindustri. Bare støtte over visse terskelverdier er rapporteringspliktig.

- Relevante EØS/EFTA-bestemmelser: EØS-avtalens protokoller 26 og 27 og avtalens vedlegg XV.
- Relevant norsk lovgivning: Lov om offentlig støtte av 27.11.92 nr. 117.

- *Mottak av årlig rapporteringer av utbetalt støtte*

To versjoner med ulik detaljeringsgrad.

- Relevante EØS/EFTA-bestemmelser: EØS-avtalens protokoller 26 og 27 og avtalens vedlegg XV.
- Relevant norsk lovgivning: Lov om offentlig støtte av 27.11.92 nr. 117.

Rapportering av informasjon

- *Rapportering av opplysninger om verftsstøtte til ESA*

Rapportere til ESA opplysninger vedrørende tilsagn om støtte til bygging av skip ved norske verft. (ESA bruker dette i en årsrapport om verftsstøtte.)

- Relevante EØS/EFTA-bestemmelser: EØS-avtalens vedlegg XV, rådsforordning (EF) nr. 1540/98.

- *Notifisering til ESA av nye, evt. endringer i eksisterende støtteordninger*

All meldepliktig offentlig støtte skal meldes til NHD. Departementet foretar den direkte meldingen til ESA.

- Relevante EØS/EFTA-bestemmelser: EØS-avtalens protokoller 26 og 27 og avtalens vedlegg XV.
- Relevant norsk lovgivning: Lov om offentlig støtte av 27.11.92 nr. 117.

- *Rapportering til ESA av eksisterende støtte / enkelttildelinger*

Opplysninger om eksisterende støtte skal rapporteres til ESA

- Relevante EØS/EFTA-bestemmelser: EØS-avtalens protokoller 26 og 27 og avtalens vedlegg XV.
- Relevant norsk lovgivning: Lov om offentlig støtte av 27.11.92 nr. 117.

- *Årlig rapportering til ESA av utbetalt støtte*

To versjoner med ulik detaljeringsgrad avhengig støttens omfang.

- Relevante EØS/EFTA-bestemmelser: EØS-avtalens protokoller 26 og 27 og avtalens vedlegg XV.
- Relevant norsk lovgivning: Lov om offentlig støtte av 27.11.92 nr. 117.

- *Årlig rapportering til ESA over offentlige anskaffelser i Norge*

NHD skal årlig utarbeide og oversende til ESA en rapport over offentlige anskaffelser over terskelverdiene basert på opplysninger i databasen TED (Tenders Electronic Daily).

- Relevante EØS/EFTA-bestemmelser: EØS-avtalens vedlegg XVI.
- Relevant norsk lovgivning: Lov om offentlige anskaffelser m.v. av 15.3.96 nr. 15 med tilhørende forskrifter.

Andre oppgaver eller myndighetsområder som følger av forpliktelser i EØS-avtalen

-
- *Departementet har overordnet ansvar for utpekingen av "Tekniske kontrollorganer" i Norge og for ajourføringen av listen over slike organer*
Gjelder alle områder der produkter kan få CE-merke som forutsetter en samsvarsvurdering. På mange fagområder er denne oppgaven i praksis delegert til underliggende etater.
 - Relevante EØS/EFTA-bestemmelser: EØS-avtalens vedlegg II.
 - Relevant norsk lovgivning: Lov om tekniske kontrollorgan av 16.6.94 nr. 20.
 - *Bistand til norske eksportører som møter vanskeligheter i offentlige markeder*
Som en oppfølging av EØS-regelverket om offentlige anskaffelser har departementet satt av ressurser til å bistå norske eksportører som møter vanskeligheter i offentlige markeder.
 - *Utarbeidelse av norske versjoner av EU-skjema for offentlige anskaffelser*
Det er utarbeidet norske versjoner av omlag 15 EU-skjema for kunngjøring av offentlige anskaffelser.
 - Relevante EØS/EFTA-bestemmelser: EØS-avtalens vedlegg XVI.

3.12.2 Euro Info Centre (EIC)

Informasjons- og veiledningstjenester

- *Fem norske kontorer driver veiledning og rådgivningstjeneste til næringslivet*
Som ledd i et handlingsprogram for små og mellomstore bedrifter har EU opprettet nettverk av kontorer over hele EØS-området som gir veiledning og råd om EU- og EØS-relaterte problemstillinger. I Norge er det et Euro Info Centre i Oslo, Sogndal, Narvik, Kristiansand og Trondheim. De fem kontorene mottar tilskudd fra både Nærings- og handelsdepartementet og Europakommisjonen.
 - Relevante EØS/EFTA-bestemmelser: EØS-avtalens protokoll 31, rådsbeslutning 97/15/EF. Rådsresolusjon nr. 94/C 179/01 lister de formelle EIC i Europa hvorav fem i Norge.
- *Narvik EIC driver gratis informasjonstelefon om EU/EØS på oppdrag fra Nærings- og handelsdepartementet*
EIC i Narvik har ansvaret for Narvik-telefonene hvor Europatelefonen er et av tilbudene. Tjenesten er finansiert av Nærings- og handelsdepartementet.

3.12.3 Justervesenet

Overvåkings- og kontrolloppgaver og innhenting av informasjon

- *Inspeksjoner av laboratorier etter programmet for God laboratoriepraksis*
GLP-inspeksjon (GLP=God laboratoriepraksis) skjer etter søknad fra laboratorier eller etter anmodning fra offentlig myndighet. GLP-inspeksjonen gjøres av Justervesenets personell og eksterne tekniske eksperter.
 - Relevante EØS/EFTA-bestemmelser: EØS-avtalens vedlegg II, kapittel XV, rådsdirektiv 88/320/EØF

-
- *EØF-Typegodkjennelse av måleinstrumenter*
Justervesenet har ansvar for typeprøving av måleinstrumenter og skal i noen tilfelle utarbeide en liste med informasjon om typeprøving som skal gjøres tilgjengelig for alle EØS-medlemslandene. Mange detaljerte prosedyrer er spesifisert for hver instrumenttype.
 - Relevante EØS/EFTA-bestemmelser: EØS-avtalens vedlegg II, kapittel IX, rådsdirektiv 71/316/EØF (+ en rekke særdirrektiv)
 - *e-merking av ferdigpakninger*
Innenfor EØS gjelder felles regelverk for ferdigpakninger som er e-merket. Ordningen er frivillig, men bedrifter som ønsker å e-merke sine varer må sende melding til Justervesenet som så skal godkjenne merkingen.
 - Relevante EØS/EFTA-bestemmelser: EØS-avtalens vedlegg II, kapittel IX, rådsdirektiv 75/106/EØF og 76/211/EØF.
 - *Akkreditering av miljøkontrollører*
Hver EØS-stat skal ha en ordning for akkreditering av uavhengige miljøkontrollører og et tilsyn med deres virksomhet. Justervesenet akkrediterer og førere tilsyn med miljøkontrollører i Norge.
 - Relevante EØS/EFTA-bestemmelser: EØS-avtalens vedlegg XX, rådsforordning (EØF) 1836/93.
 - *Akkreditering av attestasjonsorgan for innkjøpere i forsyningssektorene*
Attestasjonsorganene utsteder attestasjons sertifikat til bedrifter i forsyningssektorene (vann- og energiforsyning, transport og telekommunikasjoner). Det bekrefter at deres innkjøpssystem er i overensstemmelse med EUs direktiver. Justervesenet akkrediterer attestasjonsorganer i Norge.
 - Relevante EØS/EFTA-bestemmelser: EØS-avtalens vedlegg XVI, rådsdirektiv 92/13/EØF og 93/38/EØF.
 - *Akkreditering av teknisk kontrollorgan*
Akkreditering er en måte å få vurdert teknisk kompetanse i forbindelse med myndigheters utpeking av tekniske kontrollorgan. Justervesenet har ansvar for å utføre denne type akkreditering som er aktuell for ny-metode direktivene.
 - Relevante EØS/EFTA-bestemmelser: EØS-avtalens vedlegg II, kapittel XIX, rådsbeslutning 93/465/EØF.
 - *Utpekt teknisk kontrollorgan for ikke-automatiske vekter*
Justervesenet skal utføre typegodkjennelse etter EF-direktiv, sende årlig rapport til fagdepartementet og ellers besvare forespørslar fra hele EU vedrørende gjennomførte typegodkjennelser for ikke-automatiske vekter.
 - Relevante EØS/EFTA-bestemmelser: EØS-avtalens vedlegg II, kapittel IX, rådsdirektiv 90/384/EØF.

Rapportering av informasjon

- *EMAS-rapportering til ESA*
Rapporterer til ESA alle akkrediterte EMAS-kontrollører. Pr. juni 1998 er det rapportert 6

kontrollører til ESA. Alle var private. (EMAS er et frivillig EØS-register for bedrifter som vil dokumentere at de følger miljøprosedyrer.)

- Relevante EØS/EFTA-bestemmelser: EØS-avtalens vedlegg XX, rådsforordning (EØF) 1836/93.

- *Rapportering til EU-kommisjonen av laboratorieinspeksjoner (GLP)*

Justervesenet skal rapportere til EU-kommisjonen hvilke laboratorier som er inspisert etter GLP-prosedyren (God laboratoriepraksis) og deres status.

- Relevante EØS/EFTA-bestemmelser: EØS-avtalens vedlegg II, kapittel XV, rådsdirektiv 88/320/EØF.

Akkreditering av sertifiseringsorganer regnes ikke som en EØS-oppgave her da denne oppgaven følger av normale standardiseringsrutiner i ISO/CEN/NS-baserte prosedyrer som ikke er underlagt EØS-avtalens bestemmelser.

3.12.4 Norges Standardiseringsforbund (NSF)

Rapportering av informasjon

- *Årlig underretning til EFTAs faste komité*

Underretningen skal inneholde informasjon om nye nasjonale standardiseringsprogrammer.

- Relevante EØS/EFTA-bestemmelser: EØS-avtalens vedlegg II, kapittel XIX, rådsdirektiv 83/189/EØF (art. 2).

- *Rapportering av standarder på alle områder unntatt elektro og telekommunikasjon*

Notifikasjonsforpliktelsene blir ivaretatt gjennom rapportering til den europeiske standardiseringsorganisasjonen CEN. Notifikasjonen inneholder informasjon om nye nasjonale standardiseringsprogrammer. På det harmoniserte området rapporteres implementeringen av europeiske standarder. Gjennom avtale mellom CEN og EU/EFTA utveksles informasjon om henholdsvis nasjonale standardiseringsprogrammer og implementering av europeiske standarder.

- Relevante EØS/EFTA-bestemmelser: EØS-avtalens vedlegg II, kapittel XIX, rådsdirektiv 83/189/EØF.

3.12.5 Norsk elektroteknisk komité (NEK)

Rapportering av informasjon

- *Rapportering av standarder for elektriske produkter*

NEK omfattes av de samme EØS-bestemmelser som Norges Standardiseringsforbund når det gjelder rapportering av standarder. Imidlertid anser NEK at rapporteringen ivaretas gjennom organisasjonens rapportering til det europeiske standardiseringsorganet for elektriske produkter (CENELEC). CENELEC rapporterer på vegne av de nasjonale medlemsorganisasjonene til ekspertkomiteen som Europakommisjonen har nedsatt i forbindelse med rådsdirektiv 83/189/EØF. NEK deltar imidlertid også med representanter på møter i ekspertkomiteen.

-
- Relevante EØS/EFTA-bestemmelser: EØS-avtalens vedlegg II, kapittel XIX, rådsdirektiv 83/189/EØF.

3.12.6 Sjøfartsdirektoratet

Overvåkings- og kontrolloppgaver og innhenting av informasjon

- *Inspisere skip ved norske havner*

Sjøfartsdirektoratet skal kontrollere minst 25% av alle skip (over en viss størrelse) ved norske havner i løpet av ett år. (Kalles ”port state controle”.) Inspeksjonen skal kontrollere at skipet og dets sertifikater er i overensstemmelse med internasjonale krav. Omfanget av kontrollen og kriteriene for utvelgelse av skip følger av EØS-regelverket. Arbeidet skjer i samarbeid med Kystdirektoratet. Slike inspeksjoner ble også utført før EØS-avtalen trådte i kraft. I følge EØS-regelverket skal det publiseres kvartalsrapporter som redegjør for resultatet av inspeksjoner. Man skal rapportere antall inspektører, og antall skip som kommer til norske havner i løpet av ett år til ESA..

 - Relevante EØS/EFTA-bestemmelser: EØS-avtalens protokoll 19 og vedlegg XIII, kapittel V, rådsdirektiv 95/21/EF.
- *Påse at skipsnæringen oppfyller helse og sikkerhetsbestemmelser*

Sjøfartsdirektoratet skal sørge for ivaretagelse av en rekke krav til helse og sikkerhet i skip, inkludert i de maritime utdannelser etter EØS-avtalen. Direktoratet har også ansvaret for at det er et tilbud om medisinske konsultasjoner over radiosamband.

 - Relevante EØS/EFTA-bestemmelser: EØS-avtalens protokoll 19 og vedlegg XIII, kapittel V, rådsdirektiv 92/29/EØF.
- *Årlige inspeksjoner av alle skip som seiler under norsk flagg*

Sjøfartsdirektoratet har ansvar for at det foretas årlig helse- og sikkerhetsinspeksjon av alle skip som seiler under norsk flagg.

 - Relevante EØS/EFTA-bestemmelser: EØS-avtalens protokoll 19 og vedlegg XIII, kapittel V, rådsdirektiv 92/29/EØF.
- *Kontrollere krav til ro-ro passasjerskip*

Sjøfartsdirektoratet skal påse at alle ro-ro passasjerskip (fergeskip) oppfyller nærmere bestemte EØS-krav.

 - Relevante EØS/EFTA-bestemmelser: EØS-avtalens protokoll 19 og vedlegg XIII, kapittel V, rådsforordning 3051/95.
- *Godkjenning av klasseselskaper*

Sjøfartsdirektoratet skal godkjenning selskaper som sertifiserer og kontrollerer skip etter kriterier i EØS-regelverket.

 - Relevante EØS/EFTA-bestemmelser: EØS-avtalens protokoll 19 og vedlegg XIII, kapittel V. Rådsdirektiv 94/57/EF.
- *Prosedyre for gjensidig anerkjennelse av yrkesutdanning*

Sjøfartsdirektoratet har gjennomført prosedyren for gjensidig anerkjennelse av yrkesutdanning ved behandling av sertifikater som er godkjent i andre land.

-
- Relevante EØS/EFTA-bestemmelser: EØS-avtalens protokoll 19 og vedlegg XIII, kapittel V, rådsdirektivene 92/51/EØF og 94/58/EF.
 - *Tilsyn med fritidsbåter*
Sjøfartsdirektoratet har ansvar for å føre tilsyn med produksjon og omsetning av fritidsbåter etter nærmere krav i EØS-regelverket.
 - Relevante EØS/EFTA-bestemmelser: EØS-avtalens protokoll 12 og vedlegg II, kapittel V, rådsdirektiv 94/25/EF.

Rapportering av informasjon

- *Rapportering til EFTA av godkjente klasseselskaper*
Sjøfartsdirektoratet skal sende inn lister over selskaper som er godkjent til å sertifiserer og kontrollerer skip til EFTAs faste komité.
 - Relevante EØS/EFTA-bestemmelser: EØS-avtalens protokoll 19 og vedlegg XIII, kapittel V. Rådsdirektiv 94/57/EF.
- *Rapport til ESA om inspeksjon av utenlandske skip i norske havner*
Sjøfartsdirektoratet skal hvert kvartal oversende oppgaver over skip som blir tilbakeholdt i norske havner. Hvert tredje år skal direktoratet rapportere om antall individuelle skip som anløper norske havner i løpet av ett år samt antall havnestasjonsinspektører.
 - Relevante EØS/EFTA-bestemmelser: EØS-avtalens protokoll 19 og vedlegg XIII, kapittel V, rådsdirektiv 95/21/EF.
- *Ansvar for å rapportere mangler ved ro-ro passasjerskip (bilferger m.m.) til EFTA og EØS-land*
Sjøfartsdirektoratet skal meddele EFTAs faste komite og alle EØS-medlemsland i tilfelle de oppdager mangler ved ro-ro passasjerskip som har ført til driftsforbud.
 - Relevante EØS/EFTA-bestemmelser: EØS-avtalens protokoll 19 og vedlegg XIII, kapittel V, rådsforordning 3951/95.
- *Rapportering av statistikk om godkjenning av yrkesutdannelse til ESA*
Sjøfartsdirektoratet skal utarbeide en rapport hvert annet år med beskrivelse av systemet for gjensidig godkjenning av yrkesutdannelse og statistikker om beslutninger i slike saker.
 - Relevante EØS/EFTA-bestemmelser: EØS-avtalens protokoll 19 og vedlegg XIII, kapittel V, rådsdirektiv 92/51/EØF.
- *Årlig rapportering til ESA om kontrollen med delte ballasttanker*
Sjøfartsdirektoratet samarbeider her med Kystdirektoratet.
 - Relevante EØS/EFTA-bestemmelser: EØS-avtalens protokoll 19 og vedlegg XIII, kapittel V, rådsforordning 2978/94.
- *Statusrapporter til ESA om helse- og sikkerhet i skip som seiler under norsk flagg*
Sjøfartsdirektoratet skal oversende ESA slike rapporter hvert femte år.
 - Relevante EØS/EFTA-bestemmelser: EØS-avtalens protokoll 19 og vedlegg XIII, kapittel V, rådsdirektivene 89/391/EØF, 91/103/EØF og 92/29/EØF.
- *Bidrag til statusrapport om barnarbeid til ESA (Via BFD hvert 5. år)*

-
- Relevante EØS/EFTA-bestemmelser: EØS-avtalens vedlegg XVIII, rådsdirektiv 94/33/EF.
 - *Bidrag til statusrapport om gravide i maritim sektor (Via BFD hvert 5. år):*
 - Relevante EØS/EFTA-bestemmelser: EØS-avtalens vedlegg XVIII, rådsdirektiv 92/85/EØF.

3.12.7 Patentstyret (Styret for det industrielle rettsvern)

Informasjons- og veiledningstjenester

- *Kunngjøring av notifikasjon om supplerende beskyttelsessertifikater for legemidler og plantefarmasøytiske produkter*

Patentstyret skal kunngjøre notifikasjoner om at supplerende beskyttelsessertifikater for legemidler og plantefarmasøytiske produkter er gitt, eventuelt at de har fått avslag.

 - Relevante EØS/EFTA-bestemmelser: EØS-avtalens vedlegg XVII, rådsforordningene (EØF) 1768/92/EØF (art. 11) og (EF) 1610/96.
 - Relevant norsk lovgivning: Patentlovens kap. 9A.

Overvåkings- og kontrolloppgaver og innhenting av informasjon

- *Krav til behandling av søknader om registrering av varemerker*

Patentstyret skal behandle søknader om registrering av varemerker i tråd med detaljerte bestemmelser i EØS-regelverket.

 - Relevante EØS/EFTA-bestemmelser: EØS-avtalens vedlegg XVII, rådsdirektiv 89/104/EØF.
- *Krav til behandling av søknader om supplerende beskyttelsessertifikater for legemidler og plantefarmasøytiske produkter*

Patentstyret har ansvaret for å behandle søknader om supplerende beskyttelsessertifikater for legemidler og plantefarmasøytiske produkter i tråd med detaljerte bestemmelser i EØS-regelverket.

 - Relevante EØS/EFTA-bestemmelser: EØS-avtalens vedlegg XVII, rådsforordningene (EØF) 1768/92/EØF og (EF) 1610/96.
 - Relevant norsk lovgivning: Patentlovens kap. 9A.

3.13 Olje- og energidepartementet (OED)

Olje- og energidepartementet er ansvarlig for følgende politikkområder:

- Energipolitikken (herunder vassdragsforvaltning, kraftomsetning og kraftmarkedet) og
- olje- og gasspolitikken

Forvaltningsorganer, tilknyttet Olje- og energidepartementet, hvor det er funnet forpliktende EØS-oppgaver:

- Oljedirektoratet
- Norges vassdrags- og elektrisitetsvesen
- Statnett

I tillegg har Olje- og energidepartementet ansvaret for egne EØS-oppgaver.

3.13.1 Olje- og energidepartementet (OED)

Rapportering av informasjon

- *Regelmessig rapportering av informasjon om import og leveranser av råolje til ESA*
Departementet har en plikt til å rapportere regelmessig til ESA opplysninger om import og leveranser av råolje i EØS-området.
Relevante EØS/EFTA-bestemmelser: EØS-avtalens vedlegg IV, rådsforordning (EØF) 1893/79, (EF) 2964/95. Det foreligger i tillegg et utkast til kommisjonsbeslutning 98/363/EF om slik rapportering som kan bli innlemmet i EØS-avtalen.
- *Årlige rapporter om investeringer innen energiområdet*
OED skal hvert år rapportere til ESA opplysninger om investeringer innen ulike sektorer innen energiområdet.
 - Relevante EØS/EFTA-bestemmelser: EØS-avtalens vedlegg IV, rådsforordning (EØF) 1056/72. Denne er nå erstattet av rådsforordning (EF) 736/96. (Høsten 1998 var den imidlertid ennå ikke innlemmet i EØS-avtalen).
- *Rapportering av opplysninger om forsyningskostnader og konsumentpriser innen oljesektoren*
OED skal regelmessig rapportere opplysninger om forsyningskostnader knyttet til råolje og konsumentpriser på petroleumsprodukter til ESA.
 - Relevante EØS/EFTA-bestemmelser: EØS-avtalens vedlegg IV, rådsdirektiv 76/491/EØF. (Høsten 1998 var det fremmet et nytt forslag til direktiv på dette området.)
- *Årlig rapport om olje- og gassutvinning*
Oljedirektoratet skal årlig oversende ESA en rapport med opplysninger om utvinningen av olje og gass på norsk kontinentalsokkel.
 - EØS-avtalens vedlegg IV, rådsdirektiv 94/22/EF, art. 9

3.13.2 Oljedirektoratet (OD)

Overvåkings- og kontrollopgaver og innhenting av informasjon

- *Tilsyn med sikkerheten og arbeidsmiljøet på kontinentalsokkelen*
Oljedirektoratet har ansvaret for tilsynet med sikkerheten og arbeidsmiljøet på norsk kontinentalsokkel. Direktoratet skal blant annet følge opp at maskiner, enkle trykkbeholdere, personlig verneutstyr, elektrisk utstyr og aerosolbeholdere som benyttes i petroleumsvirksomheten er CE-merket og oppfyller EØS-regelverkets bestemmelser.
 - Relevante EØS/EFTA-bestemmelser: EØS-avtalens vedlegg II, kapitlene XXIX, XXII, XIX, X og VIII, rådsdirektiv 89/392/EØF (maskiner), rådsdirektiv 89/686/EØF (personlig verneutstyr), rådsdirektiv 87/404/EØF (enkle trykkbeholdere), rådsdirektiv 75/324/EØF (aerosolbeholdere), rådsdirektiv 89/336/EØF (EMC), rådsdirektiver 76/117/EØF og 79/196/EØF (EX-utstyr) og rådsdirektiv 94/9/EF (ATEX). For andre relevante bestemmelser knyttet til disse oppgaver, se under Arbeidstilsynet (3.8.1), Direktoratet for brann- og eksplosjonsvern (3.8.2) og Produkt- og elektrisitetstilsynet (3.8.3).

3.13.3 Norges vassdrags- og energiverk (NVE)

Andre oppgaver eller myndighetsområder som følger av forpliktelser i EØS-avtalen

- *Tilsyn med energimerking av husholdningsapparater*
Mottar rapporter fra NEMKO om tilsynet med energimerking av husholdningsapparater.
 - Relevante EØS/EFTA-bestemmelser: EØS-avtalens vedlegg IV, rådsdirektiv 92/75/EØF..
 - Relevant norsk lovgivning: Forskrift om angivelse av husholdningsapparaters energi- og ressursforbruk av 10.1.96 nr. 16.

3.13.4 Statnett

Rapportering av informasjon

- *Rapportering til ESA av opplysninger om transitt av elektrisk kraft*
Statnett skal meddele ESA alle anmodninger om transitt i forbindelse med avtaler om salg av elektrisk kraft med minst ett års varighet. Statnett skal også rapportere inngåelsen av alle transittavtaler, og innen 12 måneder etter forhandlingsstart, hvorfor forhandlingene ennå ikke har resultert i en avtale.
 - Relevant EØS/EFTA-bestemmelse: EØS-avtalens vedlegg IV, rådsdirektiv 90/547/EØF.

Andre oppgaver eller myndighetsområder som følger av forpliktelser i EØS-avtalen

- *Etablering av en kvalifikasjonsordning for leverandører til energisektoren*
Som en følge av anskaffelsesregelverket i EØS (se under offentlige anskaffelser i kapittel 3.17) har det blitt aktuelt å kvalifisere leverandører i forkant av anskaffelser. Statnett er en av partene i et bransjesamarbeid hvor man vil legge inn leverandørinformasjon i en database for å

kunne ”shortliste” leverandører i forkant av en anbudskonkurranse. En av fordelene ved en slik ordning er at man slipper de frister som gjelder i EØS-regelverket for anskaffelser i forsyningssektorene.

- Relevant EØS/EFTA-bestemmelse: EØS-avtalens vedlegg XVI, rådsdirektiv 93/38/EF.

3.14 Samferdselsdepartementet (SD)

Samferdselsdepartementet er ansvarlig for følgende politikkområder:

- post- og telepolitikk,
- luftfartspolitikk (herunder havarikommisjonen for sivil luftfart),
- jernbanepolitikk og
- veipolitikk (herunder miljøpolitikk kollektivtransport på vei).

Forvaltningsorganer, tilknyttet Samferdselsdepartementet, hvor det er funnet forpliktende EØS-oppgaver:

- Post- og teletilsynet
- Statens Vegvesen
- Havarikommisjonen for sivil luftfart
- Luftfartsverket

I tillegg har Samferdselsdepartementet ansvaret for egne EØS-oppgaver.

3.14.1 Samferdselsdepartementet (SD)

Rapportering av informasjon

- *Rapportering av tidsluker reservert for innenriksruter*
Samferdselsdepartementet skal rapportere til ESA hvilke tidsluker (slots) som er reservert for særskilte innenriksruter på fullt koordinerte flyplasser.
 - Relevant EØS/EFTA bestemmelse: EØS-avtalens vedlegg XIII, kap. VI, nr. 64 b rådsforordning (EØF) nr. 95/93.
- *Rapportering av flyruter pålagt en offentlig tjenesteytelse*
Samferdselsdepartementet skal regelmessig rapportere til ESA og de andre EØS-statene hvilke innenriksruter som er pålagt en offentlig tjenesteforpliktelse. Ruter som er pålagt en offentlig tjenesteforpliktelse skal sendes ut på anbud. Anbudsinnydelsene skal publiseres i Det europeiske fellesskaps tidende. Alle EØS-luftfartsselskaper som er sertifisert for vedkommende rute(er) skal kunne sende inn tilbud. Samferdselsdepartementet skal meddele de andre EØS-statene og ESA om innkomne tilbud.
 - Relevant EØS/EFTA bestemmelse: EØS-avtalens vedlegg XIII, kap. VI, nr. 64 a rådsforordning (EØF) nr. 2408/92).
 - Relevant norsk lovgivning: Forskrift om gjennomføring og håndheving av EØS-avtalen på luftfartens område (15.7.94 nr. 691) og forskrift om gjennomføring av anbud i forbindelse med forpliktelse til offentlig tjenesteytelse (15.4.94 nr. 256)

3.14.2 Post- og teletilsynet (PT)

Informasjons- og veiledningstjenester

- *Offentliggjøring av priser, regler og kriterier for tilgang til telemarkedet*
PT skal offentliggjøre regelverket og kriteriene som gjelder for tilgang til telemarkedet og skal også regelmessig publisere rapporter som redegjør for prisene for tilgang til Telemarkedet
 - Relevante EØS/EFTA-bestemmelser: EØS-avtalens vedlegg XI, rådsdirektiv 98/10/EØF. Rådsdirektiv 98/10/EØF erstatter 95/62/EØF (som er en EØS-rettsakter), men er ennå ikke behandlet i EØS-komiteen. Direktivet forventes å bli innlemmet i EØS-avtalen)
- *Årlig offentliggjøre eller gjør tilgjengelig, frekvensfordelingssystemet*
PT skal offentliggjøre hvert år, eller gjøre tilgjengelig på forespørsel, frekvensfordelingssystemet for mobile og personlige kommunikasjonstjenester.
 - Relevante EØS/EFTA-bestemmelser: EØS-avtalens vedlegg XI, kommisjonsdirektiv 90/388/EØF.

Overvåkings- og kontrolloppgaver og innhenting av informasjon

- *Sikre fri tilgjengelighet og fri konkurranse innen teletjenester*
PT skal sikre fri tilgjengelighet til teletjenester. I følge EØS-regelverket skal sikre slik tilgjengelighet gjennom en rekke spesifiserte krav til markedet som PT skal overvåke.
 - Relevante EØS/EFTA-bestemmelser: EØS-avtalens vedlegg XI, rådsdirektivene 92/44/ELF, 98/10/EF og 97/33/EF. Rådsdirektiv 98/10/EØF erstatter 95/62/EØF som er vedtatt i EØS-komiteen. Verken rådsdirektiv 97/33/EF eller 98/10/EF er i skrivende stund vedtatt i EØS-komiteen, men begge forventes å bli innlemmet i EØS-avtalen.
- *Koordinering av høringer og avstemninger om nye telestandarder*
Sekretariatet for standardisering i PT koordinerer høringer og avstemninger om nye telestandarder som hører inn under området til den europeiske standardiseringsorganisasjonen ETSI.
 - Relevante EØS/EFTA-bestemmelser: EØS-avtalens vedlegg II, Kapittel XIX, rådsdirektiv 83/189/EØF.

Rapportering av informasjon

- *Rapportering til ESA etter Taletelefonidirektivet*
PT skal årlig rapportere til ESA opplysninger om teleenheter med "sterk markedsstilling", opplysninger om tilbydere av faste nettverk/taletelefoner som ikke følger kostnadsbasert prising og opplysninger om selskaper som er utpekt av myndighetene til å sikre dekning innenfor et geografisk område.
 - Relevante EØS/EFTA-bestemmelser: EØS-avtalens vedlegg XI, rådsdirektiv 98/10/EF. Rådsdirektiv 98/10/EØF erstatter 95/62/EØF som er vedtatt i EØS-komiteen. Rådsdirektiv 98/10/EF er i skrivende stund ikke vedtatt i EØS-komiteen, men forventes å bli innlemmet i EØS-avtalen.
- *Rapportering til ESA etter Samtrafikkdirektivet*
PT skal rapportere til ESA endringer i hvilke virksomheter som har "universal service obligations", hvilke virksomheter som er underlagt bestemmelsene for "significant market power" og hvilke virksomheter som er underlagt bestemmelsene om rett og plikt til å forhandle samtrafikkavtaler.

-
- Relevante EØS/EFTA-bestemmelser: EØS-avtalens vedlegg XI, rådsdirektiv 97/33/EF – forventes å bli innlemmet i EØS-avtalen.
 - *Rapportering til ESA av statistikk om leide samband*
PT skal rapportere til ESA senest 5 måneder etter regnskapsårets slutt statistikk omkring bruk og vedlikehold av leide samband.
 - Relevante EØS/EFTA-bestemmelser: EØS-avtalens vedlegg XI, rådsdirektiv 92/44/EØF.
 - *Rapportering til ESA om bruk av spesifisert regning i telemarkedet*
PT skal rapportere om bruken av spesifisert regning ("Itemised billing") til ESA. (Hjemlet i gamle Taletelefonidirektivet - 95/62 og i Samtrafikkdirektivets art. 25 (1).)
 - Relevante EØS/EFTA-bestemmelser: EØS-avtalens vedlegg XI, rådsdirektivene 98/10/EF og 97/33/EF. Rådsdirektiv 98/10/EØF erstatter 95/62/EØF som er vedtatt i EØS-komiteen. Verken rådsdirektiv 97/33/EF eller 98/10/EF er i skrivende stund vedtatt i EØS-komiteen men begge forventes å bli innlemmet i EØS-avtalen.
 - *Rapportering til Kommisjonen av opplysninger om Telenor og leid samband*
PT skal rapportere opplysninger knyttet til Telenor og leide samband til komiteen for Open Network Provision (ONP-komiteen) som ligger under DG XIII i Kommisjonen. (PT har observatørstatus i ONP-komiteen.)

All rapportering fra PT til ESA går via Samferdselsdepartementet.

Andre oppgaver eller myndighetsområder som følger av forpliktelser i EØS-avtalen

- *Nye oppgaver for PT i kjølvannet av de mange nye rettsaktene på telesektoren:*
Utviklingen på telesektoren går meget raskt. Her er en liste over oppgaver som følger av utviklingen fra monopol til åpne markeder:
 - PT skal legge til rette for samtrafikk - flere teleoperatører i åpne nettverk. (generelt)
 - PT skal påse at teleselskapene overholder prinsippet om ikke-diskriminering.
 - PT (Avd. for teknikk og standardisering) skal utarbeide et opplegg for hvordan frekvenser skal tildeles og konsesjoner skal gis.
 - PT (Avd. for teknikk og standardisering) skal innføre systemer for kontroll som dreies fra forhåndsgodkjennelse til etterkontroll.
 - PT skal sørge for en uavhengig overvåking av nummertildelingssystemet.
 - PT skal sørge for å utarbeide prosedyrer for å reagere på brukere av leide linjer som ikke overholder brukerbetingelsene.
 - PT skal gi råd til Samferdselsdepartementet i forbindelse med utnevning av teknisk kontrollorgan.
- *Tilpasning til første direktiv på postsektoren*
I desember 1997 ble det første EU-direktivet som regulerer postmarkedet vedtatt (Rådsdirektiv 97/67/EF). Direktivet, som innfører tilnærmet samme krav om lik og åpen tilgang til det offentlige postnett som på teleområdet (såkalt ONP-regulering) er ennå ikke innlemmet i EØS-avtalen. Det være nødvendig med endringer i norsk postlovgivning for å implementere direktivets bestemmelser i forkant.

3.14.3 Statens Vegvesen (Vegdirektoratet)

Informasjons- og veiledningstjenester

- *Veileder for periodisk kontroll av kjøretøy*
Det er utgitt en veiledning på 75 sider om periodisk kjøretøykontroll.

Overvåkings- og kontrolloppgaver og innhenting av informasjon

- *Periodisk kontroll av kjøretøy*
Periodisk kontroll ble innført for *tunge kjøretøy* i 1994. Fra 1995 ble ordningen gjort gjeldende for *vare- og kombinertbiler*. I 1997 ble gjort gjeldende for alle personbiler og totalt ble 220.000 kjøretøy godkjent. Rundt 50.000 av kontrollene ble utført av Statens vegvesen. Kravet om periodisk teknisk kontroll av kjøretøy gjelder annet hvert år for personbiler og hvert år for andre kjøretøy.
 - Relevante EØS/EFTA-bestemmelser: EØS-avtalens vedlegg XIII, kapittel II, rådsdirektivene 77/143/EØF, 88/449/EØF og 96/96/EØF.
 - Relevant norsk lovgivning: Vegtrafikkloven av 18.6.65 nr. 4 og Forskrift om periodisk kontroll av kjøretøy fastsatt av Samferdselsdepartementet 12.12.97
- *Godkjennelse og kontroll av fartsskrivere med meddelelse til de andre EØS-landene*
Vegdirektoratet har ansvar for godkjennelse av alle fartsskrivere før de legges ut på det norske markedet. Kopi av godkjennelsen skal sendes til de alle de andre EØS-landene. Fartsskrivere skal også kontrolleres slik at man dekker minst én prosent av arbeidsdagene til alle sjåførene.
 - Relevante EØS/EFTA-bestemmelser: EØS-avtalens vedlegg XIII, forordning 3821/85 og rådsdirektiv 88/599/EØF.
- *Kjøre- og hviletidskontroller*
Kontrollen av transportkjøretøy skal dekke minst 1% av arbeidsdagene til førere av kjøretøyene. Norge foretok 320 000 kjøre- og hviletidskontroller i 1997. Av disse skjer ca. 240 000 på vei og ca. 80 000 i foretak.
 - Relevante EØS/EFTA-bestemmelser: EØS-avtalens vedlegg XIII, kapittel II, rådsdirektiv 88/599/EØF.
- *Større samordnede veikontroller minst to ganger i året*
Vegdirektoratet skal minst to ganger årlig organisere større samordnede kontroller ved veien av fører og kjøretøy.
 - Relevante EØS/EFTA-bestemmelser: EØS-avtalens vedlegg XIII, kapittel II, rådsdirektiv 88/599/EØF.
- *Database for kjøretøy; Autosys*
Det har vært nødvendig å utvide databasen for kjøretøy i Norge, Autosys, for at den skal kunne holde på opplysninger som innhentes etter krav til kontroller av kjøretøyer i EØS. Basen er blant annet utvidet med nye datafelter og med nye standardbrev.
 - Relevante EØS/EFTA-bestemmelser: EØS-avtalens vedlegg XIII, kapittel II.

Rapportering av informasjon

-
- *Meddelelse til andre EØS-land av godkjente installatører av fartsskrivere*
Vegdirektoratet skal underrette de kompetente myndigheter i alle andre EØS-land om hvilke installatører og verksteder som er godkjente for installasjon av fartsskrivere i Norge.
 - Relevante EØS/EFTA-bestemmelser: EØS-avtalens vedlegg XIII, kapittel II. Forordning 3821/85 og rådsdirektiv 88/599/EØF.
 - *Rapportering til ESA av kjøre- og hviletidskontroller*
Vegdirektoratet skal hvert annet år sende ESA opplysninger på et standard skjema som skal brukes til en rapport om gjennomføringen av disse kontrollene. Følgende skal rapporteres: Antall førere som kontrolleres og antall kontroller som foretas på foretakenes område, antall kontrollerte arbeidsdager samt antall anmeldte overtredelser. Vegdirektoratet skal sende opplysninger om utenlandske sjåførers overtredelser og evt. straffetiltak til myndighetene i sjåførenes hjemland.
 - Relevante EØS/EFTA-bestemmelser: EØS-avtalens vedlegg XIII, kapittel II, rådsdirektiv 88/599/EØF.
 - *Rapportering til ESA av fellesskapstillatelser og kabotasjetillatelser for transport*
I henhold til EØS-avtalen må alle eiere av transportkjøretøy søke om to tillatelser hvor Vegdirektoratet må rapportere videre til ESA: Vegdirektoratet må én gang i året rapportere fellesskapstillatelser for internasjonal godtransport på vei (hvor mange som er gitt og antall km. pr. land). I tillegg må direktoratet rapportere kabotasjetillatelser (hvor mange som er gitt fordelt på person- og godstransport).
 - Relevante EØS/EFTA-bestemmelser: EØS-avtalens vedlegg XIII, kapittel II, rådsforordning (EØF) 881/92.

Andre oppgaver eller myndighetsområder som følger av forpliktelser i EØS-avtalen

- *Krav til Kjørekort:*
Det er laget et felles format for kjørekort som i detalj beskriver hvordan det skal se ut. Vegdirektoratet har hatt ansvaret for å produksjonen av de nye kjørekortene i Norge. ESA godkjenner at det norske førerkortet oppfyller kravene.
 - Relevante EØS/EFTA-bestemmelser: EØS-avtalens vedlegg XIII, kapittel II, rådsdirektiv 91/439/EØF.
- *Minstekrav til kjøreundervisningen*
Det er også minstekrav til hva man skal gjennomgå i kjøreundervisning. EØS-avtalen har forandret førerprøvestrukturen i Norge. Vegdirektoratet har ansvaret for denne omleggingen.
 - Relevante EØS/EFTA-bestemmelser: EØS-avtalens vedlegg XIII, kapittel II, rådsdirektiv 91/439/EØF.
- *Miljøkrav til kjøretøy og drivstoff*
Tradisjonelt har norske miljøkrav fulgt spesifikasjoner og standarder fastsatt av ECE (Economic Commission for Europe, FNs Europaorgan). Norge er som følge av EØS-avtalen forpliktet til å følge EU-direktiver på området og deltar derfor aktivt i EUs arbeid på feltet. Vegdirektoratet deltar i standardiseringsarbeidet.
 - Relevante EØS/EFTA-bestemmelser: EØS-avtalens vedlegg XIII, kapittel II.

- *Telematikk på i veitransportsektoren*

Bruk av telematikk på veitransportsektoren er et viktig tema i mange internasjonale fora; EU, ECE (FNs Europaorgan) og ECMT (den europeiske transportministerkonferanse).

Alle medlemsstater rekommanderes av EU til å styrke satsingen på telematikk i veisektoren og til å anvende europeiske standarder og spesifikasjoner i denne sektoren.

- Relevante EØS/EFTA-bestemmelser: EØS-avtalens vedlegg XIII, kapittel II, rådsresolusjonene 95/C 264 og 97/C 194 som begge er innlemmet i EØS-avtalen.

- *Krav om database med opplysninger om veiulykker*

Det stilles krav om at alle land må ha en egen database over veiulykker med statistikk om dødsfall og skadetilfelle. Dette hadde Norge før ikrafttredelsen av EØS-avtalen.

- Relevante EØS/EFTA-bestemmelser: EØS-avtalens vedlegg XIII, kapittel II, rådsbeslutning 93/704/EF.

- *FOU-program for telematikk i veisektoren*

Teknisk utvikling og utprøving innenfor transportsektoren er en vesentlig del av programmet. Norge har vært med på denne aktiviteten siden begynnelsen av 90-tallet, og mottar nå også finansiell støtte gjennom EØS-avtalen. Arbeidet involverer forskningsmiljøer og industri i like stor grad som veimyndigheter.

- *Deltakelse i komitéer under Kommisjonen*

Vegdirektoratet møter regelmessig i Motor Vehicle Group under DG III og DG VII og de 7-8 underkomiteene til denne komiteen. Vegdirektoratet deltar også i en komité for utvikling av europeisk førerkort.

3.14.4 Havarikommisjonen for sivil luftfart

Overvåkings- og kontrollopgaver og innhenting av informasjon

- *Innhenting av rapporter fra flyselskapene om luftfartshendelser*

Flyselskapene er pålagt å rapportere om luftfartshendelser i norsk luftrom til

Havarikommisjonen for sivil luftfart. Etter Havarikommisjonens oppfatning gjelder dette også for selskaper som er hjemmehørende i utlandet. Det er uenighet mellom Havarikommisjonen og enkelte utenlandske flyselskaper (bl.a. SAS) om rapporteringsplikten, og partene vil derfor be ESA om en fortolkning av regelverket.

- Relevant EØS/EFTA bestemmelse: EØS-avtalens vedlegg XIII, kap. VI, rådsdirektiv 94/56/EF.
- Relevant norsk lovgivning: Luftfartsloven (11. juni 1993 nr. 101), Bestemmelser for sivil luftfart (BSL), D 1-3

Rapportering av informasjon

- *Rapportering av luftfartshendelser til ESA*

De respektive myndigheter i nasjonalstatene (Havarikommisjonen i Norge) er pålagt å oversende Kommisjonen/ESA kopier av rapporter om ulykker og farlige hendelser. Foreløpig følges imidlertid ikke denne forpliktelsen opp av medlemsstatene i EU, og heller ikke av Havarikommisjonen.

-
- Relevant EØS/EFTA bestemmelse: EØS-avtalens vedlegg XIII, kap. VI, nr. 66 d (rådsdirektiv 94/56/EF).

3.14.5 Luftfartsverket

Overvåkings- og kontrolloppgaver og innhenting av informasjon

- *Oppnevning av koordinator for lufthavner*

Dersom konsultasjon med transportører, lufthavnsmyndighetene og andre berørte parter viser at lufthavnen har utilstrekkelig kapasitet, skal Luftfartsverket bestemme at lufthavnen har status som fullt koordinert. For lufthavner med status som fullt koordinerte skal Luftfartsverket utpeke en nøytral koordinator som skal være ansvarlig for fordeling av tidsluker (slots) etter fastsatte retningslinjer. Koordinatoren er også ansvarlig for å måle og rapportere bruken av tildelte tidsluker og delta i internasjonale koordineringskonferanser for flytrafikken. Luftfartsverket skal også nedsette en koordineringskomité for å assistere koordinatoren på konsultativ basis. Komiteen skal være åpen for transportører, lufthavnsmyndighetene og andre berørte parter.

 - Relevant EØS/EFTA bestemmelse: EØS-avtalens vedlegg XIII, kap. VI, nr. 64 b rådsforordning (EØF) nr. 95/93.
 - Relevant norsk lovgivning: Forskrift om gjennomføring og håndheving av EØS-avtalen på luftfartens område (15.7.94 nr. 691).
- *Plikt til å gi EØS-luftfartsselskaper adgang til flyruter*

Luftfartsverket er forpliktet til å gi EØS-luftfartsselskaper adgang til flyruter på ikke diskriminerende basis.

 - Relevant EØS/EFTA bestemmelse: EØS-avtalens vedlegg XIII, kap. VI, nr. 64 a rådsforordning (EØF) nr. 2408/92.
 - Relevant norsk lovgivning: Forskrift om gjennomføring og håndheving av EØS-avtalen på luftfartens område (15.7.94 nr. 691).
- *Håndhevelse av harmoniserte tekniske krav og administrative fremgangsmåter i sivil luftfart*

Luftfartsverket skal håndheve harmoniserte tekniske krav og følge felles administrative fremgangsmåter nedfelt i rådsforordning (EØF) nr. 3922/91. Herunder følger også plikt til å godkjenne produkter som er godkjent og sertifiseringer utstedt av myndigheter i andre EØS-land. Luftfartsverket er også pålagt å samordne sine forskningsprogrammer for forbedring av flysikkerheten med tilsvarende myndighetsorganer i andre EØS-land.

 - Relevant EØS/EFTA bestemmelse: EØS-avtalens vedlegg XIII, kap. VI, nr. 66 a rådsforordning (EØF) nr. 3922/91.
 - Relevant norsk lovgivning: Forskrift om gjennomføring og håndheving av EØS-avtalen på luftfartens område (15.7.94 nr. 691).
- *Håndhevelse av EØS-regelverket om lisenser til luftfartsselskaper*

Luftfartsverket er forpliktet til å utstede lisens til luftfartsselskaper som oppfyller krav fastsatt i rådsforordning (EØF) nr. 2407/92. Ved utstedelse av lisens er Luftfartsverket pålagt å kontrollere at vedkommende selskap har sin hovedvirksomhet og eventuelt sitt forretningskontor i Norge. Videre skal det kontrolleres at selskapets hovedvirksomhet er lufttransport, alene eller i kombinasjon med en hvilken som helst annen forretningsmessig drift av luftfartøy eller reparasjon og vedlikehold av luftfartøy, og at det eies av en EØS-

medlemsstat eller statsborger(e) i en slik medlemsstat. Det skal også kontrolleres at søker oppfyller minimumskrav med hensyn til økonomisk soliditet og vandel. Søknader om lisens skal behandles så raskt som mulig og senest innen tre måneder etter at all relevant informasjon har blitt oversendt. Som en følge av ovennevnte bestemmelser tillater Norges Luftfartøyregister å registrere EØS-borgere, eller selskap effektivt kontrollert av EØS-borgere, som eiere av norske sivile luftfartøy - så fremt angjeldende luftfartøy opereres av selskap med norsk lisens.

- Relevant EØS/EFTA bestemmelse: EØS-avtalens vedlegg XIII, kap. VI, nr. 66 b rådsforordning (EØF) nr. 2407/92.
- Relevant norsk lovgivning: Forskrift om gjennomføring og håndheving av EØS-avtalen på luftfartens område (15.7.94 nr. 691).

- *Plikt til å henvide til bestemte spesifikasjoner i anbuds dokumentasjon*

Luftfartsverket skal i de generelle dokumentene eller anbudsgrunnlaget for kontrakt for innkjøp av flysikringsutstyr, henvide til tekniske spesifikasjoner og relevante obligatoriske Eurocontrol-standarder vedtatt i samsvar med rådsdirektiv 93/65/EØF med endringer.

- Relevant EØS/EFTA bestemmelse: EØS-avtalens vedlegg XIII, kap. VI, nr. 66 c rådsdirektiv 93/65/EØF.
- Relevant norsk lovgivning: Forskrift om definisjon og bruk av kompatible tekniske spesifikasjoner og vedtakene Eurocontrol-standardar for innkjøp av utstyr og system til styring av lufttrafikken samt framgangsmåter, arbeidsregler og bruk av ressursar i lufttrafikken (2.6.95 nr. 517).

- *Plikt til å godkjenne sertifikat*

Luftfartsverket er forpliktet til å godkjenne sertifikater utstedt til piloter av andre EØS-land. Dersom det er usikkert hvilket nasjonalt sertifikat som tilsvarer det fremlagte sertifikat, kan Luftfartsverket spørre ESA/Kommisjonen om en uttalelse. En slik forespørsel må sendes innen tre uker etter at søknaden er mottatt. Kommisjonen har deretter en frist på to måneder for å gi et svar og Luftfartsverket en frist på to måneder til å fatte en avgjørelse etter at uttalelsen fra Kommisjonen er mottatt.

- Relevant EØS/EFTA bestemmelse: EØS-avtalens vedlegg XIII, kap. VI, nr. 68 a rådsdirektiv 91/670/EØF.
- Relevant norsk lovgivning: Forskrift om godkjenning (anerkjenning og validering) av utenlandsk luftfartssertifikat og –bevis (8.11.94 nr. 992).

- *Plikt til å gi adgang til utdannelsesinstitusjoner*

Luftfartsverket skal påse at EØS-borgere har adgang til norske utdannelsesinstitusjoner og sertifiseringseksamener innen luftfartssektoren på linje med norske borgere.

- Relevant EØS/EFTA bestemmelse: EØS-avtalens vedlegg XIII, kap. VI, nr. 68 a rådsdirektiv 91/670/EØF.
- Relevant norsk lovgivning: Forskrift om godkjenning (anerkjenning og validering) av utenlandsk luftfartssertifikat og –bevis (8.11.94 nr. 992).

- *Gjennomføre Kommisjonens vedtak om tariff for luftfart*

Luftfartsverket plikter å gjennomføre beslutninger om tariff for luftfart som Kommisjonen har fattet med hjemmel i rådsforordning (EØF) nr. 2409/92, art. 7 og 9.

- Relevant EØS/EFTA bestemmelse: EØS-avtalens vedlegg XIII, kap. VI, nr. 65 rådsforordning (EØF) nr. 2409/92.

-
- Relevant norsk lovgivning: Forskrift om gjennomføring og håndheving av EØS-avtalen på luftfartens område (15.7.94 nr. 691) og forskrift om delegering av myndighet til Luftfartsverket til å håndheve forskrift om gjennomføring og håndheving av EØS-avtalen på luftfartens område § 1 nr. 1, nr. 3, nr.4 for så vidt gjelder internasjonal trafikk, nr. 5 og 7-9 (15.7.93 nr. 805).

Rapportering av informasjon

- *Notifisering ved inngripen for å hindre for høye eller for lave tariffer*
Luftfartsverket plikter å rapportere til ESA og de berørte parter om tiltak som er satt i verk for å forhindre for høye eller for lave tariffer.
 - Relevant EØS/EFTA bestemmelse: EØS-avtalens vedlegg XIII, kap. VI, nr. 65 rådsforordning (EØF) nr. 2409/92.
 - Relevant norsk lovgivning: Forskrift om gjennomføring og håndheving av EØS-avtalen på luftfartens område (15.7.94 nr. 691) og forskrift om delegering av myndighet til Luftfartsverket til å håndheve forskrift om gjennomføring og håndheving av EØS-avtalen på luftfartens område § 1 nr. 1, nr. 3, nr.4 for så vidt gjelder internasjonal trafikk, nr. 5 og 7-9 (15.7.93 nr. 805).
- *Bistå Kommisjonen med opplysninger*
Luftfartsverket er forpliktet til å overlevere opplysninger til ESA om forhold som er relevante for håndhevelse av EØS-regelverket for sivil luftfart.
 - Relevant EØS/EFTA bestemmelse: EØS-avtalens vedlegg XIII, kap. VI, nr. 64 a rådsforordning (EØF) nr. 2408/92.
- *Rapportering og bistand i forbindelse med harmoniserte tekniske krav og administrative fremgangsmåter i sivil luftfart*
Luftfartsverket skal underrette ESA om alle nye eller endrede krav eller prosedyrer vedrørende de harmoniserte tekniske krav og administrative fremgangsmåter i sivil luftfart. Dersom Luftfartsverket suspenderer noen av bestemmelsene av sikkerhetsmessige årsaker skal ESA og de andre EØS-landene informeres umiddelbart. Luftfartsverket er også forpliktet til å bistå ESA/Kommisjonen og de andre EØS-landene i arbeidet med å oppdatere og sikre en best mulig håndhevelse av regelverket.
 - Relevant EØS/EFTA bestemmelse: EØS-avtalens vedlegg XIII, kap. VI, nr. 66 a rådsforordning (EØF) nr. 3922/91.
 - Relevant norsk lovgivning: Forskrift om gjennomføring og håndheving av EØS-avtalen på luftfartens område (15.7.94 nr. 691).
- *Rapportering og bistand i forbindelse med håndhevelse av EØS-regelverket for lisenser til luftfartsselskaper*
Luftfartsverket er forpliktet til å stille all relevant informasjon til disposisjon for ESA dersom ESA/Kommisjonen ber om dette for undersøkelsesøyemed. Luftfartsverket skal også konsultere ESA før vedtak av ny eller endret lovgivning og administrative prosedyrer på områder som berøres av rådsforordning (EØF) nr. 2407/92.
 - Relevant EØS/EFTA bestemmelse: EØS-avtalens vedlegg XIII, kap. VI, nr. 66 b rådsforordning (EØF) nr. 2407/92.
 - Relevant norsk lovgivning: Forskrift om gjennomføring og håndheving av EØS-avtalen på luftfartens område (15.7.94 nr. 691).

- *Rapportering av manglende teknisk og operasjonell kompatibilitet mellom lufttrafikktenestene*

Luftfartsverket skal hvert år underrette ESA om de tiltak som er iverksatt for å overkomme manglende teknisk og operasjonell kompatibilitet mellom lufttrafikktenestene i EØS-landene.

- Relevant EØS/EFTA bestemmelse: EØS-avtalens vedlegg XIII, kap. VI, nr. 66 c rådsdirektiv 93/65/EØF.
- Relevant norsk lovgivning: Forskrift om definisjon og bruk av compatible tekniske spesifikasjoner og vedtekne Eurocontrol-standardar for innkjøp av utstyr og system til styring av lufttrafikken samt framgangsmåtar, arbeidsreglar og bruk av ressursar i lufttrafikken (2.6.95 nr. 517)

3.15 Sosial- og helsedepartementet (SHD)

Sosial- og helsedepartementet er ansvarlig for følgende politikkområder:

- Alkohol- og narkotikapolitikken,
- eldrepolitikken,
- politikken for funksjonshemmede,
- trygdepolitikken,
- helsepolitikken (herunder psykisk helsevern, kommunehelsetjenesten og
- sykehuspolitikken.

Forvaltningsorganer, tilknyttet Sosial- og helsedepartementet, hvor det er funnet forpliktende EØS-oppgaver:

- Rikstrygdeverket
- Statens institutt for folkehelse
- Statens helsetilsyn
- Statens legemiddelkontroll

3.15.1 Rikstrygdeverket (RTV), inkludert fylkestyngdekontorene og lokale trygdekontor

Informasjons- og veiledningstjenester

- *Informasjon om EØS-regelverket:*
Rikstrygdeverket har utgitt to EØS-relaterte brosjyrer: "Skal du på ferie eller forretningsreise til et EØS-land?" (gjelder bruk av skjema E 111 om hovedreglene for medisinsk hjelp i EØS-land) og brosjyren "Trygd ved opphold, bosetting eller arbeid i et annet EØS-land"

Overvåkings- og kontrolloppgaver og innhenting av informasjon

- *Administrering av utvidede trygderettigheter gitt i EØS-avtalen*
EØS-avtalen erstatter i stor grad tidligere bilaterale og multilaterale avtaler på trygdeområdet. Avtalen medførte imidlertid mange nye arbeidsoppgaver for trygdeetaten da den gir utvidede rettigheter på en rekke områder. I følge EØS-avtalen er Rikstrygdeverket "kontaktorgan" i Norge for alle trygdeytelser unntatt ytelser ved arbeidsløshet. EU har publisert nærmere 50 forskjellige såkalte "E"-skjema for innhenting og rapportering av relevant informasjon for utbetaling av trygdetjenester i EØS-området. Disse anvendes også av Norge. Det mest brukte skjema er "E 111" som gjelder rett til naturalytelser under opphold i en EØS-medlemsstat. (RTV har utgitt en brosjyre hvor dette skjemaet er vedlagt.)
 - Relevante EØS/EFTA-bestemmelser: EØS-avtalens artikkel 29 og vedlegg VI, rådsforordning (EØF) 574/72 Om gjennomføring av rådsforordning (EØF) 1408/71.
 - Relevant norsk lovgivning: Lov om folketrygd av 28.2.97 nr. 19.
- *Refusjon av dagpenger*
Rikstrygdeverket skal kreve refusjon av dagpenger utbetalt i Norge på vegne av et annet

EØS-land. Den kompetente myndighet i det land som har utstedt attest E-303 skal refundere ytelsene.

- Relevant EØS/EFTA-bestemmelse: EØS-avtalens art. 29, vedlegg VI, rådsforordning (EØF) nr. 1408/71 om anvendelse av trygdeordninger på arbeidstakere, selvstendig næringsdrivende og deres familiemedlemmer som flytter innenfor fellesskapet, art.70.

3.15.2 Statens institutt for folkehelse (Folkehelsa)

Overvåkings- og kontrolloppgaver og innhenting av informasjon

- *Godkjennelse og registrering av innesluttet bruk av genmodifiserte organismer*
Folkehelsa skal godkjenne laboratorier og anlegg hvor det forekommer såkalt "innesluttet bruk" av genmodifiserte organismer. Folkehelsa skal også godkjenne alle prosjekter/aktiviteter som innebærer innesluttet bruk av genmodifiserte organismer. Folkehelsa mottar flere hundre meldinger om slik bruk av genmodifiserte organismer pr. år. Tre medarbeidere i Folkehelsa har dette som en viktig del av sitt arbeide. Rådsdirektivet er et minimumsdirektiv men spesifiserer likevel i detalj hva slags melding og prosedyre som brukes i forbindelse med denne formen for godkjennelse.
 - Relevante EØS/EFTA-bestemmelser: EØS-avtalens vedlegg XX, rådsdirektiv 90/219/EØF.
 - Relevant norsk lovgivning: Lov om framstilling og bruk av genmodifiserte organismer av 2.4.93 nr. 38. Forskrift om sikkerhetstiltak, klassifisering og protokollføring ved laboratorier og anlegg for innesluttet bruk av 11.2.94 nr. 127 og Forskrift om meldeplikt eller godkjennelse ved innesluttet bruk av genmodifiserte organismer av 11.2.94 nr. 126.
- *Beredskapstiltak ved utilsiktet utslipp fra industri som bruker genmodifiserte organismer*
Folkehelsa har ansvaret for å etablere beredskapstiltak og vaktordninger ved utilsiktet utslipp av genmodifiserte organismer fra industrien. I tilfelle av uhell skal ESA og de andre EØS-medlemsstatene informeres i henhold til spesifikasjoner som står i rådsdirektiv 90/219/EØF.
 - Relevante EØS/EFTA-bestemmelser: EØS-avtalens vedlegg XX, rådsdirektiv 90/219/EØF.
 - Lov om framstilling og bruk av genmodifiserte organismer av 2.4.93 nr. 38
- *Utpeking og bruk av et nasjonalt referanselaboratorium*
Folkehelsa har utpekt og godkjent et nasjonalt referanselaboratorium for verifisering og typing av enteropatogene bakterier. Folkehelsa bruker dette laboratoriet i arbeidet med å identifisere agenter for zoonose. ("Zoonose" er sykdommer som er felles for dyr og mennesker.)
 - Relevante EØS/EFTA-bestemmelser: EØS-avtalens vedlegg I, kapittel I, rådsdirektiv 92/117/EØF.

Rapportering av informasjon

- *Rapportering av anonymiserte data om smittesykdommer til Europa:*
Folkehelsa sender regelmessig anonymiserte data om norske tilfeller av AIDS, legionellose, meningokokksykdom, og salmonellose til europeiske overvåkingscentre (tilsvarende organer som Folkehelsa) og mottar de samme former for data. Denne utvekslingen skjer uten spesifikke hjemler i EØS-avtalen, men er i praksis likevel en følge det nære faglige

samarbeidet som skyldes norsk EØS-medlemskap.

- *Rapportering av opplysninger til Zoonoserådet / ESA*
Folkehelse gir hvert år bidrag til en rapport som Zoonoserådet i Norge sender via fagdepartementer til ESA med opplysninger om status når det gjelder zoonose-sykdommer i Norge. I Zoonoserådet sitter Helsetilsynet, Landbrukstilsynet, Dyrehelsetilsynet, Statens Næringsmiddeltilsyn, Veterinærinstituttet og Folkehelse.
(”Zoonose” er sykdommer som er felles for dyr og mennesker.)
 - Relevante EØS/EFTA-bestemmelser: EØS-avtalens vedlegg I, kapittel I, rådsdirektiv 92/117/EØF.

Andre oppgaver eller myndighetsområder som følger av forpliktelser i EØS-avtalen

- *Deltakelse i en rekke samarbeidssystemer i EU*
Folkehelse deltar i følgende EU-finansierte samarbeidssystemer:
 - European Working Group on Legionella Infections (varslingssystem)
 - European Non-Aggregate AIDS Data Set og European HIV Prevalence Database (innsamling av data til database)
 - European Antimicrobial Resistance Surveillance System (innsamling av data til database)
 - European Programme on Intervention Epidemiology Training (utdanningsprogram hvor Folkehelse deltar)
 - European Board of National Surveillance Centres (samarbeidsforum)
 - European Inventory of Resources in Communicable Diseases Control (kartlegging av ressurser, regler og systemer innen overvåking av smittsomme sykdommer)
 - European Inventory on Vaccination (kartlegging av systemer vedrørende vaksinasjon og oppbygging av database.)
 - European Inventory on HIV Policy and Practices (kartlegging av systemer for behandling av HIV-infeksjoner)
 - Relevante EØS/EFTA-bestemmelser: EØS-avtalens protokoll 31, artikkel 16 og rådsbeslutning nr. 647/96/EF .

3.15.3 Statens helsetilsyn

Informasjons- og veiledningstjenester

- *Veileder for utfylling av helseattest for førerkort tilpasset EF-regelverket*
Veileder IK-2562, utgitt i mai 1997
- *Informasjon til EØS-borgere som trenger dialysebehandling og henvisning til behandlingsinstans*
Statens helsetilsyn er kontakt og informasjonsorgan for EØS-borgere som har rett til dialysebehandling ved opphold i Norge. Helsetilsynet skal også henvise til sentral/regionsykehus som er geografisk nærmest det stedet der vedkommende skal oppholde seg.

-
- Relevante EØS/EFTA-bestemmelser: EØS-avtalens artikkel 29 og vedlegg VI, nr. 1 (Rådsforordning (EØF) 1408/71) og Kommisjonsavgjørelse 96/555/EF.

Overvåkings- og kontrolloppgaver og innhenting av informasjon

- *Godkjenning av og tilsyn med engrosomsetning av legemidler*

EØS-regelverket har detaljerte bestemmelser for godkjenning av virksomheter som ønsker å omsette legemidler engros. I Norge er det Statens helsetilsyn som gir slik godkjenning. Helsetilsyn skal på forespørsel fra ESA, eller et medlemsland i EØS-området, gi nærmere opplysninger om de enkelte godkjennelsene som er gitt til slik omsetning i Norge.

 - Relevante EØS/EFTA-bestemmelser: EØS-avtalens vedlegg II, kap. XIII, nr. 15b rådsdirektiv 92/25/EØF.
 - Relevant norsk lovgivning: Forskrift om grossistvirksomhet med legemidler av 21.12.93 nr. 1219.
- *Førmarkedskontroll av medisinsk utstyr*

Statens helsetilsyn skal føre tilsyn med produsenter av medisinsk utstyr i risikoklasse I, samt produsenter av individuelt tilpasset utstyr. Dette dreier seg om i underkant av 1000 bedrifter. Tilsynet foregår først og fremst pro-aktivt gjennom informasjon til bedriftene om deres oppgaver og plikter.

 - Relevante EØS/EFTA-bestemmelser: EØS-avtalens vedlegg 2, kap. X, nr. 7 (rådsdirektiv 90/385/EØF) og kap. XXX, nr. 1 (rådsdirektiv 93/42/EØF).
 - Relevant norsk lovgivning: Lov om medisinsk utstyr av 12.1.95 nr. 6 og forskrift om medisinsk utstyr av 12.1.95 nr. 25.
- *Markedsovervåking av medisinsk utstyr*

Statens helsetilsyn skal føre tilsyn med at de produktene som markedsføres i Norge oppfyller de krav som stilles til dem i henhold til direktivene om medisinsk utstyr. Lovpålagt melding om feil ved medisinsk utstyr sendes meldesentralen i Statens helsetilsyn. I tilfelle man finner at utstyr kan medføre fare for pasienters helse eller sikkerhet kan Statens helsetilsyn i tillegg til nødvendig nasjonal oppfølging, velge å varsle øvrige EØS-land. Der det er nødvendig med klinisk utprøving skal melding med sikte på CE-merking sendes Statens helsetilsyn.

 - Relevante EØS/EFTA-bestemmelser: EØS-avtalens vedlegg 2, kap. X, nr. 7 (rådsdirektiv 90/385/EØF) og kap. XXX, nr. 1 (rådsdirektiv 93/42/EØF).
 - Relevant norsk lovgivning: Lov om medisinsk utstyr av 12.1.95 nr. 6 og forskrift om medisinsk utstyr av 12.1.95 nr. 25.
- *Godkjenning av helsepersonell fra EØS-land*

Fylkeslegen i Oslo behandler alle søknader om offentlige godkjenning for helsepersonell utdannet i EØS-land. Statens helsetilsynet er klageinstans.

 - Relevante EØS/EFTA-bestemmelser: EØS-avtalens vedlegg VII. Generelle direktiver: 89/48/EØF og 92/51/EØF. Sektordirektiver: leger (93/16/EØF), tannleger (78/686/EØF), jordmødre (80/154-155/EØF), farmasøyter (85/432-433/EØF) og sykepleiere (77/452-453/EØF).
 - Relevant norsk lovgivning: Forskrift om godkjenning m.m av helsepersonell i henhold til EØS-avtalen av 3.6.94 nr. 376.

-
- *Tilsyn med bestemmelsene om stoffer som kan brukes ved ulovlig fremstilling av narkotika og psykotrope stoffer*
Statens helsetilsyn skal påse at regelverket for å hindre spredning av visse stoffer som kan brukes ved ulovlig fremstilling av narkotika og psykotrope stoffer, følges. All import, eksport, transitt, fremstilling, mottak, besittelse, håndtering og omsetning av slike stoffer skal godkjennes av Statens helsetilsyn.
 - Relevante EØS/EFTA-bestemmelser: EØS-avtalens vedlegg II, kap. XIII, nr. 15f rådsdirektiv 92/109/EØF.
 - Relevant norsk lovgivning: Lov om legemidler m.v. og om endringer i visse andre lover som følge av EØS-avtalen 4.12.92 nr. 132 og forskrift om stoffer som kan brukes ved ulovlig fremstilling av narkotika og psykotrope stoffer 19.12.97 nr. 1330.
 - *Godkjenning av og tilsyn med virksomheter som driver med innførsel, utførsel, tilvirkning, lagring, salg eller utlevering av medisinfor.*
 - Relevante EØS/EFTA-bestemmelser: EØS-avtalens vedlegg I, nr. 33 rådsdirektiv 90/167/EØF.
 - Relevant norsk lovgivning: Forskrift om forskrivning, tilvirkning og distribusjon m.v. av medisinfor til dyr, fugler, fisk og andre akvatiske organismer 28.6.96 nr. 693.
 - *Godkjenning av og tilsyn med virksomheter som produserer legemidler*
 - Relevante EØS/EFTA-bestemmelser: EØS-avtalens vedlegg II, kap. XIII nr. 1 rådsdirektiv 65/65/EØF, nr. 3 rådsdirektiv 75/319/EØF, nr. 5 rådsdirektiv 81/851/EØF, nr. 10 rådsdirektiv 89/342/EØF, nr. 11 rådsdirektiv 89/343/EØF, nr.12 rådsdirektiv 89/381/EØF, nr. 13 rådsdirektiv 90/677/EØF nr. 15 kommisjonsdirektiv 91/356/EØF og nr. 15a kommisjonsdirektiv 91/412/EØS.
 - Relevant norsk lovgivning: Lov om legemidler m.v. og om endringer i visse andre lover som følge av EØS-avtalen 4.12.92 nr. 132 og forskrift om tilvirkning legemidler av 30.6.95 nr. 635.

Andre oppgaver eller myndighetsområder som følger av forpliktelser i EØS-avtalen

- *Faglig vurdering av tekniske kontrollorganer*
Statens helsetilsyn vurderer og fører tilsyn med tekniske kontrollorganer for medisinsk utstyr. Tilsynet foregår både som systemtilsyn og som direkte tilsyn, blant annet gjennom kontrollorganenes omfattende rapporteringsforpliktelser. Statens helsetilsyn vurderer de tekniske kontrollorganene for Sosial- og helsedepartementet som foretar utpekingen.
 - Relevante EØS/EFTA-bestemmelser: EØS-avtalens vedlegg 2 kap. XXX, nr. 1 (rådsdirektiv 93/42/EØF).
 - Relevant norsk lovgivning: Lov om tekniske kontrollorgan av 10.6.94.

3.15.4 Statens legemiddelkontroll

Overvåkings- og kontrollopgaver og innhenting av informasjon

-
- *Kontroll og godkjenning av legemidler*
Statens legemiddelkontroll (SLK) skal utstede markedsføringstillatelse for farmasøytiske spesialpreparater. Dette innebærer en kontroll av preparatets kvalitet, sikkerhet og effekt. SLK foretar også periodiske stikkprøver der det foretas en kvalitetskontroll av farmasøytiske spesialpreparater med markedsføringstillatelse og utferdiger i den forbindelse en rapport etter hver inspeksjon. Rapporten skal sendes virksomheten som ble inspisert og – på forespørsel – også til kompetente myndigheter i andre EØS-land.
 - Relevante EØS/EFTA-bestemmelser: EØS-avtalens vedlegg 2, kap. XIII, rådsdirektivene 65/65/EØF og 75/319/EØF.
 - Relevant norsk lovgivning: Lov om legemidler m.v. og om endringer i visse andre lover som følge av EØS-avtalen 4.12.92 nr. 132 og forskrift om farmasøytiske spesialpreparater 22.10.93 nr. 951
 - *Overvåking og kontroll med reklame for legemidler*
EØS-regelverket har detaljerte bestemmelser om adgangen til å reklamere for legemidler. Det er Statens legemiddelkontroll som forvalter dette regelverket i Norge.
 - Relevante EØS/EFTA-bestemmelser: EØS-avtalens vedlegg II, kap. XIII, rådsdirektiv 92/28/EØF.
 - Relevant norsk lovgivning: Forskrift om reklame for legemidler, av 25.8.94 nr. 827

Rapportering av informasjon

- *Årlig rapportering til ESA av antall legemidler som ikke er godkjent*
Statens legemiddelkontroll skal en gang i året rapportere til ESA antall legemidler til mennesker og veterinære legemidler som ennå ikke er gitt markedsgodkjenning.
 - Relevante EØS/EFTA-bestemmelser: EØS-avtalens vedlegg 2, kap. XIII, rådsdirektiv 75/319/EØF og 81/851/EØF.
- *Kunngjøring og rapportering til ESA av legemiddelpriser og kriterier for dekning av folketrygden*
Statens legemiddelkontroll skal minst en gang i året kunngjøre og rapportere til ESA en liste over de legemidler som det er fastsatt priser for i løpet siste periode samt opplysninger om prisene som er tatt for de samme produkter i markedet. Man skal også kunngjøre og rapportere kriteriene som benyttes for å godkjenne at legemidler kan inngå på listen over legemidler som dekkes av folketrygden.
 - Relevante EØS/EFTA-bestemmelser: EØS-avtalens vedlegg 2, kap. XIII, rådsdirektiv 89/105/EØF.
- *Oversende ESA lister over reseptpliktige legemidler*
I følge EØS-regelverket skal medlemsstatene (Statens legemiddelkontroll) utarbeide lister over alle reseptpliktige legemidler i landet. Listen skal oppdateres årlig og oversendes ESA annet hvert år. Endringer skal rapporteres til ESA hvert år og på forespørsel til andre EØS-land.
 - Relevante EØS/EFTA-bestemmelser: EØS-avtalens vedlegg II, kap. XIII, rådsdirektiv 92/26/EØF.

3.16 Utenriksdepartementet (UD)

Utenriksdepartementet er ansvarlig for følgende politikkområder:

- Utenrikspolitikken (herunder forvaltningen av EØS-avtalen og koordinering av fagdepartementenes arbeid)
- sikkerhetspolitikk,
- handelspolitikken (sammen med Nærings- og handelsdepartementet),
- bistandspolitikken,
- ressurs- og miljøpolitikken og
- informasjon om Norge.

Det er ikke funnet forvaltningsorganer under Utenriksdepartementet som har ansvar for EØS-oppgaver. Utenriksdepartementet har imidlertid ansvaret for én EØS-oppgave:

3.16.1 Utenriksdepartementet (UD)

Andre oppgaver eller myndighetsområder som følger av forpliktelser i EØS-avtalen

- *Oversettelse av alle rettsakter til norsk*

Omlag ti årsverk i UD knytter seg til oversettelse av EF-rettsakter. For samme formål kjøpes det i tillegg eksterne oversettelsestjenester etter behov. Kravet til oversettelse til norske skrives fra EØS-avtalens artikkel 129 og artikkel 6 i EØS-komiteens prosedyreregler, vedtatt ved EØS-komiteens beslutning 1/94.

Også Rundskriv fra Statsministerens kontor av 30. mai 1997 krever oversettelse av rettsakter som innlemmes i EØS-avtalen. I følge dette rundskrivet skal rettsaktene være oversatt før Stortinget mottar og behandler dem i forkant av EØS-komiteens beslutning.

- Relevante EØS/EFTA-bestemmelser: EØS-avtalens art. 129. Artikkel 6 i EØS-komiteens prosedyreregler som ble vedtatt i EØS-komiteens beslutning 1/94.
- Relevant norsk lovgivning: I rundskriv fra Statsministerens kontor av 30. mai 1997 (punkt 4.2).

3.17 EØS-oppgaver som gjelder alle, eller mange, forvaltningsorganer

3.17.1 Offentlige anskaffelser

Alle forvaltningsorganer er omfattet av EØS-regelverket om offentlige anskaffelser. Ved anskaffelser over visse terskelverdier (1,65 mill. kr for varer og tjenester og 41,5 mill. kr. for bygg og anlegg) har man en rekke forpliktelser.

Informasjons- og veiledningstjenester

- *Kunngjøring av anskaffelser*
Alle forvaltningsorganer må kunngjøre hver anskaffelse – både i form av en årlig plan og i forkant av hver enkelt anskaffelse. Kunngjøringen skal skje i EUs lysingsblad; Official Journal og det skal brukes et standard skjema.

Rapportering av informasjon

- *Rapport i etterkant av anskaffelser*
Alle forvaltningsorganer må utarbeide en rapport i etterkant av hver anskaffelse som skal sendes ESA hvis ESA anmoder om dette.
- *Statistikkrapporter*
Alle forvaltningsorganer må utarbeide årlige statistikkrapporter som oversendes ESA.

Andre oppgaver eller myndighetsområder som følger av forpliktelser i EØS-avtalen

- *Valg av standard anskaffelsesprosedyre*
Alle forvaltningsorganer må følge en av tre standard anbudsprosedyrer med fastsatte minimumsfrister for mottak av forespørsel/anbud.

Kilder for offentlige anskaffelser:

- Relevante EØS/EFTA-bestemmelser: EØS-avtalens vedlegg XVI og rådsdirektiv 92/50/EF (tjenestekjøp), rådsdirektiv 93/36/EF (varekjøp) og rådsdirektiv 93/37/EF (bygg og anlegg).
- Relevante norsk lovgivning: Lov om offentlige anskaffelser m.v. av 27.11.92 nr. 116.

Også private foretak omfattes av et tilsvarende regelverk for de såkalte forsyningssektorene; vann- og elektrisitetsforsyning, transportsektoren og telekommunikasjon.

3.17.2 Offentlig støtte

I EØS-avtalen er det et omfattende regelverk om offentlig støtte som gjelder alle forvaltningsorganer. Støtte over visse terskelverdier er rapporteringspliktig.

Rapportering av informasjon

Det er tre rapporteringsforpliktelser på dette området:

- *Notifisering av nye støtteordninger til ESA*
Alle offentlige organer som oppretter ny, eller endrer eksisterende offentlig støtteordning må på forhånd notifisere Nærings- og handelsdepartementet om dette på eget skjema. Departementet videresender opplysningene til ESA. Ordningene må være godkjente av ESA før de iverksettes.
 - *Forhåndsmelding til ESA om støtte utenfor eksisterende støtteordninger og til spesielle sektorer*
Offentlige organer skal også rapportere via Nærings- og handelsdepartementet til ESA planlagte enkelttildelinger dersom det er tale om;
 - enkelttildelinger utenfor rapporterte støtteordninger
 - støtte til jern- og stålindustrien
 - støtte til forskning og utvikling
 - støtte til syntetisk fiberindustriTildelinger må være godkjent av ESA før de iverksettes.
 - *Melding om utbetalt støtte til ESA*
Alle forvaltningsorganer som forvalter offentlig støtteordninger skal årlig rapportere til Nærings- og handelsdepartementet opplysninger om utbetalt støtte. (To versjoner med ulik detaljeringsgrad avhengig av støttens omfang.)
- Relevante EØS/EFTA-bestemmelser: EØS-avtalens protokoller 26 og 27 og avtalens vedlegg XV.
 - Relevant norsk lovgivning: Lov om offentlig støtte av 27.11.92 nr. 117.

3.17.3 Konsekvensutredninger

Andre oppgaver eller myndighetsområder som følger av forpliktelser i EØS-avtalen

- *Konsekvensutredninger*
Alle forvaltningsorganer skal konsekvensutrede tiltak som kan ha konsekvenser for miljø, naturressurser eller samfunn i henhold til bestemmelsene i Plan- og bygningslovens kap. VII-a. Tiltakene som omfattes er spesifisert i vedlegg "1" til Forskrift om konsekvensutredninger av 13.12.96 nr. 1145 som er en tilpasning til vedleggene til rådsdirektiv 85/337/EØF. Bestemmelsene om konsekvensutredning kom inn i loven i 1990. Motivene for lovendringen var blant annet å tilpasse seg rådsdirektiv 85/337/EØF samt tilsvarende bestemmelser i våre naboland. EF-direktiv 85/337/EØF ble innlemmet i EØS-avtalen fra og med 1. januar 1994.

Bakgrunnen for revisjonen av Plan- og bygningsloven i Ot.prp. nr. 24 (1994-95) var ytterligere tilpasning samt et utkast til revisjon av dette direktivet. Det reviderte direktivet hadde en mer detaljerte tiltaksliste og bygger på pliktregler mens det norske regelverket var basert på forvaltningens skjønn. Etter tilpasning av det norske regelverk vill flere tiltak enn tidligere kreve konsekvensutredning.

- Relevante EØS/EFTA-bestemmelser: EØS-avtalens vedlegg XX, rådsdirektiv 85/337/EØF.
- Relevant norsk lovgivning: Plan- og bygningsloven av 14.6.85 nr. 77 og Forskrift om konsekvensutredninger av 13.12.96 nr. 1145.

3.17.4 Notifisering av utkast til tekniske forskrifter

Rapportering av informasjon

- *Oversending av utkast til tekniske forskrifter til ESA*
Alle utkast til tekniske forskrifter i Norge skal notiseres til ESA. Forskriftene skal ikke iverksettes før tidligst tre måneder etter at utkastene er sendt ESA. (Norge notifiserte 11 utkast til tekniske forskrifter i løpet av 1997.) Denne prosedyren ble etablert i juli 1989 mellom EFTA og EF og videreført under EØS-avtalen.
 - Relevant EØS/EFTA-bestemmelse: Rådsdirektiv 83/189/EØF.

4 OVERVÅKING, KONTROLL OG HÅNDHEVELSE

EØS-oppgavene utføres ofte i nært samarbeid med ESA og andre EU- eller EFTA-organer. Det er derfor naturlig å gi en kort presentasjon av de viktigste EFTA- og EU-organene som norske forvaltningsorganer samarbeider med som ledd i å oppfylle sine EØS-forpliktelser.

4.1 EFTAs overvåkingsorgan (ESA):

EFTAs overvåkingsorgan (ESA) skal sammen med Kommisjonen sørge for etterlevelsen av forpliktelsene i EØS-avtalen. ESAs myndighetsområde tilsvarer den som er gitt Kommisjonen innen det området EØS-avtalen dekker. Med unntak for overvåkingen av konkurransereglene (konkurransområdet er nærmere beskrevet under avsnitt 2.1.2), har ESA bare myndighet til å overvåke anvendelsen av avtalen på EFTA-landenes territorier (Norge, Island og Liechtenstein).

4.1.1 Bestemmelser som regulerer ESAs myndighetsområde

Myndigheten til ESA er regulert i EØS-avtalens hoveddel og protokoller, samt i Avtalen om opprettelse av et overvåkingsorgan og en domstol (ODA).

EØS-AVTALEN

Artikkel 108 i EØS-avtalen bestemmer at det skal opprettes et uavhengig overvåkingsorgan og artiklene 109 og 110 bestemmer ESAs myndighet og oppgaver og omhandler også samarbeidet mellom ESA og Kommisjonen.

I tillegg handler seks protokoller i EØS-avtalen om ESAs oppgaver og myndighet på områdene konkurranse og offentlig støtte:

- protokoll 21: myndigheten på konkurranseområdet
- protokoll 23: samarbeidet med Kommisjonen på konkurranseområdet
- protokoll 24: samarbeidet med Kommisjonen om tilsyn med foretakssammenslutninger
- protokoll 25: myndigheten innen kull- og stålproduksjon på konkurranseområdet
- protokoll 26: myndighet innen offentlig støtte
- protokoll 27: samarbeidet med Kommisjonen innen offentlig støtte

Se ellers vedlegg ”1” om EØS-avtalens oppbygging.

AVTALE OM OPPRETTELSE AV ET OVERVÅKINGSORGAN OG EN DOMSTOL

EFTA-statene ble under EØS-forhandlingene enige om at det skulle inngås en avtale om opprettelse av et overvåkingsorgan og en domstol (ODA). Avtalen ble undertegnet samtidig med EØS-avtalen i Oporto den 2. mai 1992.

ODA har fem protokoller som regulerer ESAs virksomhet:

- Protokoll 1 gjelder anvendelse av EØS-avtalens protokoll 1 om generelle EØS-tilpasninger av rettsakter. Her bestemmes det på hvilke områder ESA skal utføre oppgavene som er spesifisert i EF-rettsakter der disse henviser til Kommisjonen.
- Protokoll 2 regulerer ESAs fullmakter innen offentlige innkjøp
- Protokoll 3 regulerer ESAs fullmakter innen offentlig støtte
- Protokoll 4 handler om ESAs oppgaver og myndigheter på konkurranserettens område
- Protokoll 6 handler om rettsevne, privilegier og immunitet for ESA

I neste avsnitt vil vi komme nærmere inn på innholdet i disse protokollene.

4.1.2 ESAs myndighet og oppgaver

ESAs myndighet varierer etter fagområder. ESAs viktigste oppgaver er å overvåke og forfølge eventuelle overtredelser av EØS-forpliktelser. På områder som konkurranse, offentlig støtte og offentlige innkjøp har ESA utvidet myndighet. I tillegg har ESA spesielle oppgaver og myndigheter overfor næringsmiddelbedrifter, tekniske forskrifter, kontroll av Edb-systemer i luftfartssektoren og når det gjelder mottak av rapporter på tre fagområder (produksikkerhet, næringsmidler og kjemikalier).

OVERVÅKING AV GJENNOMFØRINGEN AV EØS-FORPLIKTELSE I NASJONAL RETT

Rettsakter som er vedtatt i EØS-komiteen må notifiseres til ESA når de er gjennomført i nasjonal rett. EFTA-statene skal oversende ESA alle nasjonale bestemmelser samt korresponderende bestemmelser i rettsaktene. Til dette formål benyttes et eget skjema fra ESA.

ESA kan granske mulige overtredelser av EØS-avtalen og tilhørende rettsakter, enten på eget initiativ, eller på grunnlag av klage. Dersom ESA finner at en EFTA-stat har unnlatt å oppfylle en EØS-forpliktelse, tar ESA uformell kontakt med myndighetene i den aktuelle staten. Bakgrunnen kan være mangelfull gjennomføring i nasjonal rett, eller overtredelser av gjeldende EØS-regelverk.

Dersom man ikke finner en løsning etter de første kontakter, er det vanlig at ESA sender et uformelt brev som gjør oppmerksom på den påståtte overtredelsen – et såkalt ”Pre-31-letter” (Navnet henspiller på artikkel 31 i ODA-avtalen).

Etter en tid med uformelle kontakter mellom ESA og medlemsstaten vil så ESA kunne ”åpne en sak” ved at de sender medlemsstaten en ”formal notice” – eller et ”åpningsbrev”. Dette er et formelt brev som advarer om at hvis ikke overtredelsen bringes til opphør, så vil ESA kunne sende en ”grunnlagt uttalelse” i tråd med artikkel 31 i Avtale om opprettelse av et

overvåkingsorgan og en domstol (ODA). En grunnlagt uttalelse fra ESA er å betrakte som en siste advarsel før ESA bringer overtredelsen inn for EFTA-domstolen. De aller fleste saker løses imidlertid uten at det sendes noe åpningsbrev eller grunnlagt uttalelse fra ESA. (Se avsnitt 2.4 for en gjennomgang av ESA sine klagesaker mot Norge.)

I vedlegg til ESAs årsmeldinger er det en tabell med oversikt over gjennomføringsstatusen til alle EØS-rettsaker og indikasjon på om det er sendt åpningsbrev, grunnlagt uttalelse eller om saken er oversendt EFTA-domstolen. Denne tabellen er også lagt ut på internett under EFTAs hjemmeside: <http://www.efta.int/>

OMRÅDER MED UTVIDET MYNDIGHET

Konkurransområdet

På konkurranseområdet har ESA følgende oppgaver:

- Vurdere på eget initiativ, på anmodning fra EFTA-stater eller fysiske og juridiske personer som påberoper seg en berettiget interesse, om forbudet mot samordnet opptreden (artikkel 53) eller mot utnyttelse av dominerende stilling (artikkel 54) overholdes. Når det gjelder samordnet opptreden vurderes det om unntakene etter artikkel 53 nr. 3 er oppfylt.
- På anmodning fra foretak skal ESA utstede negativattest som fastslår at det på bakgrunn av de forhold som er kjent ikke er grunn til å gripe inn i henhold til artikkel 53 eller 54 i EØS-avtalen.
- Motta meldinger hvor parter ønsker å påberope seg unntakene i artikkel 53 nr. 3 om samordnet opptreden.
- Dersom utviklingen gir grunn til å anta at konkurransen begrenses eller vris, kan ESA beslutte å foreta en generell undersøkelse. En slik undersøkelse kan bety at man anmoder eller pålegger foretak å gi ut opplysninger, eventuelt kontrollerer (ved meldt eller uanmeldt besøk) foretak og tar kopi av (eventuelt beslaglegger) alle relevante bøker og andre forretningsdokumenter i de aktuelle foretak. En undersøkelse kan ende med at ESA ilegger bøter.

I alle konkurransesaker skal kopier av anmodninger og meldinger, dokumenter fra Kommisjonen og klager og underretninger umiddelbart oversendes til vedkommende myndighet i EFTA-statene (i Norge Konkurransetilsynet). ESA skal i tillegg stå i nær og løpende kontakt med vedkommende myndighet i EFTA-statene.

Rettskilder: ODA, protokoll 4, kapittel 2, artikkel 10. Se også "Lov om konkurranseregler i EØS-avtalen m.v." av 27.11.92, nr. 110.

Offentlig støtte

På området offentlig støtte skal planlagte nye eller endringer av eksisterende støtteordninger og nye tildelinger utenfor eksisterende støtteordninger i EFTA-statene, notifiseres ESA. I visse tilfeller må også opplysninger om eksisterende støtteordninger rapporteres til ESA. EFTA-statene skal i tillegg årlig rapportere opplysninger om tildelt støtte innenfor alle eksisterende støtteordninger.

Nye støtteordninger kan ikke innføres i EFTA-statene før de er godkjent av ESA. Dersom ESA finner at en støtteordning ikke er forenlig med EØS-avtalen skal den treffe vedtak om at EFTA-staten må oppheve eller endre støtten. Dersom EFTA-staten ikke retter seg etter vedtaket kan ESA forelegges saken for EFTA-domstolen.

Rapporteringen av offentlig støtte er en EØS-oppgave som angår mange forvaltningsorganer og er derfor beskrevet under et eget punkt i kapittel 3 (Se punkt 3.17).

Rettskilder: ODA, protokoll 3 og "Lov om offentlig støtte" av 27.11.92, nr. 117.

Offentlige innkjøp

På området offentlige innkjøp har ESA mulighet til å benytte en egen prosedyre dersom man mener det foreligger en klar og åpenbar overtredelse av EØS-avtalen. 21 dager etter at EFTA-staten er blitt underrettet av ESA om dette, skal EFTA-staten enten bringe overtredelsen til opphør, gi en grunnlagt redegjørelse eller melde ifra om at kontraktstildelingen er avbrutt.

Fram til sommeren 1998 er ikke denne prosedyren benyttet av ESA. Man baserer seg på den vanlige prosedyren for overtredelser av bestemmelser i EØS-avtalen og tilhørende rettsakter.

Alle forvaltningsorganer har EØS-oppgaver i den grad de foretar anskaffelser over terskelverdiene i EØS-avtalen. Denne oppgaven er derfor beskrevet i et eget punkt under kapittel 3 (Se punkt 3.17).

(Rettskilder: ODA, protokoll 2 og "Lov om offentlig anskaffelser m.v." av 27.11.92, nr. 116.)

SÆRSKILTE MYNDIGHETSOMRÅDER

ESA har særskilt myndighet på følgende områder:

Inspeksjoner av næringsmiddelbedrifter:

ESA har to ansatte veterinærer på heltid som med hjemmel i flere EØS-rettsakter foretar inspeksjoner av næringsmiddelbedrifter i Norge, Island og Liechtenstein. Det er særlig slakterier, kjøtt- og fiskeforedlingsbedrifter og oppdrettsanlegg for fisk som inspiseres.

Denne inspeksjonsrutinen påvirkes ikke av veterinæravtalen som medførte en revisjon av EØS-avtalens vedlegg I og som ble vedtatt i EØS-komiteen den 17. juli 1998 (se EØS-avtalens vedlegg I).

Kontroll av utkast til tekniske forskrifter:

ESA skal vurdere utkast til tekniske forskrifter som EFTA-statene må notifisere. EFTA-statene skal ikke iverksette forskriften før tre måneder etter at ESA er notifisert. I løpet av denne perioden skal ESA ta stilling til om forskriftene forårsaker tekniske handelshindringer (for eksempel ved å referere til nasjonale spesifikasjoner eller ved å kreve særskilte nasjonale sertifikater) eller om de er i strid med eksisterende EØS-rettsakter. Prosedyren ble etablert i 1989 og videreført i EØS-avtalen (se EØS-avtalens vedlegg II, kapittel XIX).

EDB-baserte reservasjonssystemer i luftfartssektoren:

ESA har en spesiell fullmakt til å innhente opplysninger om bruk av EDB-baserte reservasjonssystemer i luftfartssektoren. Enhver plikter uten hinder av taushetsplikt å gi ESA, Kommisjonen og EFTA-domstolen de opplysninger de måtte ønske, og å tillate kontroller, for dette formål. ESA kan også ilegge bøter for brudd dette regelverket (rettskilder: EØS-avtalens vedlegg XIII, kap. 6, punkt 63 (Rådsforordning (EØF) nr. 2299/89 og Luftfartsloven (av 11.6.93 nr. 101) kap. XVI).

Vurdering av meldinger fra EFTA-statene:

- **Produktsikkerhet:**
ESA skal formidle meldinger som angår nasjonale tekniske spesifikasjoner mellom EFTA og EU der man formoder samsvar med de viktigste kravene til sikkerhet, og iverksette tiltak når ESA finner at formodningen om samsvar må trekkes tilbake. Alle EFTA-stater skal notisere hvilke nasjonale organer de har utpekt til å utføre samsvarsvurderinger i henhold til bestemmelser i EØS-rettsakter på produktsikkerhetsområdet. Det er også etablert en meldingsrutine til ESA i tilfelle et produkt kan medføre alvorlig og umiddelbar helsefare for forbrukere (se EØS-avtalens vedlegg II, kapittel XIX).
- **Næringsmidler:**
EFTA-statene kan fastsette bestemmelser på næringsmiddelområdet som er mer spesifikke enn bestemmelsene i EØS-rettsaktene, men de må da notisere ESA på forhånd (se EØS-avtalens vedlegg II, kapittel XII).
- **Kjemikalier:**
ESA skal notiseres i forbindelse med registreringen av nye og eksisterende kjemikalier i henhold til EØS-rettsakter. Behandlingen av slike meldinger skjer i nært samarbeid med eksperter i Kommisjonen, i European Chemical Bureau (institutt underlagt Kommisjonen) og medlemslandene i hele EØS-området (se EØS-avtalens vedlegg II, kapittel XV).

4.1.3 Rapporteringer av opplysninger fra EFTA-statene til EFTA/ESA

En rekke forvaltningsorganer i EFTA-statene må rapportere opplysninger til EFTAs faste komité eller til ESA. Det følger av forpliktelser i EØS-rettsakter som EFTA-statene har delegert til forvaltningsorganene. Det kan være snakk om statusrapporter og faglige rapporter eller oversendelse av oppdaterte lister over akkrediterte organer.

ESA utveksler slike opplysningene med tilsvarende opplysninger fra Kommisjonen i henhold til protokoll 1 i EØS-avtalen.

Når det er fastslått i EØS-avtalen at et bestemt forvaltningsorgan skal rapportere opplysninger til for eksempel ESA, betyr det ikke at opplysningene sendes direkte til ESA. Vanligvis sendes alle opplysninger først til faglig overordnet departement. Deretter sender fagdepartementet opplysningene til Utenriksdepartementet som videresender disse til vår EU-delegasjon i Brussel. I siste instans overleverer EU-delegasjonen informasjonen til ESA. I noen tilfeller skal opplysningene til en komité eller til et direktorat under Kommisjonen. I så fall er det ESA som er ansvarlig for å oversende opplysningene til Kommisjonen.

I mange tilfeller er tidsfristene så knappe at forvaltningsorganet og sluttmottaker i utlandet blir enige om at opplysningene kan sendes uformelt direkte til sluttmottaker samtidig som de sendes gjennom de formelle kanaler.

4.2 EFTA-domstolen og EF-domstolen

Twister om forståelsen av EØS-avtalen og tilhørende rettsakter skal føres for EFTA-domstolen og EF-domstolen (jfr. artikkel 108 (2) i EØS-avtalen). Fram til sommeren 1998 var det ennå ikke falt noen dom i EFTA-domstolen om manglende utførelse av EØS-oppgaver i Norge.

PREJUDISIELL TOLKNING:

Norske domstoler kan be om prejudisiell uttalelser fra EFTA-domstolen. Artikkel 34 i ODA gir nasjonale domstoler mulighet til å anmode om slike uttalelser fra EFTA-domstolen. Uttalelser er ikke bindende for de nasjonale domstolene. Fram til sommeren 1998 hadde norske domstoler benyttet denne muligheten ti ganger. (Uttalelsene er listet under vevstedet til EFTA-domstolen; <http://www.efta.int/structure/court/efta-crt.cfm>)

EØS-avtalens artikkel 107 (jfr. protokoll 34) gir også adgang for nasjonale domstoler i EFTA-statene til å stille prejudisielle tolknings spørsmål direkte til EF-domstolen. Svaret skal være bindende. I Norge antok man at dette vil stride mot Grunnlovens §88 om at Høyesterett dømmer i siste instans, og regjeringen har derfor slått fast at det ikke er aktuelt å tillate slike spørsmål.

4.3 EFTAs faste komité

EFTAs faste komité er det høyeste organ i EFTA-pilaren for behandling av politiske saker. Komiteens viktigste funksjon er å tjene som et samordningsorgan for EFTA-statene før møtene i EØS-komiteen eller EØS-rådet.

I avtalen om EFTAs faste komité er det nedfelt hvilke beslutningsprosedyrer som skal gjelde i komiteen samt hvilke oppgaver komiteen skal ha. Det er også vedtatt retningslinjer for på hvilke områder EFTAs faste komité skal utføre oppgaver der det i rettsaktene henvises til Kommisjonen (se protokoll 1 i avtale om EFTAs faste komité og Vedlegg 1 til St.prp. 101 1991-92).

Når det gjelder kontakten med nasjonale myndigheter skal EFTAs faste komite:

- Ha ansvar for oppgaver som har med oppsummering, sammenstilling eller bearbeiding av opplysninger som mottas,
- forvalte og ajourføre lister som medlemslandene sender inn, for eksempel lister over meldte organer,
- på det veterinære og plantesanitære området utpeke referanselaboratorium i medlemsstatene,
- ha ansvaret for standardiseringsoppgaver og forvalte ordningen med samsvars vurderinger,
- på energiområdet rådføre seg med medlemsstatene hvert kvartal,
- ha ansvar for saker som angår yrkesopplæring, gjensidig godkjenning av diplomer og fri bevegelighet for arbeidstakere,
- på miljøområdet forvalte lister over ulykker og sørge for utveksling av opplysninger,
- innen selskapsretten underrette medlemsstater som ikke oppfyller kravet til minstekapital for åpne aksjeselskaper.

4.4 EUROSTAT

”EUROSTAT” er EUs statistiske kontor og ligger i Luxembourg. Et viktig bindeledd mellom EUROSTAT og EU-statene er EU-statenes statistiske rådgivere, ”The Office of the Statistical Adviser” (OSA) i Luxembourg.

EFTA-landene har opprettet en tilsvarende enhet med betegnelsen ”EFTA-statenes statistiske rådgivere”. Enheten omtales som EFTA OSA og ligger i likhet med OSA i Luxembourg.

Statistikksam arbeidet er regulert i EØS-avtalens protokoll 30 og vedlegg XXI. Mye arbeid har vært nedlagt i å legge om norske statistikker og statistiske nomenklatur til internasjonale standarder og formater som benyttes av EUROSTAT.

En del forvaltningsorganer i Norge rapporterer statistikk til EUROSTAT. Statistisk sentralbyrå og Norges bank er de viktigste (se avsnitt 3.3.4 og 3.3.3 over). Noen forvaltningsorganer leverer også statistikk via Statistisk sentralbyrå til EUROSTAT.

Vedlegg:

- 1) EØS-avtalens oppbygging og innlemming av nye rettsakter
- 2) Begreper og forkortelser i rapporten
- 3) Vedlegg til kapittel 2: "Samlet vurdering av EØS-oppgavene"
- 4) Ytterligere informasjon om EØS-avtalen og EØS-oppgaver
- 5) Rapportens kilder
- 6) Alfabetisk liste over forvaltningsorganer med EØS-oppgaver

VEDLEGG 1: EØS-AVTALENS OPPBYGGING OG INNLEMMING AV NYE RETTSAKTER

EØS-AVTALEN BESTÅR AV FØLGENDE HOVEDELEMENTER:

- **Hoveddel (129 artikler)**
Publisert i særskilt vedlegg nr. 1 til St.prp. nr. 100 (1991-92). Hoveddelen er ikke blitt revidert etter signeringen av EØS-avtalen.
- **49 protokoller**
Publisert i Særskilt vedlegg nr. 1 til St.prp. nr. 100 (1991-92). Med unntak av protokoll 47 henviser ikke protokollene til EØS-rettsakter. Protokollene revideres fortløpende.
- **22 vedlegg**
Vedleggene henviser til EF-rettsakter som her omtales som "EØS-rettsakter" når de er vedtatt i EØS-komiteen og innlemmet i EØS-avtalen. Vedleggene revideres fortløpende.

TILPASNING AV RETTSAKTENE OG GJENNOMFØRINGEN I NORGE

Leser man rettsaktene som er innlemmet i EØS-avtalen vil man ikke finne en eneste EØS-oppgave – norske myndigheter og forvaltningsorganer er ikke nevnt noen steder. Dette skyldes at rettsaktene ikke inneholder tilpasninger til EØS-avtalen. Tilpasningene finner man i EØS-avtalens vedlegg og protokoller som referer til disse rettsaktene. Spesielt er protokoll 1 viktig her. Protokoll 1 inneholder generelle EØS-tilpasninger som gjelder alle rettsaktene og inneholder blant annet følgende bestemmelser:

- *Oversendelse av opplysninger:*
Der det i EF-rettsaktene er nevnt at opplysninger skal oversendes Kommissjonen skal opplysninger fra EFTA-land oversendes til ESA og EFTAs faste komité (om det er ESA eller EFTAs faste komité som skal være mottaker bestemmes i henholdsvis Avtale om opprettelse av et overvåkingsorgan og en domstol (protokoll 1, artikkel 1) og i Avtale om EFTAs faste komite (protokoll 1, artikkel 1).
- *Utarbeidelse av rapporter o.l.:*
Der det i EF-rettsaktene er nevnt at Kommissjonen skal utarbeide rapporter eller foreta en vurdering eller lignende, skal ESA (der det er hensiktsmessig) også utarbeide rapporter og vurderinger.
- *Offentliggjøring av opplysninger:*
Der det i EF-rettsaktene er nevnt at opplysninger skal offentliggjøres i De Europeiske Fellesskaps Tidende, skal EFTA-land offentliggjøre opplysninger i en egen EØS-avdeling av De Europeiske Fellesskaps Tidende.
- *Rettsaktens innledninger:*
EF-rettsaktens innledninger er ikke tilpasset EØS-avtalens formål og er bare relevante i den utstrekning de er nødvendige for en riktig fortolkning og anvendelse av rettsaktene innenfor avtalens ramme.

- *Ikrafttreden av rettsaktene:*

Bestemmelser om ikrafttreden av EF-rettsaktene gjelder ikke i forhold til EØS-avtalen. Iverksettelsestidspunktet og tidsfrister bestemmes etter EØS-avtalens artikkel 129 (3) og av bestemmelser om overgangsordninger. (Se art. 102, 103 og 104.)

Protokoll 35 krever at lovregler som gjennomfører EØS-regler skal gå foran andre lovregler i tilfelle av konflikt. Denne bestemmelsen er gjennomført i norsk rett i § 2 i EØS-loven (Lov av 27.11. 92, nr. 109).

INNLEMMING AV NYE RETTSAKTER I EØS-AVTALEN

Nye EF-rettsakter innlemmes i EØS-avtalen etter at de er vedtatt i EØS-komiteen hvor representanter for de to partene (EU og EFTA unntatt Sveits) møtes. Sommeren 1998 henviste vedleggene i EØS-avtalen til nærmere 2500 EØS-rettsakter.

De første 1300 rettsaktene som ble innlemmet i EØS-avtalen ved signeringen av avtalen, ble publisert i særskilt vedlegg nr. 2 (12 bind) til St.prp. nr. 100 (1991-92). I den såkalte "tilleggspakken" ble ca. 500 EF-rettsakter innlemmet i EØS-avtalen. Disse ble publisert i særskilt vedlegg 2 (12 bind) til St.prp. 40 (1993-94). Dette er rettsakter som kom til i tiden fra 31. juli 1991 til 1. januar 1994. Senere EØS-rettsakter er ikke publisert i noen samlet offisiell form i Norge.

EØS-REGELVERKETS VIRKNING I NORGE

De generelle bestemmelser om EØS-avtalens virkning i Norge finner vi i EØS-loven (lov av 27.11. 92, nr. 109). Her er det blant annet bestemt at EØS-avtalens hoveddel skal gjelde som norsk lov, og at lover som tjener til å oppfylle Norges forpliktelser etter avtalen i tilfelle konflikt skal gå foran andre bestemmelser som regulerer samme forhold. Norske myndigheter er også unntatt fra lovbestemt taushetsplikt når de gir opplysninger til ESA og EFTA-domstolen.

For at pålegg om å utføre oppgaver i EØS-rettsakter skal forplikte norske subjekter må hver enkelt rettsakt gjennomføres i norsk rett. Det betyr at

- forordninger vedtas ordrett som norsk forskrift.
- direktiver gjennomføres om nødvendig i egne lov- og forskriftsbestemmelser, som regel i en omarbeidet form.

PUBLISERING AV EØS-RETTSAKTER

EØS-rettsakter i offisiell norsk oversettelse kan bestilles fra Lovdata, eller man kan søke etter dem selv på Lovdatas database Norim.

EFTA-sekretariatet har utgitt en oppdatert versjon av vedleggene og protokollene til EØS-avtalen (ikke rettsaktene). Teksten er å jour fram til september 1996 og kan bestilles fra;

EFTA Secretariat, Publication Unit
74 Rue de Trèves
1040 Bruxelles
BELGIA

De oppdaterte vedleggene og protokollene kan også lastes ned fra EFTA-sekretariatets hjemmeside på Internett under adressen: <http://www.efta.int/>

Utenriksdepartementet har på sitt nettsted "Møteplass Europa" også lagt ut EØS-avtalen med oppdaterte vedlegg og protokoller (ikke rettsaktene). I skrivende stund er vedleggene og protokollene på UD's sider ajourført per 31.12.97. "Møteplass Europa" finnes på internett under adressen: <http://www.ud.dep.no/>

VEDLEGG 2: BEGREPER OG FORKORTELSER I RAPPORTEN

DG

Forkortelse for Direktorat General, eller Generaldirektorat. Brukes her som forkortelse på generaldirektoratene under Kommisjonen.

Departementsforkortelser

Departementene omtales med de forkortelser som står oppført i parentes i tittellinjene i underkapitlene til kapittel 3.

EF-rettsakter:

Er sekundærlovgivningen i EU som kan være

- **rådsforordninger,**
- **rådsdirektiver** (en forkortet betegnelse da noen direktiver etter Maastricht-avtalen skal omtales som "Europaparlamentets og Rådets direktiv..."),
- **kommisjonsdirektiver** (direktiver vedtatt av Kommisjonen etter fullmakt gitt av Rådet),
- **rådsbeslutninger,**
- **rådsresolusjoner** eller
- **rådsrekommendasjoner.**

ESA

En forkortelse for EFTA Surveillance Authority som på norsk heter EFTAs overvåkingsorgan.

EU-delegasjonen

Brukes som betegnelse på Norges faste delegasjon til EU som ligger i Brussel. Fagstasjonen hadde våren 1998 åtte diplomater og femten fagråder.

EUROSTAT

Er EUs statistiske kontor som er plassert under Kommisjonen.

EØS/EFTA-bestemmelser

Brukes som fellesbetegnelse på bestemmelser i EØS-avtalen, tilhørende rettsakter og i EFTA-avtaler som angår EØS-samarbeidet.

EØS-oppgaver

Oppgaver som EØS-avtalen og tilhørende rettsakter forplikter forvaltningen til å utføre (se avsnitt 1.2. i rapporten).

EØS-rettsakter

Betegner de EF-rettsakter som er vedtatt i EØS-komiteen og som dermed er innlemmet i EØS-avtalen. Noen steder omtales EØS-rettsaktene som "tilhørende rettsakter" (til EØS-avtalens tekst).

Forvaltningsorganer

Betegner departementer og direktorater og andre statsetater som kan ha ansvar for EØS-oppgaver.

Kommisjonen

Betegner Europakommisjonen i EU.

Offentlig støtte

Omtales i tidlige EØS-dokumenter gjerne som ”statsstøtte”. Betegnelsen ”offentlig støtte” viser at området dekker støtte fra både statlig og kommunal sektor. Det er også denne betegnelsen Nærings- og handelsdepartementet bruker i dag.

OSA EFTA

Forkortelsen for EFTAs statistiske rådgivere i Luxembourg. EFTAs motstykke til EFs statistiske rådgivere – Office of the Statistical Adviser (OSA) – i Luxembourg.

VEDLEGG 3: VEDLEGG TIL KAPITTEL 2: "SAMLET VURDERING AV EØS- OPPGAVENE"

EØS-OPPGAVER FORDELT PÅ DEPARTEMENTSOMRÅDER

Datagrunnlaget for stolpediagrammet under avsnitt 2.1.:

INFORMASJONS- OG VEILEDNINGSTJENESTER

Forpliktende EØS-oppgaver av typen informasjons- og veiledningstjenester fant vi bare under følgende seks departementsområder (antall oppgaver i parentes):

- Kirke-, undervisning- og forskningsdepartementets område (4)
- Nærings- og handelsdepartementets område (4)
- Samferdselsdepartementets område (3)
- Sosial- og helsedepartementets område (3)
- Arbeids- og administrasjonsdepartementets område (2)
- Miljødepartementets område (1)

OVERVÅKING, KONTROLL OG INNHENTING AV INFORMASJON

Opgaver av typen overvåking, kontroll og innhenting av informasjon fant vi under de fleste departementsområdene (antall oppgaver i parentes):

- Landbruksdepartementets område (45)
- Kommunal- og regionaldepartementets område (23)
- Finansdepartementets område (21)
- Samferdselsdepartementets område (17)
- Nærings- og handelsdepartementets område (15)
- Sosial- og helsedepartementets område (14)
- Arbeids- og administrasjonsdepartementets område (7)
- Fiskeridepartementets område (5)
- Justisdepartementets område (5)
- Miljødepartementets område (5)
- Kulturdepartementets område (4)
- Olje- og energidepartementets område (1)

RAPPORTERING AV INFORMASJON

De aller fleste departementsområder hadde også forvaltningsorganer med oppgaver av typen rapportering av informasjon (antall oppgaver i parentes):

- Nærings- og handelsdepartementets område (18)
- Samferdselsdepartementets område (16)
- Kommunal- og regionaldepartementets område (12)

-
- Finansdepartementets område (11)
 - Landbruksdepartementets område (10)
 - Miljødepartementets område (7)
 - Olje- og energidepartementets område (5)
 - Sosial- og helsedepartementets område (5)
 - Arbeids- og administrasjonsdepartementets område (4)
 - Fiskeridepartementets område (2)
 - Kirke-, undervisning- og forskningsdepartementets område (1)
 - Justisdepartementets område (1)
 - Kulturdepartementets område (1)

ANDRE OPPGAVER

Andre oppgaver dekker for eksempel komitedeltakelse i forbindelse med utføringen av EØS-pålagte oppgaver (unntatt regelutvikling og policy-utvikling), intern omorganisering av rutiner som følge av EØS-forpliktelser eller utpeking av tekniske kontrollorganer. Denne oppgavetypen fordeler seg slik under de ulike departementsområdene (antall oppgaver i parentes):

- Samferdselsdepartementets område (9)
- Finansdepartementets område (8)
- Nærings- og handelsdepartementets område (3)
- Kommunal- og regionaldepartementets område (3)
- Arbeids- og administrasjonsdepartementets område (3)
- Landbruksdepartementets område (2)
- Miljødepartementets område (2)
- Olje- og energidepartementets område (2)
- Sosial- og helsedepartementet (2)
- Justisdepartementets område (1)

VEDLEGG 4: RELEVANTE STATSKONSULTRAPPORTER

- *Europeisk integrasjon og nasjonal forvaltningsutvikling*. Notat 1998:3.
Enn kartlegging av nyere norsk forskning på feltet.

- *Håndbok i EØS-arbeid, 1997*
Håndboken presenterer organene og prosedyrene i EU- og i EØS-arbeidet og gir også beskrivelse av prosedyrene og regelverket for gjennomføring av EØS-rettsakter i norsk rett.

- *EU/EØS-arbeidet i departementene*. Rapport 1995:15.
En analyse av organisering og arbeidsformer.

VEDLEGG 5: RAPPORTENS KILDER

Offentlige dokumenter:

- Stortingsproposisjon 100 (1991-92): Om Samtykke til ratifikasjon av EØS-avtalen og særskilt vedlegg 1 og 2: EØS-avtalen med alle protokoller og vedlegg
- Utenriksdepartementets oppdaterte versjon av EØS-avtalen under "EØS-linjen" på vevstedet "Møteplass Europa": <http://www.ud.dep.no/>
- Departementsboka, Utgitt av Administrasjonsdepartementet
- Direktoratetsboka, Utgitt av Administrasjonsdepartementet
- Regjeringens vevsted ODIN: <http://odin.dep.no/>

Publikasjoner, bøker og databaser:

- Gjørnnes, Arnhild Dordi og Knudtzon, Sigurd: *EØS-håndboken*. Universitetsforlaget 1992.
- Lovdata Celex (Lovdatas knytning til EUs lovdatabase Celex via internett.)
- Årsrapporten til EFTAs overvåkingsorgan ESA. (For 1996 og 1997.)
- Årsrapporten til EFTA. (For 1996 og 1997.)

Andre kilder:

Årsrapporter, brosjyrer og andre utgivelser fra forvaltningsorganene som omtales i rapporten.

VEDLEGG 6: ALFABETISK LISTE OVER FORVALTNINGSORGANENE

	Forvaltningsorganer:	Side:
1.	Arbeidsmarkedsetaten	28
2.	Arbeidstilsynet	51
3.	Brønnøysundregistrene	46
4.	Direktoratet for brann- og eksplosjonsvern	53
5.	Dyrehelsetilsynet	62
6.	Euro Info Centre	81
7.	Fiskeridirektoratet	43
8.	Havarikommisjonen for sivil luftfart	95
9.	Justervesenet	81
10.	Kirke-, utdannings- og forskningsdepartementet	48
11.	Konkurransetilsynet	30
12.	Kredittilsynet	34
13.	Kulturdepartementet	60
14.	Kystdirektoratet	44
15.	Landbrukstilsynet	63
16.	Luftfartsverket	96
17.	Miljøverndepartementet	75
18.	Norges Bank	38
19.	Norges forskningsråd	49
20.	Norges Standardiseringsforbund	83
21.	Norges vassdrags- og energiverk	88
22.	Norsk elektroteknisk komité	83
23.	Nærings- og handelsdepartementet	79
24.	Olje- og energidepartementet	87
25.	Oljedirektoratet	88
26.	Oslo Børs	37
27.	Patentstyret	86
28.	Politiet	47
29.	Post- og teletilsynet	90
30.	Produkt- og elektrisitetstilsynet	56
31.	Rikstrygdeverket, inkl. fylkestygdekontorene og lokale trygdekontor	100
32.	Samferdselsdepartementet	90
33.	Senter for internasjonalt universitetssamarbeid	49
34.	Sjøfartsdirektoratet	84
35.	Statens bygningstekniske etat	58
36.	Statens forurensningstilsyn	76
37.	Statens helsetilsyn	102
38.	Statens institutt for folkehelse (Folkehelsa)	101
39.	Statens legemiddelkontroll	104
40.	Statens medieforvaltning	60
41.	Statens næringsmiddeltilsyn	65
42.	Statens Vegvesen (Vegdirektoratet)	93
43.	Statistisk sentralbyrå	39
44.	Statnett	88
45.	Teknologisk institutt	49
46.	Toll- og avgiftsdirektoratet	40
47.	Utenriksdepartementet	106

REFERANSER

Tittel:	EØS-forvaltning i Norge Kartlegging av EØS-oppgaver i den norske forvaltningen
Forfatter(e):	Tom-Espen Carlsen og Thomas Laudal.
Statskonsults rapportnummer:	1998:
Prosjektnummer:	353
Prosjektnavn:	Håndhevingen av EØS-avtalen i Norge
Prosjektleder:	Thomas Laudal
Oppdragsgiver(e):	
Resymé:	<p>EØS-avtalen forplikter den norske forvaltningen til å utføre en rekke praktiske oppgaver som vi her kaller "EØS-oppgaver". Denne rapporten kartlegger EØS-oppgavene i norsk forvaltning og viser fordelingen av EØS-oppgaver på sektorer og departementsområder. Rapporten sammenligner også fordelingen av EØS-oppgaver med fordelingen av klagesaker fra EFTAs overvåkingsorgan ESA. Rapporten redegjør også for oppgavene og myndighetsområdet til ESA samt presenterer EFTAs faste komité, EFTA-domstolen, EF-domstolen og EUROSTAT.</p> <p>Med utgangspunkt i informasjonen som framkommer i kartleggingen antydes det aktuelle problemstillinger for videre utredning og kartlegging.</p>
Arbeidsområde:	Internasjonalisering
Emneord:	EØS-avtalen, Europaforvaltning, EU, EFTA, ESA og Internasjonalisering.
Dato:	November 1998
Sider:	131
Pris:	kr 100,-
Utgiver:	Statskonsult Direktoratet for forvaltningsutvikling Postboks 8115 Dep 0032 OSLO
